

İçindekiler

- Söz ve Eylemde Gündem.....	2
- Toplumsal ve Siyasal Gündemden.....	5
- Nazım Hikmet'ten Kamuran Ali Bedirhan'a	22
- Yoksullaşma Süreçlerinin Yeniden Değerlendirilmesi -N. Fırat..	24
- Sınıf Bilincinin Sınırını Sınıf Mücadelesi Belirler - M. Selim.....	28
- Ne Yapmalı Üzerine-1- Murat Sağlam.....	30
- Karadenize Düşen Karanfiller - Nare Yıldırım.....	34
- “Haziranda Ölmek Zor” -Fahri Pamir.....	36
- On iki Yıl - Lenin.....	42
- Tarihten Nisan Ayı Notları.....	56
- Futbolla Uyutulan Bir Halk Uyanıyor - A. Deniz.....	60
- Ayın Şiiri - Hasan Hüseyin Korkmazgil.....	62

Anadolu Yayıncılık adına İmtiyaz Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Harun YILDIZ
Aylık, Siyasi, Yaygın Türkçe Yayın
Adres: Osmanağa Mahallesi, Kırtasiyeciler Sk.
No: 8 Kat:2 Kadıköy-İstanbul
İrtibat Tlf : 0216 347 87 09
Baskı tarihi: Haziran 2012
1.000 adet basılmıştır.
Basım yeri: Özdemir Matbaacılık, Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi
Blok No: 145 Topkapı-İstanbul
Tlf. 0212 577 54 92

İletişim:

Web. www.sözveeylem.org

İstanbul: Tlf: 0216 347 87 09

İzmir: 847 Sk. No:32 Kat:2 Daire:7

Kemeraltı/Konak

Manisa-Turgutlu: Turan Mah. Kurultay
Sk. No:21 Kat:1 Turgutlu

Söz ve Eylemde Gündem

1 Mayıs 2012

Dünya halkları, 1 Mayıs 2012'yi kapitalizmin dünya krizinin derinleşme eğilimini koruduğu, ekonomik krizin politik kriz ve savaşa doğru evrildiği, burjuva hükümetlerin üzerinde durduğu zeminin çatırdamaya başladığı bir ortamda karşıladılar.

Burjuva hükümetler patlamaya hazır bir volkan üzerinde oturuyorlar ve burjuva ideologların da seslendirdiği gibi, geleceklerinden emin değiller. Toplumdaki kaynaşma, kendini, birbirlerinden kopuk da olsa, kendiliğinden eylemlerle ortaya koyuyor. Bunalımın derinden sarstığı ülkelerde kendiliğinden patlamalar sıklaşıyor, genişliyor ve sarsıcı olmaya başlıyor. Bu, madalyonun bir yüzüdür. Madalyonun öteki yüzünde ise giderek artan savaş tehdidi ve burjuva gericiliğin koyulaşması vardır.

Öte yandan, kendiliğinden hareketin büyümesi karşısında, ideolojik savrulma ve örgütsel dağınıklık, kendiliğinden hareketin kanatları altına sığınarak devimci teoriden, politikadan ve örgütten kaçış, sınıf hareketinin temel eğilimi olmayı sürdürüyor.

1 Mayıs 2012, bu durumu en net biçimde bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Dünya halkları, işçiler, 1 Mayıs 2012'de sayı ve öfkesi büyüyen kitleler halinde dünya sokaklarını işgal ettiler; ezilen ve sömürülen bütün toplumsal kesimler, kendi istemlerini kendi eylem ve örgütleriyle alanlara taşıdılar.

Türkiye'deki 1 Mayıs kutlamaları, dünyada-

ki bu tablo ile uyum içindedir. İşçi sınıfı, toplumun değişik kesimleri, kadınlar, örgenciler vb. kendi istemleri ve örgütleriyle 1 Mayıs'a katıldılar. Her yıl 1 Mayıs'ın bir öncekinden, toplumun bütün ezilen ve sömürülen kesimlerinin katılımıyla daha yığinsal kutlanması, toplumsal hareketin büyümeye başladığını, taşınan belgiler ve atılan sloganlar örgütlülüğün ve mücadele bilincinin giderek geliştiğini gösteriyor. Ama aynı belgi ve sloganlar toplumsal hareketin başka bir özelliğine; yerelliğe, parçalanmışlığa ve kendiliğindenliğe işaret ediyor. Bir tek Kürt Özgürlük Hareketi; birincisi örgütlülüğü ve yığinsallığıyla, ikincisi ulusal mücadele ile toplumsal mücadele arasındaki bağın daha da güçlendirilmesiyle bu tablonun dışındadır. Kürt Özgürlük Hareketinin Newroz ile 1 Mayıs arasında kurduğu ilişki bu tespiti doğruluyor.

2012 -1 Mayıs'ının bileşimi ve yığinsallığı dikkate alındığında, gelişmekte olan sınıf mücadelesinin, başarının bir ögesine; sayıya sahip olduğunu söylemek abartma olmaz; "ama sayılar ancak, bileşim onları birleştirir ve bilgi de yönetirse bir kefeye toplanır."

Sınıf hareketinin mevcut durumu, hareketin büyümeye başladığını ve toplumsal tabanının genişlediğini; buna karşın siyasi hareketin ideolojik savrulma ve örgütsel parçalanmışlık içinde, kendiliğinden hareketin gerisinde kaldığını gösteriyor. Sorunun bu netlikte ortaya konulması çözümün yarısıdır. Diğer yarısı ise soruna bilinçli ve örgütlü müdahalededir. Çünkü çözümün kendisi teoride değil, pratiktedir.

15 – 16 Haziran Kendiliğinden HareketinGörkemi ve Çıkişsızlığı

Sınıf mücadelesi tarihi, işçi sınıfının görkemli ama bir o kadar da sonuçsuz, yenilgiyle sonuçlanan başkaldırılarıyla doludur.

Kendiliğinden başkaldırıları, tarihsel deneyimin de kanıtladığı gibi, birincisi, nispeten uzun bir birikim döneminin ürünü olmaları, ikincisi önceden planlanamamaları ve üçüncüsü, genel olarak bir bilinç ve örgütlülüğten çok devrimci bir bilinç ve örgütlülüğe dayanmamalarıdır. Türkiye işçi sınıfının 15-16 Haziran başkaldırısı da bütün bu özellikleri içinde barındıran görkemli başkaldırılarından biridir.

Türkiye burjuvazisi, dünya burjuvazisinin deneyiminden hareketle kapitalizmin gelişmesine bağlı olarak gelişmesi kaçınılmaz olan işçi sınıfının ekonomik mücadelesini denetim altına alabilmek için 1952’de Türk-İş’i kurdu. Türk-İş 1952 – 63 yılları arasında, kendisine verilen görevi başarıyla yerine getirmek için elinden geleni yaptıysa da sınıf içinde kapitalistlere karşı dayanışma ve mücadele bilincinin gelişimini engelleyemedi. Sınıf içinde başlayan değişim kendini 1963 Kavel grevi ile ortaya koydu.

Kavel grevinin başarısı sınıfın mücadele azmini daha da güçlendirdi. Hareket, birbirine eklemlenen büyüklü küçüklü grevlerle gelişim çizgisini sürdürdü. Türkiye’de 1970’li yıllarda önemli bir güç haline gelen sınıf sendikacılığının nüveleri, bu mücadelelerde oluştu. İşçi sınıfı, sadece kapitalistlere karşı örgütlü mücadeleyi değil, sınıfın genel çıkarları için mücadele etme gereğini de bu mücadelelerden geçerek

öğrendi. Bu süreçte her mücadele, daha sonraki mücadelenin kaldıracı oldu. İşçiler bu mücadeleler sırasında ekonomik mücadeleyle yetine-meyeceklerini kavramaya başladılar. DİSK ve TİP bu mücadelelerin doğrudan bir ürünü olarak ortaya çıktı.

1960’lı yılların sonlarına doğru dünyadaki değişim, kapitalizmin krizi ve krizin yol açtığı, bütün dünyayı etkisi altına alan devrimci dalga Türkiye’de de etkisini gösterdi. Toplumsal hareket, işçi grevleri, gençlik hareketi ve köylü hareketi ile birleşerek büyüdü.

15-16 Haziran başkaldırısı, sınıf hareketinde, toplumsal harekette gelişen devrimci dalganın etkisi altında ortaya çıktı.

15 Haziran’da burjuvazinin, gelişen sendikal hareketin önünü kesmek üzere sendikalar yasasında yapmak istediği değişikliğe karşı işçi sınıfı DİSK’in çağrısıyla eyleme geçti. Eylem, 16 Haziran’da Türk – İş’e bağlı işçilerin, öğrencilerin ve emekçi halkın katılımıyla bir başkaldırıya dönüştü. 150 bin işçi, iki milyon nüfuslu İstanbul’un dört bir yanından harekete geçti. Mücadele alanı Kocaeli ve Sakarya’yı da içine alarak genişledi.

Burjuvazi işçilerin eyleminin bir başkaldırıya dönüştüğünü ve yayılma eğilimi taşıdığını kavramakta gecikmedi. Eylemi 15 Haziran akşamı sıkıyönetim ilanı ile karşıladı ve iç savaş düzeni aldı. İstanbul’un iki yakasını birleştiren ulaşım hatları kesildi. Kocaeli ve İstanbul’da işçilerin muhtemel yürüyüş güzergâhları üzerinde ağır silahlarla barikatlar kuruldu.

Burjuvazinin başkaldırı sırasında iç savaş düzenine geçmesi, kendiliğinden hareketin “çaresizliği” ve yetmezliğinin bilince çıktığı an oldu. İşçilerin hedefi, İstanbul’da devletin en üst organı olarak gördükleri İstanbul valiliği idi. Ama buraya nasıl ulaşacaklarına, ulaşım engellerini nasıl aşacaklarına ve önlerine kurulan barikatlara karşı nasıl savaşacaklarına dair önceden hazırlanmış ve işlenmiş bir plana sahip değillerdi. Tek silahları, sayıları ve öfkeleliydi. Siyaset adına işçilere tek söylenen, mücadeleyi sürdürmeleri idi. Ama bunun nasıl yapılacağı ise, söyleyenlerin de bilmediği bir sırdı. Esasında bu kendiliğinden başkaldırını bilinçli ve örgütlü bir eyleme, sonuç alıcı bir eyleme dönüştürecek siyasal bir güç de yoktu.

İşçi sınıfının “tarihsel partisi TKP”, kendi tarihleriyle hesaplaşmakla meşguldü. İsmi işçi partisi olan TİP ise başkaldırıya verecek yerde, parlamentoda gensoru önerisiyle ve Anayasa Mahkemesi’nde iptal davası açmakla meşguldü (uğraşıyordu). Hem teorik ve hem de politik olarak işçi sınıfının uzağında olan genç devrimci hareketlerin ise başkaldırını desteklemenin, ona aktif olarak katılmanın ötesinde işçi sınıfına söyleyebilecekleri somut bir şeyleri yoktu.

Silahlı burjuvazi karşısında silahsız işçiler, güçleri ve güçsüzlükleriyle şaşkındılar. İlk kez birlikte olma ve mücadele etmelerinin gücünü görüyorlardı ve ilk kez yetmezliklerinin farkına varıyorlardı.

Kendilerini aşan eylem karşısında paniğe ilk kapılanlar, eylem kararını alan sendikacılar

oldu. Sendikacıların içine düştüğü çaresizlik ve korku, işçilere yapılan onursuz bir çağrıya dönüştü. Burjuvazi beklenmedik bir anda başkaldırıya dönüşen sınıf eylemi karşısında iç savaş düzenine geçmiş olsa da, daha ileri gidebilecek durumda değildi. Bu koşullarda, burjuvazinin yasayı geri çektiğini açıklamayıyla başkaldırı fırtınası dindi.

İşçi sınıfının bu başkaldırısı, nerdeyse yüz yıl sonra yeni bir Paris Komünü denemesiydi. Bir farkla ki, İstanbullu işçiler, Parisli işçilerden daha az kararlı, daha bilinçsiz ve örgütsüzdüler. 15-16 Haziran’ın iktidara uzanamamasını da buraya bağlamak gerekir.

İşçi sınıfının bu başkaldırısı, nerdeyse yüz yıl sonra yeni bir Paris Komünü denemesiydi. Bir farkla ki, İstanbullu işçiler, Parisli işçilerden daha az kararlı, daha bilinçsiz ve örgütsüzdüler. 15-16 Haziran’ın iktidara uzanamamasını da buraya bağlamak gerekir.

15-16 Haziran, bizlere sınıf hareketinin gelişme dinamiği konusunda zengin bir deneyim sunuyor. İşçi sınıfı dün nasıl sendikal ve politik kuşatılmışlığı yaparak 15-16 Haziran’a ulaşabildiyse, bugün de bunu yapabilecek devrimci bir

potansiyele sahiptir. Bugün Eksik olan, dün de eksik olandır. Yani devrimci bilinç ve örgüttür. Tutulması gereken ana halka da burasıdır.

Toplumsal ve Siyasal Gündem'den

————— Düzenleyeler: Yusuf Erdem - Mustafa Kalyoncu – Ferda Kar

Türkiye’de ve Dünya’da 1 Mayıs

“ hava döndü işçiden işçiden esiyor yel
dumanı dağıtacak yıldız-poyraz başladı
bahar yakın demek ki mevsim böyle kışladı
köylükler uykusunda döndü dönüyor sola....
güne bakıyor bebek büyüyen yumruğuyla...

Can Yücel (İşçi Marşı’ndan)

İstanbul-Taksim Meydanı

Ankara-Sıhhiye Meydanı

Diyarbakır (Amed) İstasyon Meydanı

İzmir-Güneydoğu Meydanı

1 Mayıs -Aydın

Diyarbakır'da 1 Mayıs; DİSK, Türk-İş, KESK ve TMMOB vb. sendikalar ve sivil toplum örgütleri tarafından BDP ve DTK'nın yığinsal katılımıyla İstasyon Meydanı'nda kutlandı.

Türkçe ve Kürtçe yapılan konuşmalarda Tekel işçileri, tutuklu sendikacılar ve büyüyen ve çoğalan işçi direnişleri özellikle vurgulandı.

Van Bağımsız Milletvekili ve DTK Genel Başkan Yardımcısı Aysel Tuğluk bir konuşma yaptı. Türkiye'deki işçi sınıfının Uludere'de meydana gelen ve 34 kişinin hayatını kaybettiği olay karşısında yeterli tepkiyi vermediğini belirten Tuğluk, işçi sınıfının ve Kürt siyasi mücadelesinin birbirine destek olması gerektiğini vurguladı.

TAKSİM 1 Mayıs MEYDANI, tarihinin en görkemli zamanlarını sayısal bakımdan özletmeyen, aratmayan bir biçimde hınca hınç doldu ve alana giremeyen on binlerce emekçi alana açılan yolları da doldurdu. Oysa birçok kentte de 1 Mayıs vardı ve orada da alanlar doluydu. Katılımın yüksekliği, genç katılımının her yıl biraz daha kitleselleşmesi, Kürt özgürlük hareketinin işçi sınıfına ve emekçilere verdiği örgütlü, disiplinli yığinsal destek ve Türkiye'nin her yerinde alanlara taşıdığı coşku 1 Mayıs 2012'nin öne çıkan yanlarıydı.

Ayrıca serbest piyasacı din tüccarları ve cemaat baronlarının karşısına vicdanı çıkaran "anti-kapitalist" gençlik ilgi çekti. Ve kuşkusuz en ilginç, en yaratıcı sloganlardan biri de seks işçilerinin ve bir bütün olarak LGBT'lerin tam 7 kentin alanlarında "Ya Eşitlik, ya da Hiç!" dedikten sonra haykırdıkları şu slogandı: "'Patronsuz Pezevenksiz Bir Dünya İstiyoruz!'"

Onlar Orosu Çocuğu Değiller !

Carlo Fabretti (); aşağıda sıraladığı güruha ve kişilere sakın "Orosu çocuğu demeyin!" diye herkesi uyarıyor:

On iki yaşındaki çocuğu döven besleme isyancılara / Polis vahşetini teşvik eden ve onaylayan politikacılara / Öğrencileri düşman gören kıdemli polis şeflerine / Aşırı sol işgal etti diyerek baskıları meşrulaştıran belediye başkanlarına / Dolandırıcılık ve hırsızlık ile zenginleşenlere, kana susayan diktatörlere övgüler düzen kralcıklara / Prenseslerin muhabbet tellallarına / İktidarın desteği ile işkence yapan yetkililere / Kendi burunlarının dibinde gerçekleşirken başka yöne bakan ve uzak ülkelerdeki işkenceleri araştıran ünlü hâkimlere / Bu hâkimleri destekleyenlere orospu çocuğu demeyin.

Kültürel-medyatik çetelerin ve büyük siyasi partilerin gölgesinde gelişen aydınlara ve sanatçılara / İşkenceyi ihbar edenleri taciz eden polisler / Yalanları ve sessizlikleriyle suç ortaklığı yaparak işkenceyi örtbas eden gazetecilere / Halkların kendi kaderini tayin hakkını inkâr edenlere / Siyasi mahkûmları rehineye dönüştürenlere / Kurbanların acılarını araçsallaştıranlara / İntikam ile adaleti karıştıranlara orospu çocuğu demeyin.

Bankacılara, spekülâtlörlere, büyük iş çevrelerine, patronumsu şeflere... / Diğerleri yoksulluk içinde boğulurken bolluk içinde yüzenlere / Zenginlere vermek için yoksullardan çalanlara / İşçi sınıfına ihanet eden sendika liderlerine / Soldan olduğunu söyleyip sağcı politikaları destekleyenlere ya da sağcılık yapanlara orospu çocuğu demeyin.

Sübyancı piskoposlara, misojinistlere (kadın düşmanı) ve ikiyüzlü homofobiklere / Eşcinsellere sapkın, hasta ya da suçlu gibi davrananlara / Kadınların kendi bedenleri üzerinde özgürce karar verme hakkını kısıtlamaya çalışanlara / Kürtajı kriminalize edelenlere / Fuhuşu kriminalize edenlere / Kapitalist barbarlığa

karşı mücadeleyi suç sayanlara orospu çocuğu demeyin.

Lütfen, onurlu seks işçilerine; “hainlerin, korkakların ve alçakların anneleri” diyerek hakaret etmeyin!

[Sendika.Org’dan yararlanılmıştır.]

Dünya’da 1 Mayıs

“Bütün çiçekleri kesebilirsiniz,
fakat baharın gelişini durduramazsınız”

Pablo Neruda

Emeğin uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 MAYIS, rüzgârın sola doğru esmeye ve sokakların alabildiğine canlandığı bir dönemde dünyanın birçok ülkesinde coşkulu ve aynı zamanda öfkeli kalabalık kitlelerce kutlandı.

Kızıl meydan -Rusya

Rusya’da işçilerin günü hemen hemen her büyük şehirde kutlanırken, Moskova’daki gösterilere yaklaşık 120,000 kişinin katıldığı bildiriliyor.

New York -ABD

ABD genelinde işçi, öğrenci, göçmen ve ezilen gruplardan on binlerce insan 1 Mayıs Uluslararası İşçi Gününü kutlamak için yapılan yürüyüşler, mitingler ve diğer gösterilerde yer aldı.

Wall Street’i İşgal Hareketi’nin yoğun katılımı, örgütlü emek hareketinin ve göçmen hakları hareketinin de gösterilerde yer almaları, New York’da 2012 1 Mayıs’ına yeni bir boyut kazandı. New York çevresindeki bölgelerde yaşayanlar da , 1 Mayıs’ı kutlamak için şehre akın ettiler. Yaklaşık 50,000 kişinin katıldığı miting ve yürüyüşlerde, % 99, gücünü sokaklarda da gösterdi.

“Onların krizinin faturasını biz ödemeyeceğiz!”

Birçok Asya ülkesinde 1 Mayıs, uluslararası bir protesto gününe dönüştü. Endonezya, Tayland, Tayvan, Güney Kore, Bengaldeş, Pakistan ve diğer ülkelerde yüzbinler, ücret artışı ve daha iyi çalışma koşulları talepleriyle yürüdü.

Filipinler’in başkenti Manila’da, Başkanlık Sarayı’nın yakınlarındaki bir gösteride Başkan Benigno Aquino III’ün bir kuklası ateşe verildi.

Manila-Filipinler

Her yıl olduğu gibi bu yıl da 1 Mayıs, Küba’nın birçok kentinde yürüyüş ve mitinglerle kutlanırken, en büyük gösteri, Havana’daki Jose Marti Devrim Meydanı’nda, Fidel Castro ve Che Guevara posterleri taşıyan yüzbinlerce

insanın katılımıyla, “Küba devrimi için birlik, kararlılık, zafer!” sloganlarıyla gerçekleştirildi. Birçok ülkeden gelen temsilciler de, Küba halkının 1 Mayıs coşkusuyla ortak oldular.

Havana- Küba

Madrid-İspanya

İspanya, Portekiz, İtalya, Fransa ve Yunanistan’daki 1 Mayıs eylemlerinde kitleler, burjuvazinin, krizin faturasını halka ödetmek üzere yürürlüğe koyduğu kemer sıkma önlemleri

karşı öfkeli tepkilerini ve kararlılıklarını ortaya koydular.

Lizbon-Portekiz

Mısır'da mücadeleye devam eden işçiler, 1 Mayıs'ı Tahrir meydanında kutladı. Mısır Komünist Partisi ve Devrimci Sosyalistler gibi sol yapıların da katıldığı 1 Mayıs mitinginin ana gündemi yeni sendikalar yasasıydı

Kahire-Mısır

Yunanistan genelinde 3 büyük gösteri yapıldı. Gösterilerden biri Yunanistan İşçi Sendikaları Konfederasyonu ve Yunanistan Kamu Emekçileri Sendikası tarafından düzenlendi. Bu gösteride Avrupa Birliği'nin kemer sıkma politikalarına sessiz kalınmayacağı vurgulandı. İkinci gösteri sol parti ve örgütlerin gösterisiydi. Bu da son yıllarda sol örgütlerin yaptığı en kitlesel gösteriydi.

En büyük gösteri, Yunanistan Mücadeleci İşçiler Sendikası (PAME) tarafından yapılan ve 6 aydan beri grevde bulunan demir çelik iş-

çileriyle dayanışmak için, Atina'nın dışındaki demir çelik fabrikasında gerçekleştirilen gösteriydi.

Çelik fabrikası-Atina Yunanistan

Irak Komünist Partisi, 1 Mayıs'ı Bağdat'ta Orak Çekiç'li bayraklarla, gösteri havasında kutladı.

Bağdat-Irak

İki Grev Bir Gerçek

Kamu İşçileri

Grevi

Kamu işçileri, devletin kendilerine dayattığı sendika ve toplu sözleşme komedisine grevle karşılık verdiler. Hastanelerde, okullarda, ulaşım sektöründe iş bırakarak son yılların en etkili grevini gerçekleştirdiler. Teşvik vb. adı altında halktan topladıkları vergileri (vergilerin %76'sını doğrudan halk ödüyor) burjuvaziye dağıtan aynı devlet; sıra işçiye, emekçiye gelince 'Ücret ve maaşları yükseltirsek her şeye zam yapmak zorunda kalırız, bunu da halk öder.' yalanına sarılıyor. Ne var ki AKP'nin emekçi kitleler üzerinde oluşturduğu efsun dağılıyor ve emekçiler, zammın burjuvaziyi finanse etmek ve burjuva uşaklarının gelirlerini yükseltmek için yapıldığı apaçık görüp kavramaya başlıyor.

Devlet, kamu işçilerinin yıllardır süren "grevli toplu sözleşmeli sendikal hak mücadelesi"ni engellemek, kamu emekçilerini denetim altında tutmak için her yolu denedi. En son bulduğu çare de işçileri devlet sendikalarında toplamaktı; böylece de sendika toplu sözleşme komedisini sahneleyerek 'kendileri çalıp kendileri oynayacaktı'. Kamu işçilerinin artan tepkisi iktidarın bu oyununu -Türk-İş örneğinde olduğu gibi geçmişte de bozdu- bugün de bozuyor. Devletin kamu denetim sendikası Memur-Sen, işçilere önerilen komik zammın yarattığı tepkinin kendisine yönelmesini engellemek, işçi üzerinde kurulan devlet denetimini sürdürebilmek, daha büyük eylemlerin önünü kesebilmek için, greve katılma kararı almak zorunda kaldı. Grev; sonuçta işçilere hiçbir hak kazanımı getirmemiş olsa da, kamu emekçi-

lerinin birliğini eylemlilik içinde pekiştirdi, bir genelgrev deneyi kazandılar, özgüvenleri arttı ve birkaç günde yıllardır öğrendiklerinden daha çok şey öğrendiler ve bu nedenle de asıl kazanan işçi sınıfı oldu. İşçiler nasıl geçmişte mücadeleleriyle Türk-İş'i aşıtlarsa rüzgârın" işçiden işçiden yana estiği" bu dönemde Memur-Sen'i de aşacaklardır.

Hava Yolları

İşçileri Grevi

Kamu işçileri grevi ile aynı tarihlere rastlayan diğer bir grev Türk Hava Yolları grevi oldu. Kamu işçilerinden farklı olarak Hava Yolu işçileri yasal olarak grev hakkına sahipti. Ancak bu hakkı kullanmaya kalktıklarında yine karşılarında devleti buldular. Hava yolu grevi, hükümet açısından kritik bir grevdi. Hem AKP'nin ekonomide çizdiği pembe tabloyu, "Türkiye'nin imajını" bir anda yerle bir edebilirdi, hem de bu grevin -hükümet uzun süreli bir grevi göze alamayacağı için- başarıyla ulaşması muhtemeldi.

Bu başarı ise gelişmeye başlayan işçi hareketini ileriye fırlatabilirdi. İşte bu yüzden hü-

kümet greve müdahale etmekte gecikmedi; apar topar bir yasa çıkarıp grev yasağı kararını yürürlüğe koydu. Hükümetin uzun yıllar sonra grev yasağı kararı alarak yürürlüğe koyması, onun sıkıştığının bir kanıtı olduğu kadar alttan gelmekte olan tepkinin büyüdüğünün de kanıtıdır.

Bu iki grev, bir yandan işçi hareketinin uzun süren bir debelenmenin ardından yeniden toparlanmaya başladığının, öte yandan da hükümetin üzerinde oturduğu zeminin kayganlaşmaya başladığının, bu kayganlaşmayla birlikte

işçi sınıfına saldırılarının da artacağıının habercisidir. İktidar, -giderek artan ölçüde- gündem değiştirme taktiklerine baş vuracak, açlık ve işsizlikle “terbiye” edemediklerini biber gazıyla öldürmeye devam edecek, öldüremediklerini hapishanelere dolduracaktır.

İşçi sınıfı bu dönemi ancak birliğini güçlendirerek, kararlılığını büyüterek, mücadelesini ekonomik alandan siyasal alana taşıyarak, Kürt Özgürlük mücadelesiyle ilişkilerini ve kavgalı birliğini geliştirerek karşılayabilir.

Kapitalizm Gölgesini Satamadığı Çaldağı Ormanını Katlediyor..

Çaldağı, yemyeşil çam vb bitki örtüsüne sahip ve içerisinde birbirine bağlı popülasyonlar zinciri ve ekosistemi olan bir doğa harikasıdır. Turgutlu ilçe tarım müdürlüğünün verilerine göre; Turgutlu ilçesinin %54’ünde tarım yapılmaktadır ve toplam tarım alanı 26.976 hektar olup bu alanın neredeyse tamamına yakın kısmı (23.453 hektar) sulanabilir niteliktedir. Ormanlık alanlar, toplam alanın% 39’unu teşkil etmektedir. İlçede, Gediz havzasının verimli topraklarının bulunması ve Akdeniz ikliminin olumlu etkileri sayesinde her türlü bitkinin yetiştirilmesine uygun bir polikültür tarımı yapılmaktadır. Çekirdeksiz üzüm, şaraplık üzüm, pamuk, tütün, domates, buğday, arpa, mısır(dane), mısır(silaj), erik, kiraz, şeftali ve zeytin ilçede yetiştirilen başlıca ürünlerdendir. Tarım alanlarının %41’inde meyve, %30’unda tarla bitkileri, %16’ tısında sebze, %4’ ünde ise zeytin tarımı yapılmakta-

dır. Ama emperyalizm, gözünü daha çok kar, para hırsı bürüyen kapitalizm ve uşakları doğayı hayvanları ve hatta insanları bile düşünmeden Çaldağı’ nın kendi içinde oluşturduğu ekosistemi, Çaldağı’ nın doğasıyla bütünleşmiş tarımını, insanların yok etmek istemektedirler.

TURGUTLU Toplumsal Dayanışma Kültür Merkezi Başkanı, Ege Çevre ve Kültür Platformu (EGEÇEP) aktivisti ve Turgutlu Çevre Platformu (TURÇEP) yürütme kurulu üyesi Hayri Bökü Çaldağı’ ndaki faaliyet için bir basın açıklaması yayınladı. Bökü yayınladığı basın açıklamasında şu görüşleri öne sürdü.

“Çaldağı’nda son günlerde bazı hareketlilikler yaşandığı gözlenmektedir. Çaldağı nikel madeninin işletmesini Sardes Nikel Madeni şirketinin devrettiği söylenmektedir. Yeni bir şirket de madeni işletmeye açacakları söylentisini yaymaktadır. Biz Çaldağı ile, Turgutlu Ovası

ile, Turgutlu halkı ile bölgemizin bekçisiyiz. Emperyalist güçler doksan yıl önce gelmişlerdi. Halk olarak onlarla şavaştık, onları kovaladık. Giderlerken Turgutlu'da sekiz bin evi yakmışlardı. O zaman ateşle yakmışlardı, şimdi asitle yakmak istiyorlar. Yılda 1,5 milyon ton sülfürik asitle bölgemizi nükleer savaş alanına çevirmek istiyorlar.

Biz yıllardır mücadelemizi sürdürüyoruz. Bunların çalışmasına izin vermedik. Mücadelemiz yoremizi, doğamızı ve halkımızı korumak içindir. Emperyalistin, sömürgecinin yabancı, yerlisi yoktur. Karşımızda kim olursa olsun ölüme kadar mücadeleye hazırız. Turgutlu halkı ikinci yedi eylül için mücadeleye hazırdır. Nasıl 'Birinci Yedi eylül' de' sömürgeci güçleri ve yerli işbirlikçileri sürüp attıysak, ikincinde bütün kapitalistleri sürüp atarak gerçekten kazanacağız.

Milyonlarca ağacın ve fidanın yok edilmesi-ne, ovaların asit yağmurlarıyla yanmasına, yer altı sularının yok edilmesine ve kirletilmesine, çocuklarımızın kanser olmasına izin vermeyeceğiz. Madencilere ve yerli işbirlikçilerine hordri meydan diyoruz.(Yankı Gazetesi)"

Özetlemek gerekirse, bu gün Çaldağı'nda yapılmak istenenler şunlardır:

İlk olarak erozyonu önleyerek madenin üzerindeki toprak örtüsünü tutan, doğası gereği yağmurun yağmasında etkili olan bir milyon ağacın kesilmesidir.

İkincisi, Çaldağı ormanı katledildikten sonra maden kayasına ulaşabilmek için milyonlarca kamyon toprağın alınmasından sonra Çaldağı tanınmayacak bir harabeye dönecektir.

Üçüncü aşama, Çaldağı orman katliamı ve milyonlarca kamyon toprağın taşınmasından sonra sadece nikel madeninin görünüşüyle eski halini aratarak aç susuz, baldırı çıplak bir yalnızlığa dönüşecektir.

Ve sonrası şöyle devam edecektir: Belirli bölgelere veya zirvelere havuzlar açılacaktır.

Bu havuzların açılmasının sebebi, çok sert bir madem türü olan nikeli yumuşatarak çıkarmaktır, bu şekilde çıkarılan nikel hiçbir koruma tedbiri alınmadan taşınıp işlenme sahasına getirilir. Burada işlenme sahasından da biraz bahsedelim. Nikelin taşınması sırasında herhangi bir önlem alınmadığı gibi nikelin işlenme sırasında da herhangi bir önlem alınmayarak, asit havuzları oluşturulmuştur, getirilen malzeme püskürtme asit yöntemiyle bu asit havuzlarına iletilir. Nikel ve toprağın birbirinden ayrı çökmesi beklenir. Çökme işlem tamamlandıktan sonra nikel alınıp işlenmek için fabrikaya götürülür. Bazı şeyleri unutmuyor muyuz? Peki, bu asit havuzlarından havaya karışan asit molekülleri yağmurla birlikte tarım alanlarına ve hayvancılık alanlarına taşınırsa sonuç ne olur, diye düşünmeye gerek yok.

Bir milyon ağacın yok olmasından dolayı azalan oksijen yani temiz hava, artan hava kirliliği, yok edilen bir milyon ağacın yanında yok olan popülasyon ve ormanın olmayışıyla yağmur oranında belirsiz bir azalma sonucu kuraklık, ayrıca az miktardaki yağmurlarda bulunan asit, tarımda elverişsizlik ve genel geçim kaynağı tarım olan Turgutlu için kaçınılmaz son olan yoksulluk sonuçlardan sadece küçük bir noktadır. Tarımın günümüz getirilerini yitirmesinden sonra Turgutlu büyüyen göç alan bir şehir görünümünden çıkıp küçülen göçveren bir şehir olacaktır. Şu unutulmamalıdır ki doğanın intikamı çok acı, çok kötü olacaktır, doğa öldürülürken hiç ses çıkarmayan sadece olup biteni izleyen insanlar tüm bunları önlemek, en başta doğal bir yaşam, güvenli ve sağlıklı bir gelecek için Turgutlu halkı din, dil, etnik köken, ırk ayrımı, ideolojik ayrım yapmadan tek vücut, tek yumruk olup kapitalist sisteme küçük gibi görünse de büyük bir ders vermektedir.

Turgutlu Toplumsal Dayanışma Kültür Merkezi Ekoloji Komisyonu

5 Haziran Dünya Çevre Günü, Turgutlu İçin Mücadele Günü

Kendilerini kamuoyuna ancak 6 ay sonra “NEVRUZ” günü açıklayan Çaldağı’ndaki maden şirketi, Gediz Vadisi Cinayeti için ilk kurşunu sıkacağı orman katliamına başlangıç tarihi olarak da “5 Haziran Dünya Çevre Günü”nü seçti. Yeni madencilik yasası ile çevre katliamlarının odağı haline getirilen Türkiye’de, 5 Haziran Dünya Çevre Günü, Turgutlu için bu nedenle artık “mücadele günü” anlamı taşıyor.

Eşme’den Çeşme’ye kadar geniş bir alanda Gediz vadisinde ciddi bir çevre felaketine neden olacak bir madencilik projesi için düğmeye basılması anlamına gelen bu orman katliamının karşısında duracağız. Gediz vadisinin yok edilmesine izin vermeyeceğiz. Çocuklarımız için, geleceğimiz için, dünyanın en cennet vadisi Gediz vadisi için gözlerimizin önünde cinayet

işlenmesine göz yummayacağız.

Bu nedenle daha kararlı bir mücadele için kan değişimi yaparak kendini geliştiren TUR-ÇEP (Turgutlu Çevre Platformu) 5 Haziran Dünya Çevre Günü’nü Turgutlu için “çevreci mücadele” günü ilan etti.

Çaldağı orman örtüsü

“Anası Ne İse Danası da O”!

Dünyadaki krizi bahane ederek işçilere, emekçilere ağır bedeller ödemeye çalışan burjuva iktidar, Kıbrıs emekçileri ve halkına da aynı muameleyi reva görüyor. Kıbrıs’ta işçilere, emekçilere, köle düzenini tepkisizce kabul etmeleri için baskılar yapılmakta. Lefkoşa Türk Belediyesi işçilerinin maaşlarını düzenli alamadıkları için iki buçuk aydır sürdürdükleri grev, kentin çöp yığınının dönüşmesi sonucunda Bakanlar Kurulu

kararı ile grevin iki ay ertelenmesi kararı alındı. Bu karara tepki gösteren Belediye Emekçileri Sendikası (BES) üyesi işçiler, sermayeye karşı önemli silahları olan grev hakkını sonuna kadar kullanacaklarını ifade ederek belediye binasını işgal etmek istediler. İşgal sırasında polisle çıkan çatışmada yirmi iki kişi yaralanırken, beş işçi gözaltına alındı.

Kıbrıs’ta ortaya çıkan ekonomik koşullar,

birçok emekçi kesimi de iktidara karşı tepkiyi gündeme getiriyor. Kıbrıs'ta devlet kurumlarında çalışan İmamlar; "İmamların eylem yapması günahıdır." / "Cüppe kutsaldır." vb. mahalle baskılarını görmezden gelerek, her türlü fırsatta iktidara karşı tepkilerini dile getirmekteler.

Girne ve Lefkoşa'da olmak üzere, iki fabrikada üretim yapan, KoopSüt- Koop.Ltd. şir-

ketinde işçiler alamadıkları maaşları ve yapmış oldukları uyarı grevlerinden sonuç alamadıkları için, 28.05.2012 Pazartesi günü süresiz greve gitme kararı aldılar.

Kıbrıs emekçilerinin, sisteme karşı yürüttükleri örgütlü, bilinçli mücadelelerini destekliyoruz.

Anayasa'ya Dair Birkaç Not

Sömürüyü, sınıflar arasındaki derin uçurumu ve sınıflar mücadelesini gözden kaçırmak isteyen esas işleri bu olan liberal aydınlar "herkesin Anayasası"ndan söz ediyorlar. Epeyce yaygın olan bu görüş, bir ölçüde sola, demokratlara da sızmış durumda. Oysa sınıflı bir toplumda herkesin Anayasa'sı olmaz, olamaz.

Neden olamaz? Çünkü yasaların kökleri maddi yaşamda, o toplumda çatışan güçler arasındaki geçici dengededir. Sınıflı toplumlardaki bütün Anayasa'lar, yapıldıkları dönemdeki çatışan güçler arasındaki geçici bir dengeyi ifade ederler. Dolayısıyla daha örgütlü, daha güçlü olan ve devlet aygıtını elinde tutan iktidardaki sınıfın damgasını taşır Anayasalar ve esas olarak onun iktidarını ve geleceğini güvence altına alan kuralları ve kurumları vazeder.

Peki Anayasa yapım süreci; işçi sınıfı ve emekçiler, örgütlü devrimci demokrat güçler için ne anlam ifade etmelidir? Bu kesimde yer alanlar, bütün güçleriyle mücadele ederek ve bu mücadele içinde gücünü artırarak sermaye hakimiyetini hem ekonomik, hem toplumsal, hem kültürel, hem siyasi yönlerden sınırlandırabilirler; burjuvaziden tavizler koparabilirler,

örgütlenme ve siyasi özgürlükler alanını genişletebilirler. Eğer bu mücadeleyi sınıfsız bir toplum için devrim mücadelesine bağlayabilirlerse bir Anayasa kampanyası sürecinden devrim ve demokrasi güçleri oldukça kazançlı çıkabilirler. Elbet de bu, bizim örgütlülüğümüze, birlikte yaratıcı mücadele biçimlerini kullanabilme gücümüze olduğu kadar, karşıt güçlere ve uluslararası ortama da bağlıdır. Anayasalar ve yasalar bu karmaşık etkiler altında biçimlenir.

Anayasa süreci, bizlere;

- Yurttaş hakları,
- Siyasal haklar,
- Kültürel haklar.
- Doğa ve ekolojik değerler,
- Çalışma hakkı,
- Vicdani red hakkı,

- Kamu çalışanları dahil, tüm çalışanlara dayanışma grevi ve genel grev hakkı dahil; grev ve toplu sözleşme silahlarıyla donanmış en geniş sendikal haklar için mücadele etme fırsatları yaratıyor.

Böyle bir kampanyada bizler her emekçiye; kapitalizm ile doğanın güzellikleri, özgür akan dereler, emek ve emekçiler, güzel sanatlar, tarihsel kültürel doku, bilim, dayanışma, yaratıcılık... dahil güzel olan ne varsa, insanî olan her şeyin tam bir karşıtlık içinde olduğunu, gözü dönmüş bir kâr hırsından başka hiçbir şeyi umursamayan bu burjuvalar sisteminin güzel olan her şeyi kirletip çürüttüğünü anlatabiliriz.

AKP'nin, 12 Eylül'ün yaşayan ruhu olduğunu; 12 Eylül'ün bütün kurumlarını ve kurallarını -elbet tepelerine kendi adamlarını yerleştirerek- tepe tepe kullandığını; YÖK, DGM'lerin devamı olan Özel Yetkili Mahkemeler, Diyanet İşleri Başkanlığı, Yüksek Mahkemeleri, RTÜK'ten, % 10 barajından, anti-demokratik Siyasi Partiler Yasası'nı son derece memnun olduğunu; bundan daha anti-demokratik, daha geri bir Anayasa'ya ihtiyaç duyuncaya kadar AKP'nin kılını bile kıpırdatmayacağını; Meclis'te bir oyunun sürdüğünü anlatabiliriz. Kuralların ve güçler dengesinin emek ve özgürlükten yana değişmesinin bizim ortak mücadelemize bağlı olduğunu anlatabiliriz ve

anlatmalıyız. O nedenle de bu toplumun 12 Eylül Anayasası'ndan AKP sayesinde değil, AKP rağmen, onu alt ederek kurtulabileceğini anlatabiliriz.

İşçi sınıfı, emekçiler, devrim ve demokrasi güçleri taleplerini net biçimde ederek birlikte mücadeleye girerse, bu süreç Kürt Özgürlük hareketiyle emek hareketi arasındaki bağlar daha da güçlenecek ve bu ittifak geleceğe daha bir umutla bakmamızı sağlayacaktır. Kuşkusuz özgür bir toplumun Anayasa'nı bu özgür toplumu kuracak olan devrim güçleri yaratacaktır.

Devrim hedefine giden yolu döşerken Roboskide (Uludere) katledilenler, Pozantı'da taciz edilenler, tutuklu gazeteciler, sendikaya üye oldukları için işten atılan işçiler, ana dilinde eğitim hakkı engellenenler, özgür akan dereleri HES patronlarına peşkeş çekilenler, parasız eğitim istedikleri için genç bedenleri hapishanelerde çürüyenler, inançları inkâr edilenler ve hakları gaspedilenlerin, mağdurların, mazlumların tüm birleşerek ANAYASA'ya dair sözlerini eylem alanlarda, sokalarda söylemelidirler.

Katliamdan Kürtaja Roboski

Engels, Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni kitabında uygarlık aşamalarını;

1. Yabanılık – Bu dönemi üç aşamaya ayırmakta-

2. Barbarlık – Bu dönemi de üç aşamaya ayırmıştır- Buradaki üçüncü aşama barbarlıktan uygarlığa çıkış dönemidir. Engels yukarı

aşama olarak adlandırdığı bu dönemi;

“Demir madeninin eritilmesi ve dökümü ile başlar ve abecenin türemi ve bunun yazıda kullanılmasıyla barbarlıktan uygarlığa geçilir.”

* olarak tanımlar. Engels aynı kitapta barbarlık düzenini ;

“Hayvan yetiştirme, tarım ve insanın faaliyeti sayesinde doğal ürünlerin üretimi arttırma-

yı sağlayan yöntemlerin öğrenilmesi dönemi”
** olarak belirtir.

Bütün bunlardan sonra kapitalizmin bugünkü aşamasına “barbar” demek, uygarlık tarihini doğru anlamamak olur. Kapitalist bir ülkede yaşıyoruz. Bu ülkede yaşayanların bir kısmı bu düzende, sınıfsal konumları gereği, nimetlerinden faydalanıp, kaymağını yiyorlar. Bir kısmı da yine sınıfsal konumları gereği ağır bedeller ödeyerek yaşamaya çalışıyor, ulus kimliklerini koruyup özgürlükler isteyen halklarda, tabii ki bu ağır bedelleri ödüyor.

Başbakan, Uludere tartışmalarına son noktayı koyarak, parti kurmaylarına susmayı emretti ve kendisi bu konuyla ilgili ilk açıklamalarında

“Kimse de kalkıp sınır boyu kaçakçılığı yapanların, yaptığı kaçakçılığı meşru gösterme gayretine giremez. Bu konularla ilgili bizler, yasanın belirlediği tazminatın çok çok ötesinde miktarı açılan hesaplara yatırdık. Başbakan yardımcım aileleri ziyaret etti. Eşlerimiz gittiler, ziyaretleri yaptılar. Eğer insani ise biz görevimizi yaptık.”

Başbakanın Uludere katliamını örnekleyerek yaptığı bir diğer açıklama da ;

“Her kürtaj bir Uludere’dir.” cümlesidir.

Birinci açıklama ile ilgili şunu sormak lazım

Suriye’de muhaliflere yapılanlara, Esad Hükümeti tazminat ödemedi, aileleriyle öldürülenleri ziyaret etmediler diye mi karşı çıkıyorsunuz ?

İşçiler çadırlarda yanarak, iş güvenliğinden yoksun yerlerde çalışmak zorunda kalarak, bu durumu hayatlarını kaybetme pahasına, Kürt halkı özgürlük mücadelesinde, katliamlara maruz kalarak, hayatlarıyla bedel öderken, sizler bu bedelleri kanlı paralarınızla mı ödeyeceğinizi zannediyorsunuz ? Yok öyle yağma !

İkinci açıklamaya gelince, Başbakanın Uludere-Kürtaj benzetmesinin, bir an için doğru bir benzetme olarak kabul edelim, bu durumda katil anne ve baba oluyor! Buradan Uludere’ye geçerseniz, Soru şu; Uludere katliamının katili kim? Emir veren mi? Emri uygulayan mı?

İş Cinayetleri Hız Kesmiyor

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, Türkiye’nin iş kazaları karnesini açıkladı. Konuyla ilgili soru önergesini yanıtlayan Çelik, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) kayıtlarına göre;

-2002 yılından 2011’e kadar geçen süre içinde meydana gelen iş kazalarında 10 bin 804 kişinin hayatını kaybettiğini,

- ayrıca, aynı yıllar arasında yurt genelinde 735 bin 803 kaza meydana geldiğini,

- 2005- 2011 yılları arasında meydana gelen 502 bin 961 iş kazasından ise 287 bin 59’unun soruşturmasının tamamlandığını belirtti. (Ank. DHA)

-İstanbul İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi’nin tespitlerine göre Mayıs ayında en az 69 işçi hayatını kaybetti. Ölümün en çok inşaat, enerji ve mevsimlik tarım sektöründe yaşandı. Mayıs ayında sadece bina ve yol inşaatlarında 15’i yüksekten düşme nedeniyle toplam

22 işçi hayatını kaybetti. Yine ekonominin gözbebeği sektörü olarak lanse edilen enerjide ise 11 işçi aramızdan ayrıldı. Hidroelektrik santrallerinde meydana gelen göçükler, boğulmalar ve elektrik direklerinde çarpılan işçiler enerji sektörünün işçilerin canı pahasına büyüdüğünü bir kez daha gözler önüne serdi. Diğer yandan havaların ısınmasıyla birlikte çoğunluğunu Kürt köylülerinin oluşturduğu mevsimlik 6 ta-

rım işçisi can verdi. Kapalı kasa kamyonet veya traktörlerle ölüm yoluna çıkıp yollara savrulup ölümler çoğaldı.

Bu iş kazaları adı verilen iş cinayetlerinin temel nedenlerinin; çok uzun süre, aşırı ve hızlı çalışma, gerekli önlemlerle ilgili olarak patronların masraftan kaçınmaları, taşeronlaştırma, kuralsızlaştırmalar ve sendikasızlık olduğu belirtildi.

Başbakan Gündemi

Değiştirmekte

Gerçekten “Usta (!)”

Kelime anlamı kazımak olan kürtaj, kısaca tıbbi müdahale ile yapılan “düşük” tür. Başbakan’ın aniden ortaya attığı kürtaj tartışması “Cambaza bak!” misali da şu konuların gündemden “düşmesini” ve sesiz sedasız “halledilmesi” fırsatını sağlamış olmadı mı ?

1-Yeniden alevlenen Roboski tartışmalarını öteledi.

2- İstanbul’a yapılacak 3. köprünün ihalesi verildi.

3- ‘İleri Demokrasi’nin bir gereği olarak binlerce THY emekçisinin grev hakkı elinden alındı.

4- 12 Eylül öncesinin faşist katliamcılarına af kıyağı yapıldı .

5- Daha önce komuta’nın Türkiye’de olduğu açıklanan Kürecik füze üssünün Nato’ya devredilmesi (Obama’nın NATO Zirvesi’nde “Kürecik radar üssünün kontrolünü NATO’ya devrettik” açıklaması, hükümetin meclisten onay almadan üssü Amerikan kontrolüne vermiş olduğunu ortaya çıkardı.)

6- Kentsel Dönüşüm Yasası’nı Abdullah Gül onayladı.

7- Kamu işçilerini “enflasyona ezdirmeyen memur zammı” dayatıldı.

Şimdi sizce, bir dahaki sefere gündemi değiştirmek için başbakan kadınlarda “menopoz” konusunu mu ortaya atar, yoksa erkeklerde “andropoz” konusunu mu ? Ne dersiniz?

-“Kürtaj cinayettir” (Başbakan ve Bakanlar)

- Devlet cinayet işliyor (Resim)

İsrail’de Savaş Hükümeti Kuruldu Komünistler Hapsedildi

İsrail’de sağcı Likud ve Kadima partilerinin, bölgesel bir savaşa hazırlık ekseninde ‘milli birlik hükümeti’ kurmalarını protesto eden İsrail Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi 2 kişi polis tarafından gözaltına alındı.

İsrail Komünist Partisi (İKP) Merkez Komite üyeleri Alon-Lee Green ve Yoav Goldring, Salı günü düzenlenen ‘milli birlik hükümeti’ kurulmasını protesto eyleminde polis tarafından gözaltına alındı. Tel Aviv’de düzenlenen ve yaklaşık bin kişinin katıldığı eylemde, iktidardaki sağcı Likud Partisi ile ana muhalefetteki Kadima’nın ‘milli birlik hükümeti’ konusunda uzlaşmaları protesto edilmiş, bu hükümetin emeğe dönük saldırıların sürdürülmesi ve bölgesel bir savaşa hazırlık için kurulduğu vurgulanmıştı.

Aynı eylemde İsrail Komünist Partisi Merkez Komite üyeleri dışında en az 5 kişinin daha “barışı bozmak suçlaması” ile gözaltına alındıkları, gözaltına alınanlar arasında İsrail’in en büyük gazetelerinden Haaretz’in muhabirinin de olduğu, gözaltına alınan İKP yöneticilerinin halen serbest bırakılmadığı belirtildi.

Gözaltına alınan İKP’li Yoav Goldring’in aynı zamanda Tel Aviv Belediye Meclis üyesi, Alon-Lee Green’in ise sosyal adalet talebi ile geçen yıla damgasını vuran eylemlerin liderle-

rinden biri olduğu ifade edildi.

Salı günü yapılan eylemde İsrail Komünist Partisi’nin öncülüğünde kurulan Barış ve Eşitlik İçin Demokratik Cephe’nin (Hadaş) milletvekilleri konuşma yapmış, sağcı partilerin kurduğu ‘milli birlik hükümeti’nin ülkeye ‘milli felaket’ getireceği, sosyal haklarda daha büyük kesintilere gidileceği ve İran’a karşı bölgesel bir savaş yönünde tehlikeli planların yapıldığı vurgulanmıştı.

İsrail’de 7 Mayıs Pazartesi gecesi ‘milli birlik hükümeti’ kurulması konusunda varılan uzlaşmanın ardından, bu durumun İran’a karşı olası bir savaş için daha uygun olacağı bizzat hükümet yetkilileri tarafından ifade edilmişti. -- 12.05.2012 (Sol.org)

“Onlar Umudun Düşmanıdır”

1 0 Mayıs 1933: Naziler “Alman ruhuna uygun olmayan” kitapları meydanlarda yaktilar

Nazi Halk Aydınlanması ve Propaganda Bakanı Joseph Goebbels, 1933 yılında sanatın Nazilerin hedefleriyle uyumlu hale getirilmesi yoluyla, kültürün saflaştırılacağını ilan etti. Nazi hükümeti işçi sınıfının ve Yahudilerin kültürel örgütleriyle siyasî ya da sanatsal anlamda şüpheli olan diğer örgütleri tasfiye etti. Çok sayıda Yahudi, komünist veya muhalif yazarın kitapları meydanlarda törenler eşliğinde ateşe verildi.

Çoğu orta sınıfa mensup Alman üniversite öğrencileri Nazi hareketinin öncüleri arasındaydı ve 1920’lerin sonunda büyük kısmı Nazi oluşumlarında yüksek mevkilere geldi. Orta sınıfın aşırı milliyetçiliği ve antisemitizmi, laik öğrenci örgütleri yıllarca yoğun bir biçimde faaliyet gösterdi ve sesini duyurdu. I. Dünya Savaşı’nın ardından, öğrencilerin çoğu Weimar Cumhuriyeti’ne (1919–1933) karşı çıktı. Nasyonal Sosyalizm’i kendi siyasi hoşnutsuzları ve düşmanlıkları için uygun bir araç olarak algıladı.

6 Nisan 1933’te, Alman Öğrenci Birliği Basın ve Propaganda Merkez Bürosu ulusal çapta “Alman Olmayan Ruha Karşı Eylem” ilan etti. Bu durum, “edebî ateşte yakarak tasfiye etme” ya da “toptan temizlik” (Säuberung) ile en üst noktaya ulaştı. Yerel örgütler, basına haberler ve ısmarlama makaleler verdi, Nazilerden ün kazanmış kişilere halka açık toplantılarda ko-

nuşmaları için sponsorluk yaptı ve radyoda yayın süresi için pazarlık yoluna gitti.

8 Nisan’da, öğrenciler birliği ayrıca kasten Martin-Luther’in “saf” bir ulusal dil ve kültür için şartlarını ve bu konudaki demeçlerini hatırlatan on ikinci “tez” taslağını oluşturdu. Tezi halka duyuran ve “Yahudi entelektüelizm”ine saldıran, Alman dili ve edebiyatının “saflaştırılması” gerektiğini iddia eden, üniversitelerin Alman milliyetçiliğinin merkezi hâline gelmesini isteyen pankartlar hazırlandı. Öğrenciler bu “eylemi”, Yahudilerin dünya çapında Almanları “lekeleme kampanyası”na bir tepki ve geleneksel Alman değerlerinin onaylanması olarak tanımladı.

10 Mayıs gecesi, birçok üniversite kentinde Nazi öğrenciler ellerinde meşalelerle “Alman

olmayan ruha karşı” yürüyüş düzenledi. Yüksek rütbeli Nazi yetkililerine, profesörlere, rektörlere ve öğrenci liderlerine, katılımcılara ve izleyicilere hitap etmeleri için çağrılarda bulunuldu. Büyük şehirlerin meydanlarında düzenlenen ayinsel gösterilerle, müzik gruplarının şarkıları eşliğinde, “ateş yeminleri” ve büyüli sözlerle talan edilmiş, istenmeyen kitaplar büyük ateşlerde yakılarak yok edildi.

Ancak Alman Öğrenci Birliği’nin planladığı gibi kitap yakma eylemi 10 Mayıs’ta her yerde gerçekleştirilemedi. Bir kısmı yağmur nedeniyle birkaç gün sonrasına ertelendi. Bazı yerlerdeyse yerel yaklaşımına bağlı olarak geleneksel kutlamaların yapıldığı 21 Haziran’da, yaz gün dönümünde gerçekleştirildi. Almanya genelinde 34 üniversite kentinde gerçekleştirilen kitap

yakma eylemi, birçok gazetede manşetten verilerek, “Alman Olmayan Ruha Karşı” büyük bir zafer kazanıldığı anlatıldı. Berlin gibi bazı yerlerde radyolar konuşmaları, şarkıları, törensel sözleri naklen yayımlayarak sayısız Alman dinleyicisine duyurdu.

Bertolt Brecht, Lion Feuchtwanger ve Alfred Kerr gibi önde gelen Alman yazarların eserleri, Berlin’deki kitap yakma töreninde ateşe verildi. “Saf/Ari” kültürün teşvik edilmesi ve sanatın diğer türlerindeki üretimin baskı altına alınması, Nazilerin Almanya’yı “arındırmak” adına gösterdikleri çabanın bir parçasıydı. Kara listelerde yer alan diğer yazarlar ise, Amerikalı Ernest Hemingway ve Helen Keller’di.

Kaynak: ushbm.org

Asgari Ücretliler Zenginlerin 3 Katı Vergi Ödüyor

Türkiye’de asgari ücretlilerin ödediği vergi, en zenginlerin ödediği verginin 3 katına tekabül ediyor. 32 bin 150 asgari ücretlinin bir yılda kazandığını bir zengin tek başına kazanırken, zenginler yüksek vergi ödemekten şikayet ediyor.

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası (İSMMM) tarafından gelir vergisi rekortmenleri istatistikleri üzerinden yapılan tespitlere göre, asgari ücretle yaşayanların ödediği vergi en zenginlerin ödediği verginin üç katına tekabül ediyor. İSMMM’nun açıklamasına göre, vergi rekortmeni 100 kişinin öde-

diği yıllık gelir vergisi oranı yüzde 5.7 olurken, asgari ücretlinin ödediği vergi yüzde 15 ile bu oranın yaklaşık 3 katı. Geçen yıl “En Zengin 100 Türk”ün toplam serveti, 92 milyar 351 milyon lirayı bulurken, “Vergi Rekortmeni 100 Türk”ün ödediği yıllık vergi ise 530.5 milyon lira olarak gerçekleşti.

Bir zenginin kazandığını 32 bin asgari ücretli kazanıyor

Maliye’nin açıkladığı Türkiye genelinde en yüksek beyanda bulunan 100 mükellef listesinin kendi içindeki analitiğine göre de “elde

edilen kazançların”, asgari ücretlilerin kazancıyla karşılaştırılmasıyla da derin uçurum ortaya çıktı. 2011 yılı vergilendirme dönemi içinde maliyenin tüm mükellefler ortalama tahakkuk verilerine göre, “100 Vergi Rekortmeni” yıllık 2 milyar 40 milyon lira kazanç elde ederken, aynı kazancı yaklaşık 3 milyon 215 bin asgari ücretli ancak elde edebiliyor. 32 bin 150 asgari ücretlinin yılda kazandığı geliri bir zengin tek başına elde edebiliyor. İncelemede ortaya çıkan çarpıcı tespitlerden bir diğeri ise medyada her yıl açıklanan “En Zengin 100 Türk”ten çok sayıda ismin Maliye’nin açıkladığı vergi rekortmenleri listesinde bulunmayışı oldu.

‘Zenginler Yüksek Vergiden Şikayetçi’

Vergi istatistiklerini değerlendiren İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası

Başkanı Yahya Arıkan’a göre; Türkiye’de vergi geliri politikası, büyük oranda “adaletsiz vergi” olarak tanımlanan dolaylı vergiler üzerine kurulmuştur ve vergideki adaletsiz dağılım, Türkiye’nin kronik sorunudur. Türkiye’de büyük zengin ve patronlar, yüksek vergi ödemekten her fırsatta şikâyet etmekte; oysa dar gelirliilerin kazançlarının tümünü tükettikleri için sahip oldukları her kuruş vergilendirilmektedir.

Nazım Hikmet'ten Kamuran Ali Bedirhan'a

Nâzım Hikmet'in Kürt ulusuna ilişkin duygu ve düşüncelerini dile getiren mektubunu yazıp gönderdiği kişi, kadim dostu Kamuran Ali Bedirhan (Kamuran Eli Bedirhan)'dır. Kâmuran Bedirhan'ı () tanıtmak için söylenecek şeylerin en kısası şu olabilir: Kürt ulusunun yetiştirdiği en ünlü yurtsever aydınlarından biri; Kürt Dili grameri ve Edebiyatının, Kürdoloji'nin temellerini atan seçkin dilbilimci. Ve konumuza ilişkin en önemli ayrıntı ise, şair Nazım Hikmet ile aralarındaki İstanbul'da başlayan, Paris'te devam eden ve eder ve Nazım'ın ölüm tarihi olan 1963'e kadar süren yakın dostluk.

dır.

Nâzım'ın Kamuran Bedirhan'a gönderdiği mektup, 1961 tarihlidir. Bedirhan mektubu açar ve okur. Kendi anlatımına göre gözleri yaşarır, mektubu arşivine yerleştirir. "Nazım'ın bu mektubunda Kürt sorunu tüm yakıcılığıyla, tarihsel ve kültürel boyutlarıyla birlikte ortaya koymakta, verdikleri kavgayı "can ve gönülden" desteklemektedir." (1)

Kamuran Bedirhan'ın zengin arşivi, ölümünden sonra Kürt Enstitüsü'ne bağışlanmış; arşiv belgeleri arasında yer alan mektup, 1983 yılında Enstitü'nün yayın organı olan "Hevi" dergisinde

Yapamaya varmak için derinlere,
Yıllara kurvetlere, şehir ve köy ağa-
larına, gericiilere, inkıslara, milleti-
lerin varlıklarına ve milli hak-
larına inkâr edenlere, halkları
bir birine öldürüp haklarından
rahatça geçinene, emperyalis-
min usaklarına karşı yitirdiği
kleri yeni milli Kürtler sarı-
sının gafesi Kürt ve Türk halk-
ların elbirliğiyle kazanılır.
Ancak böyle bir elbirliğiyle
kardeşleri millet hürriyeti,
milli ve insani haklarına
kavuşabilir
Nazım Hikmet

Büyük bir komünist şairin, seçkin bir bilim adamı ve Kürt aydınına gönderdiği bu mektubun önemi ise, Nâzım'ın Kürt ulusu ve onun verdiği özgürlük mücadelesi hakkındaki duygu ve düşüncelerini içten bir anlatımla dile getiriyor olması-

orijinal ile birlikte yayınlanmıştır. Daha sonra mektubu Türkiye'de yayımlayan Mehmet Bayrak, soruşturmaya uğramıştır.

Nazım'ın hiçbir yorum gerektirmeyen 1961 tarihli bu mektubu, şöyle:

“Kökleri yüzyılların derinliklerine dalan, tarihiyle, kültürüyle, Kürt milletinin önemli bir çoğunluğu Anadolu’nun bir parçasında yaşar. Anadolu’nun öbür parçalarında yaşayan Türk milletini Kürt milleti kardeşi sayar. Her iki millet, bütün imparatorluklar gibi, halkların zindanı olan Osmanlı İmparatorluğu’nda, Türk ve Kürt derebeylerinin, Osmanlı İmparatorluk idaresinin ağır zincirlerine vurulmuşlardır. Osmanlı İmparatorluğu yıkıldıktan sonra ise her iki millet emperyalizme karşı tek bir cephe kurup çarpışmışlardır.

Anadolu milli kurtuluş hareketi yalnız Türkler için değil, Kürtler için de tarihlerinin en şerefli sayfalarından biridir. O dövüş yıllarının sonradan Türk idarecilerince yasak edilen en unutulmaz türkülerinden biri, ‘Vurun Kürt uşağı namus günüdür’ diye başlar. Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan sonra, Türk idarecileri ve egemen çevreleri, Kürt hareketine tamamıyla vaat ettikleri millet ve insan haklarını tanımadı. Hatta işi Kürt milletinin millet olarak varlığını bile inkara kadar götürdü. Bu dönem, Türk idarecilerinin ve egemen sınıflarının emperyalizmle uzlaşmaya başlaması dönemidir. Bu inkarla, bu uzlaşmanın aynı dönemde baş göstermesi sadece bir rastlaşma değildir.

Bugün Türkiye Cumhuriyeti’ni Orta ve Yakın Doğu’da emperyalizmin kalelerinden biri haline getiren Türk politikacıları Kürt milletinin milli varlığını inkarda ısrar ediyor ve Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde öteki azınlıklarına tanıdığı hakları bile Kürt milletine tanımıyor. Türk ve Kürt halklarının Türkiye Cumhuriyeti’nin sınırları içinde dış ve iç politikada aynı emellere hasret çekmeleri bugünkü Türk idarecilerini korkutuyor. Her iki millet kardeş milli kültürlerini, milli ekonomilerini geliştirmek, toprağa, tarım araçlarına, hürriyete, demokratik haklara kavuşmak istiyor.

Türk ve Kürt halkları Türkiye Cumhuriyeti’nin tarafsız bir politika gütmesini, emperyalizmin ussu olmaktan kurtulmasını özliyor. Gerçek Türk yurtseverleri Kürt kardeşlerinin Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde milli haklarına kavuşmak için yaptığı kavgayı can ve gönülden nasıl des-

tekliliyorsa, gerçek Kürt yurtseverleri de Türk halkının demokrasi ve milli bağımsızlık için yaptığı kavgayı öylece destekliyor. Anadolu’da yaşayan Türklerle Kürtlerin arasına nifak sokmak isteyen gerici, sömürücü, karanlık kuvvetler, emperyalizmle el ele vererek halklarımızı daha kolay ezme istiyorlar.

Kürt ve Türk halklarının bahtiyarlığa, insanca yaşamaya varmak için derebeylerine, kara kuvvetlerine, şehir ve köy ağalarına, gericilere, ırkçılara, milletlerin varlıklarını ve haklarını inkar edenlere, halkların birbirine düşüp dostlarından rahatça geçinenlere, emperyalistlerin uşaklarına karşı yürüttükleri yeni milli kurtuluş savaşının zaferi Kürt ve Türk halklarının elbirliğiyle kazanılır.

Ancak böyle bir elbirliğiyle kardeş iki millet hürriyete, milli ve insan haklarına kavuşabilir.”

Nazım Hikmet Ran, 1961”

Kürt Özgürlük hareketini ulaştığı bugünkü boyutlar ortamında, mektuptaki düşünceler yetersiz ve sınırlı gibi görülebilir. Ancak yazıldığı o tarihler düşünüldüğünde Kürt halkının ulusal varlığının, dilinin ve haklarının tümünden inkâr edildiği, inkâra karşı çıkanların ise kökten imha edildiği bir dönemde bunlara karşı tavır almış olması, ayrıca ilkesel olarak özgür ve eşit haklara vurgu yapılmış olması oldukça önemlidir.

“Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşçesine” diyen Nazım’ı 49. Ölüm yıldönümünde kavgası, hasreti ve sevdasıyla, saygıyla anıyoruz. (2)

(1) 1885’te İstanbul’da doğdu. Bedirhan Bey’in torunu Emin Bedirhan’ın oğludur. İstanbul’da hukuk okuduktan sonra hukuk doktorasını Almanya’da aldı. Hukuk dışında özellikle dilbilime, Kürt dili ve edebiyatına yöneldi. 1930’dan sonra Şam’da Kürt destanlarını ve şiiri üzerine incelemeler yaptı. Kürt Destanı Meme Alan üzerine yaptığı inceleme Hawar dergisinde yayımlandı. Daha sonra Beyrut’a geçti ve orada Roja Nu dergisini çıkardı.

1948’de Paris’te Kürt AraştırmalarDerneği’ni kurdu. 1950’de Sorbon Üniversitesi’nde öğretim üyesi olarak Ortadoğu dillerini okuttu. Kamuran Eli Bedirhan, 6 Aralık 1978’de Paris’te öldü.

(2) İki dost bir mektup: A. Hicri İzgören,Özgür Gündem Güncellenme : 20.01.2011

Yoksullaşma Süreçlerinin Yeniden Değerlendirilmesi Üzerine Notlar

N. Fırat

1980’li yıllarla birlikte kapitalist emperyalist sistem, yaşadığı ekonomik krizi aşabilmek için esnek istihdam pratiklerini yaygınlaştırmaya, küresel çapta sermaye hareketlerini yaygınlaştırmaya, finansallaşmaya yönelerek kendi krizini çözmek için adımlar atmıştı. Kapitalist sistem, ikinci dünya savaşı sonrasında proleteryanın mücadelesi ile hak ettiği kazanımları, kâr oranlarının düşme eğilimi sonucu ortaya çıkan durumu tersine çevirmek ve kazanımları geri almak amacıyla ekonomik, sosyal ve ideolojik planda saldırıya geçmişti. Kâr oranlarının düşme eğiliminin tersine çevirilme hedefi, ilk elden çalışan sınıfların ücretlerine yönelerek, esnek üretim adı altında iş güvencelerini yok sayarak, onların sosyal kazanımlarının yok edilmesi üzerinden yapılabildi. 1990’lı yıllarda sosyalizmin çözülmesi, kapitalist emperyalist yapının işini daha da kolaylaştırmış; emperyalist kamp, saldırılarını en üst düzeye çıkarmıştı.

Kapitalist sistem, 2008 yılından bu yana, 1929 yılında yaşadığı büyük buhrana benzer bir krizi yaşamak durumunda kalınca tüm liberal söylemlerin ve saldırıların iç yüzü daha net görülmeye başlandı ve çalışan sınıflar da yaşam düzeylerini ve haklarını korumak için harekete geçmeye başladılar.

Bu nedenle sosyalizmin çözülüşünden bu yana savunulan, başat halde ensemizde boza pişiren egemen sınıfın ideolojisinin etkisizleşmesine ve söyleminin çözülüşüne tanık olmak-

tayız. İşçi sınıfının ilk başlardaki tutukluğu ve bekle gör yaklaşımı, yerini, “hak aramak için sokağa” anlayışıyla yer değiştirmektedir. Çalışan sınıflar bugün hareket halindedir. Yaşam standardını korumak için sendikalaşmaya, sendikalı ise sendikasını daha etkin ve sınıfsal çıkarlarıyla uyumlu hale getirmeye ya da değiştirmeye yönelmektedir. Çalışan sınıflar, Tekel grevinden bu yana Yörsan grevi ile devam eden, en son KESK grevinin gösterdiği gibi, mücadelelerini sokağa taşıyacak yol ve yöntemlerle kendi sesini kamuoyuna duyurmaya, temel taleplerini, toplumun gündemi haline getirmeye başlamıştır.

Yine egemen sınıf ideolojisinin yaygınlığı bir kısım sol liberal çevrelerde de etkisini göstermiş ve işçi sınıfının varlığının tartışılmasının yanı sıra kapitalist sistemin istikrarından ve yine işçi sınıfının, Marks’ın yaşadığı zamana göre daha iyi durumda olduğu, mülk sahibi olabileceği gibi tezlere varan tartışma süreçleri yaşanmıştı. Hatta sınıf mücadelesinin varlığını reddedemeyen kimi liberal sol çevreler bu mücadelenin momentlerinin değiştiğini idda ediyorlardı. Sınıf mücadelesinin, kaldıraç etkisinin yoksulluk kavramı üzerinden gerçekleşemeyeceğini açıklamakta bir sakınca görmüyorlardı. Ayrıca sıradan bir burjuvanın yaşamı ile sıradan bir proleterin “yaşam kalitesinin” birbirine yaklaştığı idda edilerek aradaki farkın azaldığı dahi iddia ediliyordu. Yani “eşek ile havuç” arasında az bir fark kalmıştı. Bu kavram kargaşası ortamında Marksist anlamda “yoksulluk”

kavramının yeniden ele alınması zorunluluk haline gelmiştir. Sorunun aslen birçok boyutu olmasına rağmen bizim burada yürüteceğimiz tartışma, “nisbi yoksullaşma”, “mutlak yoksullaşma” kavramları ve sınıfın örgütlü mücadelesinin bu süreçleri nasıl etkileyeceğidir.

Türkiye’de ve dünyada, yine benzer şekilde çalışan sınıflara, egemen sınıfın bir şekilde tüketme olanakları sunduğu iddia edilmektedir. Kredi kartları ya da taksitli satış olanakları üzerinden, çalışan sınıfların az çok mülk sahibi olabildikleri yaygın bir iddiadır. Ancak bilinmelidir ki geçen yüzyılda nasıl ki Avrupa köylüsü ipotekli ve sürekli bir mülksüzleştirme tehdidi altında idiyse bugün de çalışan sınıflar tüketim araçlarını satın alabilmeleri ya da kendilerine uygun bir konutta yaşayabilmek için geleceklelerini ipotek ettirmişlerdir. Bu nedenle çalışan sınıfların bugün yoksul değil de yoksun oldukları savunusu oldukça anlamsızlaşmaktadır.

Tartışılan bir diğer konu ise “mutlak yoksullaşma” tezidir. Kapitalist sistemde işlerin iyiye gittiğine inanan “iyimserlerin” yanısıra, kötümser ekol olarak da sürekli mutlak yoksullaşma tezi karşı bir tez olarak sunulur. Bu teze göre, çalışan sınıfların ekonomik durumu sürekli olarak daha kötüye gitmek durumunda olmak zorundaydı.

“Mutlak yoksullaşma” kavramında sorgulanması gereken kısım, bu olgunun kapitalist sistemde temel bir durum olmasına rağmen yasa olarak adlandırılmasının yanlış olduğudur. Bizce tartışılması gereken; bunun, yasa değil, bir eğilim olduğu ve çalışan sınıfların mücadeleleriyle bu durumu zaman zaman tersine çevirip çeviremeyecekleri sorusudur.

Literatürde uzun yıllar boyunca işlenen “mutlak yoksullaşma”nın sürekliliği tezi, hangi tür istatistiklere dayanırsa dayansın, anlamsızdır. Ancak kriz dönemlerinde daha net olarak görülebilecek mutlak yoksullaşma kavramı, Engels ve Lenin’de kesinlikle süreklilik arz etmez ve bu nedenle de dikkatli bir şekilde

kullanılmıştır.

Teorik planda “nisbi yoksullaşma”, toplumsal gelirin sömürücü sınıflar lehine artışı olarak ele alınmalıdır. Bundan anlaşılması gereken, toplam milli gelir içerisinde çalışan sınıfların payının net bir şekilde azalmasıdır. Kapitalist sistemde nispi yoksullaşma, egemenlik ilişkilerinin doğal bir sonucu olarak ortaya çıkar. İşçinin tüketim mallarını, bir şekilde, az çok satın alabildiği şartlarda dahi bu yoksullaşma devam eder. Çünkü egemen sınıfın gelir artışı, yaşam biçiminin ulaştığı düzey, ücretli bir emekçinin yakalamasının mümkün olmadığı bir ölçeği ifade eder. Marks, Kapital’in birinci cildinde, sermayenin gelire orantılı olarak bölüşümünden bağımsız olarak belirleyen koşulları anlatırken, çalışmanın para olarak değeri olan itibari ücretle birlikte- gerçek ücret yükselse dahi- nispi ücretin düşeceğini anlatmıştır. Marks, çözümlemesinde, kalitesi aynı kalmak koşuluyla, değerinin azalması sonucu tüketim mallarının fiyatının düşebileceğini, dolayısıyla iş gücünün değerinin azalacağını söyler. Bu durumda, ülkedeki milli gelir hesaplamasında, çalışan sınıfların payının düşmesi gibi bir durum reel olarak ortaya çıkar. Bu da çalışan sınıfların, kapitalist sistemin nispeten istikrarlı sayıldığı dönemde dahi gelirinin düşme eğilimi göstereceğinin net bir göstergesidir. Makinalaşmanın yarattığı gelir tahribatı bir yana, çalışan sınıfların yaşam düzeyinin aynı kalsa dahi egemen sınıfın yaşam düzeyi ile arasındaki uçurumun açılması olarak görülmelidir. Nisbi yoksullaşmanın ortadan kalkması, ancak kapitalist sistemin yıkılması ve egemenlik ilişkilerinin burjuvazi aleyhine değişmesi ile mümkün olabilir.

Burjuva istatistiklerinde gelirin, her zaman çalışan sınıflar nezdinde arttığı iddia edilir. Örnek olarak da tüketim alışkanlıklarındaki değişimler veri olarak sunulur. Buradan da yoksullaşmanın azaldığı tezine ulaşılmaya çalışılır. Çalışan sınıfların tükettikleri temel gıdaların değişimi de gelir artışı olarak kullanılmıştır. Örneğin tereyağı tüketiminin düşmesi

ve margarin türü yağların yaygınlaşması sonucu temel tüketim endeksi olarak tereyağ yerine margarinin hesaba alınması, gelir artışı olarak yansıtılması, traji-komik bir durumdur. Dünya ölçeğinde egemen sınıflar ve bunların temsilcilerinin, margarin yağı kullanılması için ya da hayvansal veya doğal bitkisel yağların kullanılmaması için yürütülen kampanyaları hatırlanacak olursa çalışan sınıfların üyelerine, daha çok kâr edilen, içinde kimyasal katkı maddelerinin bol miktarda bulunduğu kanserojen etkili gıdalar imrendirilmek suretiyle tükettilmeye çalışılmaktadır. Bu tür tüketim endekslerinde, tüketilen gıdaların, çalışan sınıfların beslenmesinde yarattığı tahribat ve bozulma hesaba katılmamıştır. Margarin türü yağların, hormonlu gıdaların insan yaşamında yarattığı tahribatlar bugün daha iyi anlaşıldığı ölçüde, çalışan sınıfların yaşamlarının erozyona uğraması sonucu bunların veya ailelerinin ne tür gelir kaybı ile karşılaşacağı çok açık değil midir?

Ayrıca, Marks'ın Kapital'de anlattığı çalışma koşullarının yoğunluğu, kas ve sinir sistemine ilişkin enerji harcamasının oldukça yüksek tempoya ulaşmasının yarattığı zararlar sonucu oluşan travmaların, işçinin fiziki ve ruhsal yapısındaki yarattığı tahribatın gelir kaybına neden olması yine çok sık rastlanan durumlardandır. Bugün çalışan sınıfların yaşadığı bu tür tahribatlar genelde meslek hastalığı olarak sayılmaktadır. Yaşanan tahribat sonucu işçinin işini kaybetmesi veya daha az ücretle başka bir işe razı olması gelir kaybı sayılmalıdır.

Yine üretici güçlerin gelişme düzeyi ele alınmadan yapılan tanımlama ya da istatistiki bilgiler, ampirik olarak doğru olsa dahi yanıltıcıdır. Çalışan sınıfların bugün kelepirci bir otomobil satın alarak işlerine gitmeleri ya da bu tür bir tüketim malı sahibi olmalarının, "biz yüzyıl öncesinde daha yoksulduk, şimdi zenginleştik" sanısına yol açması anlamsızdır. Bugün kentleşmenin ulaştığı boyut ele alındığında fabrikaların, yaşam alanlarının uzağına taşınması sonucunu doğurmuştur. Bundan dolayıdır ki kentleşme-

nin ulaştığı düzey ve yaşam standardı ele alınmadan gelir artışı iddiaları gerçek dışıdır.

Ayrıca gerçek ücretin artması, refahın artışı anlamına gelmez, gerçek ücretteki artış bu sürecin sadece bir etkeni olabilir.

Marks'ın Kapital'de anlattığı "lüks"ün kitleselleştirilerek kapitalist zenginleşmenin yükseldiği saptaması da hesaba katılacak olursa, sömürücü sınıfların bir teknoloji harikası, tüketim malını piyasaya sürdüğü andaki fiyatı ile daha sonraki fiyatının aynı olmadığı, ürünün fiyatının düşmesine karşın, kârın yükseldiği görülecek olursa sömürü oranının yüksekliği nezdinde, yaşanan yoksullaşma net olarak görülebilecektir. Burada olan tipik uygulama, "cambaza bak" uygulamasıdır. Egemen sınıfların gelirine bakılmadan işçi ücretleri üzerinden yapılacak değerlendirme, egemen sınıfların sömürüsünün gizlenmesi üzerine bir şal örtülmesine destek olmaktan başka bir şey olamaz.

Sömürü oranı kapitalizmin gelişmesiyle artar. Diğer yandan sömürü oranı, kriz zamanında düşerken nispeten istikrarlı dönemde daha da artar. Bu bakış açısında şaşılacak bir durum yoktur. Kriz döneminde, çalışan sınıflar içerisindeki imalat kısmında çalışanların sayıları hızla düşerken üretim sürecinin kontrolü görevini yerine getiren unsurların masrafları aynı kalmak zorundadır.

İkinci ana başlık olarak ele alınması gereken "mutlak yoksullaşma" tezi ise dikkatli bir tartışmayı gerektirmektedir. Çünkü bu alanda Marks da Lenin de bu sürecin değişmez olduğunu hiçbir zaman iddia etmemişlerdir. Ancak görülmesi gereken ya da dikkat edilmesi gereken nokta, yaşam düzeyi ve kalitesinin mütemadiyen dalgalanmalara açık olmasıdır.

Diğer bir iddia da, son yıllarda Çinli iktisatçıların çevirilerinin de ülkeye girmesi ile beraber, "kâr oranlarının düşme eğiliminin" artık bir eğilim olmaktan çıktığı ve yasalaştığı, dolayısıyla mutlak yoksullaşmanın süreklileştiği iddiasıdır. Bu iddianın çevrimsel yönüne dikkat

edilmeden yapılan bu nitelemeler genellikle istatistiki verilere dayandırılmaktadır. Buradan da, güya, sürekli olarak mutlak yoksullaşma tezi önerilmektedir.

Marks'ın Lasalle'da yürüttüğü tartışmalar dikkate alınırsa Marks, Lasalle'nin ücretlerin "tunç kanunu"* formülasyonuna karşı çıkarak sınıf mücadelesinin dinamiklerinin ulaştığı düzeyin zaman zaman reel ücretlerde gerçek artışlar yaşanabileceğini idda ediyordu. Engels'in 1891 yılında Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin programına yönelik tartışmasında, Alman Sosyal Demokratlarının "proleteryanın sefaleti gitgide artmaktadır" iddasına karşı olarak bu iddanın eleştirildiği, Sol yayınları tarafından çevrilen Erfurt Programının eleştirisinde Engels şöyle diyor: "Emekçilerin örgütlenmesi ve sürekli artan direnmelerinin sefaletin artışına belirli bir engel koyması mümkündür. Kesin olarak büyüyen bir şey varsa o da yaşamın belirsizliğidir." Komünistlerin bu alanda önerecekleri doğru politik hat, kapitalist sistemin çalışan sınıfların yaşamında yarattığı dalgalanmalardır. Mutlak yoksullaşma süreklilik arz ederse sınıfın mücadelesinin işlevi de sorgulanır hale gelecektir. Ayrıca komünistler, kapitalist rejimin ekonomik ve parlementer mücadele yöntemleriyle değiştirilebileceği iddialarına karşı çıkarken sol bir kulvara da savrulmamalıdır. Komünistlerin, çalışan sınıflara propagandasını yapacağı temel tez, yarının ne olacağının bilinmediği bir düzende sermayenin kölesi olarak yaşamamaları gerektiğidir. En son 2008'de başlayan ve ne zaman biteceği belli olmayan kriz ortamı göstermiştir ki, çalışan sınıfların, kendi mücadeleleri sonucundaki kazanımları, kriz anında sermayenin çeşitli türden oyunları- la ellerinden alınmaktadır. Çalışan sınıflar, bu alicengiz oyununu, kabullenmedikleri ölçüde, mücadele sürecindeki güç ve örgütlülükleriyle bozabilirler.

Kapitalistler, her zaman olduğu gibi, işçilerin her zaman en düşük ücreti almaları için her türlü hileyi kullanmalarına rağmen, sınıfın dire-

nişi ve mücadeledeki kararlılığı, yaşam düzeyi- ni belirli bir konumda tutmayı hedefler.

Ayrıca, gerçek ücretlerdeki artışın artı değer oranında azalma sağlayacağı tezi de sorunludur. Gerçek ücretler artarken artı değer de artabilir. Kapital'deki alıntıyı tekrarlayacak olursak : "Emeğin, üretim güçlerinin gelişmesi geçim gereçlerini de ucuzlatırken çalışanların da ücretlerini düşürür." (1) Ancak geçim araçlarındaki ucuzlama emek gücünün fiyatının düşmesinden daha hızlı olabilir; dolayısıyla gerçek ücret, dönemsel olsa da yükselmiş olur. Burada dikkat edilmesi gereken şey, kapitalist ekonominin her zaman mutlak bir iyileşme veya her zaman mutlak bir kötüleşme olarak görülmesi yerine bu eğilimlerin devresel ve iç içe olduğudur.

Yukarıda anlatmaya çalıştığımız olgular, ülkedeki ekonomik ve sosyal süreçlere uyarlanacak olursa, AKP hükümetinin uyguladığı ekonomik politikanın, son on yıl boyunca ülkede çalışan sınıfların ekonomik ve sosyal durumunu daha da kötüleştirdiğini daha açık gösterecektir.

Ancak , çalışan sınıfların da korku trenini seyretmeyi bırakarak sokağa indiğine de şahit olmaktayız. Oldukça başarılı geçen KESK grevinin ardında, çalışan sınıfların geri çekilmeyi bırakıp yaşam standartlarını korumak için alanlara çıkmaya başlaması, çalışan sınıfların kendi gündemlerini toplumun gündemi haline getirme çabası ve makus talihi tersine çevirme direnci olarak algılanmalıdır.

*Lasalle, " ÜcretlerinTunç Kanunu" adı altında topladığı görüşlerinde sınıf mücadelesi sürecinde ücret artışı sağlansa dahi egemen sınıfların bu artışları mamulun fiyatına zam yaparak elimine edeceği iddiasında bulunmuştur. Bu anlayış da Marks tarafından şiddetle eleştirilmiştir.

(1) Kapital 1. Cilt 3. Kısım onuncu bölüm

Sınıf Bilincini Sınıf Mücadelesi Belirler

M.Selim

1 880'li yıllar çalışma koşullarının çok ağır olduğu yıllardı.14-15 saati bulan iş günlerinde, ağırlıklı olarak çocuk ve kadınların ucuz emek gücü tercih ediliyordu.

Erkek işçilerle kadın ve çocuk işçilerin hem çalışma süreleri hem de ücretleri arasında eşitsizlik vardı. İşte bu koşullarda, yarım milyon işçiyi temsil eden 'Örgütlü Meslek ve Emek Birlikleri Federasyonu" ABD'de 8 saatlik iş günü mücadelesini başlattı. Şikago'da 40 bin tekstil işçisi, iş bırakarak alanlara çıktı.1400 işçi işten atıldı, eylem burjuvazinin kanlı saldırısıyla bastırıldı ve 4 işçi mücadelede can verdi.

Bu saldırılar karşısında işçilerin mücadelesi, sönümlenme bir yana, daha da kitleselleşti ve yaygınlaştı.

1886 1 Mayıs'ında Kanada ve ABD'de bu kez 350 bin emekçi alanlardaydı. Burjuvazi ilk kez sınıfın böylesine örgütlü ve kararlı tepkisiyle karşı karşıyaydı. İşçi sınıfı üzerindeki baskılar yoğunlaştırıldı. İşten atmalar, idari ve adli soruşturmalar birbirini izledi. 8 işçi önderi için idam istendi. 4 işçi önderiyle ilgili idam kararı infaz edildi.

Yargılama esnasında pişmanlık ve özür dilemesi karşılığında af önerilen ALBERT

PERSONS'un yanıtı bugün hala yolumuzu aydınlatan göz kamaştırıcı bir ışık niteliğinde:'Bütün dünya ve heyetiniz suçsuzluğumu biliyor. Asılırsam canı olduğum için değil, emekçi olduğum için asılacağım.' Ve asılırlar. Ve cenaze törenine yüzbinler katıldı.

ABD'deyaşananlar,2.Enternasyonal'in1889 Paris Kongresi'nin aldığı kararla dünya çapında dayanışmanın ilk örneğini oluşturdu. Ve 1890'dan başlamak üzere 1 Mayıslar artık işçi sınıfı ve emekçilerin enternasyonal düzeyde "Birlik-Mücadele ve Dayanışma" günü olarak tarihteki yerini aldı.

İşte, "Yolumuz, işçi sınıfının devrim yoludur!" diyenlerin devraldığı tarihsel ve devrimci miras budur.

Bugün bizlere düşen görev, devrimci köklerimizden güç alarak, her şeyden önce, işçi sınıfının örgütlü mücadele birliğini sağlamak; çevresinde yer alan öteki emekçi yığınlarla bağını sağlamlaştırmak ve devrimci siyasal mücadelesini enternasyonal dayanışmayla kararlılıkla sürdürmektir.

Burjuvazi ile proletarya arasında sürüp giden sınıfsal mücadelede burjuvazi, elbette mücadelenin siyasal bir mücadeleye dönüşmemesi, sı-

nının ve müttefiklerinin birliğinin baltalanması, iktidarının tehdit ve tehlikeye maruz kalmaması için sınıfsal refleks içerisinde elinden geleni yapacaktır.

2012 1 Mayıs'ına giderken sınıfın sendikal örgütlerinin ve siyasi öznelerinin çok parçalılığı, liberal ve reformist çok yönlü ideolojik baskılar altında çıkışsızlığı, 8 saatlik iş günü hakkını bile yitirmesi karşısında "işimi kaybedersem Korkusu"nu en derinlerinde yaşarken en geri ekonomik ve demokratik haklarının bile mücadelesini gereğince veremiyor.

Kendisine dayatılan güvencesiz, 'esnek (gerçekte, kuralsızlaştırılmış)' çalışma koşullarına, taşeronlaştırma modellerine ve asgari ücretle sigortasız ve sendikasıız çalışmaya boyun eğiyor. Bütün bunlara rağmen 1 Mayısın yığınsal olarak kutlanması önemlidir.

2012 1 Mayısını sınıf hareketinin bugün içinde bulunduğu durumu net bir şekilde ortaya koymuştur. Kitlesellik artmış, mücadelenin toplumsal tabanı genişlemiştir. Sadece İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa vb. işçi sınıfının, kent yoksullarının yoğun olduğu büyük illerde değil, küçük merkezlerde de 1 Mayıs göreceli olarak yığınsal kutlandı.

Mücadelenin toplumsal temeli de genişledi, özellikle hangi biçimde olursa olsun doğanın tahribine yönelik kapitalist saldırıya karşı köylülüğün mücadelesi 1 Mayıs alanlarına taşındı.

1 Mayıs 2012'den çıkartılabilecek en önemli ders ise siyasallaşmanın artan kitleliliğin gerisinde kalmasıdır. Sosyalist hareketin üzerinde duracağı en önemli konu, bu duruma son verecek teorik, politik ve örgütsel tedbirlerin bir an önce alınmasıdır.

2012 TAKSİM 1 MAYIS'I

Uzun mücadeleler sonunda kazanılan 8 saatlik işgünü, çalışma ve iş güvenliği, sosyal ve sendikal haklarımızın burjuvazi tarafından tek tek elimizden alındığı ve yerlerine esnek çalışma, güvencesiz sendikasıız taşeronluk... vb.

modellerin dayatıldığı bir dönemde yüzbinlerin katıldığı en kitlesel 1 Mayısı yaşadık; çok renkli, çok farklı kesimleri birleştirdiği söylenen 'bir karnaval, bir bayram yeri'. Medya tanımla buydu...

Alana girme uğraşı veren örgütler ve yığınlar bir yanda kürsünün kapsayamadığı, coşkudan uzak, sınıfın gerçek taleplerini dillendiremeyen liberal söylemleri ve tekrarlarıyla kitleyi bezdiren tutum, alandan kaçma uğraşı içindeki sendikalar-kitleler öbür yandaydı.

Kürsü; alana giren bir avuç İslamcı grubu defalarca anons ediyor, yere göğe sığdıramıyordu! HES örgütleri, farklı grupların taraftar örgütleri, örgütsüz yığınların katılımı gibi ilkler gözden geçiriliyordu. Alanın en coşkulu işçileri şüphesiz sendikal mücadelelerinden başarıyla çıkan BOSCH işçileriydi.

1 Mayıs'ın en büyük kazanımlarından biri de, Kürt Siyasal Hareketi'nin sınıf hareketine atfettiği önemdi. Bu 1 Mayıs'a damga vuran HDK'nin "Yaşasın 1 Mayıs, Yaşasın Halkların Kardeşliği!" sloganlarının Türkiye'de konuşulan her dilde yazılması ve tüm bileşenlerin pankart arkasında güç ve eylem birliğini somutlamasıydı. Ben de safımı HDK'nın protokolünde SÖZ VE EYLEM temsilcisi olarak yoldaşlarıyla birlikte katılarak aldım.

1 MAYIS; işçinin ve emekçinin birleşme ve mücadele günü. Sınıfın mücadele gücü, siyasal, ulusal, etnik ve inanç farklılıklarını geride bırakan, yığınları birleştiren yegâne güçtür. İşçi sınıfı birleştiği, örgütlendiği ölçüde önünde durulamaz devrimci gücümüzdür. Biz komünistlerin yeryüzünden başka vatanımız, yeryüzünün tüm emekçilerinden başka milletimiz yoktur. 200 yıllık tarihimiz ve bütün kıtalar taktırır buna.

Ne Yapmalı üzerine -1

— Murat Sağlam

Engels, “Almanya’da Burjuva Demokratik Devrim”in önsözünde ‘Alman işçilerinin öteki Avrupa işçilerine göre başlıca iki üstünlüğünden biri olarak söz ettiği Almanların işçi hareketine, zaman bakımından, en son katılmış olmalarından dolayı İngiliz ve Fransız işçilerinin yanlıgılarından kaçınabilme imkânına sahip olmaları, Avrupa’da sınıf mücadelesine sonradan katılan Rus işçi sınıfı için bir kat daha geçerlidir. Rus işçi sınıfının Alman işçi sınıfına göre üstünlüğü, onların aynı zamanda Alman işçi sınıfının da yanlıgılarından kurtulabilme avantajına sahip olmalarıydı.

Rus işçi sınıfı bu yanlıglardan, Lenin önderliğindeki Bolşevik partisinin, Marksizm’i, dogma değil de bir eylem kılavuzu olarak kullanabilmesi sayesinde sıyrılabilmiştir.

Lenin ve Bolşevikler, kendilerinden önceki bu teorik tarihsel birikimi sadece Rusya koşullarına uygulayarak kaçınabilececek hatalardan ve yanlıglardan sıyrılmakla kalmadı, aynı zamanda bu birikime teorik bir derinlik de kazandırdı. Rusya’da işçi hareketini” dağınık ve yalpalama” döneminden alarak devrime taşıdı. Bu süreç, aynı zamanda, Marksist teorinin devrimin güncelliği koşullarında geliştirilerek zenginleştirilmesidir de.

Lenin, Rusya’da sosyal demokrat hareketin Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisinin İkinci Kongresine kadar olan gelişimini üç döneme ayırır: “Birinci dönem 1884’ten 1894’e kadar yaklaşık on yılı kapsar. Bu dönem sosyal de-

mokrasinin teori ve programının oluştuğu ve sağlamlaştığı dönemdi. Rusya’da bu yeni eğilimin taraftarları parmakla sayılacak kadar azdı. Sosyal demokrasi, işçi hareketi olmadan varlığını sürdürüyor ve politik olarak gelişmenin embriyonal sürecini yaşıyordu.” Rus sosyal demokrasisinin biçimlenme dönemi olan bu dönemde Plehanov’ un yurtdışında kurduğu “Emeğin Kurtuluşu” grubu önemli bir rol üstlendi. Bu grup Rusya’da ortaya çıkan Marksist çevreler için hem teorik hem de politik bir çekim merkezi oldu. Marksist düşünceyle tanışan hemen her çevre “Emeğin Kurtuluşu” grubuyla bağlantı kurmaya çalıştı. Ancak “Emeğin Kurtuluşu”nun bu çevreler üzerindeki etkisi, teorik etkinin ötesine geçemedi.

“ İkinci dönem, 1894’ten 1898’e kadar üç – dört yılı kapsar. Bu dönemde Sosyal Demokrasi, bir toplumsal hareket ve politik parti olarak sahnede görünür.”

Bu iki dönemde Rusya’da sınıf hareketinin genel durumu, işçi sınıfının oluşmaya ve gelişmeye başladığı hemen her ülkedeki durumun bir benzeriydi. İşçi sınıfı yeni yeni oluşmaya ve gelişmeye başlamıştı; ne kendi içinde- ekonomik anlamda da olsa- güçlü bir birliğe ne de toplumsal bir etkiye sahipti. Hareket daha çok aydınların ve öğrencilerin etkinliğinde yürüyordu. Sınıf bağlarının zayıflığı, yerellik ve amatörlük, hareketin en önemli zaafıydı.

Lenin, üçüncü dönemi 1898’de RSDİP’in kuruluşuyla başlatır. RSDİP, Rusya’da işçi sınıfının güçlendiği ve toplumsal alanda etkisi-

ni duyurmaya başladığı bir dönemde kuruldu. 1896'da St.Petersburg'da başlayan grev dalgası, bütün Rusya'yı etkisi altına alarak yayıldı. Grev dalgası sınıf içinde ve toplumda yeni bir hareketlenmeye yol açtı. Grevler, bir yandan Rusya'daki Narodnik hareketi teorik ve siyasal olarak sarsarken, öte yandan sosyal demokrasi-nin önünü açtı. Sosyal demokrasi ile işçi sınıfı arasındaki bağ, zayıf da olsa kurulmaya başlandı. RSDİP bu teorik ve politik birikim üzerinde 1898'de Minsk'te yaptığı kongreyle kuruldu. Kurulştan hemen sonra bütün MK üyeleri ve kongre delegeleri tutuklanınca, partinin politik varlığı da sonlandı.

Hareket yeniden bir ideolojik savrulma ve örgütsel dağılma dönemine girdi. İşçi hareketi-nin, 1896 grevlerinden aldığı güçle gelişmesini sürdürdüğü bir dönemde sosyal demokrasi-nin içine düştüğü bu durum hareketteki sorunun sadece politik güçsüzlük değil, ideolojik ve örgüt-sel bir sorun olduğunu ortaya koyuyordu.

Lenin'in betimlemesiyle, Rus sosyal demok-rat hareketindeki bu dönem, "dağınıklık, parça-lanma, yalpalamalar dönemidir. Buluş çağında-ki insanların sesleri çatallaşır. Bu dönemde Rus sosyal demokrasi-sinin sesi çatallaşmaya, yanlış tonlar vermeye başladı..... fakat parçalanan ve gerileyen sadece önderlerdi; hareketin kendisi sürekli büyüyor, büyük ilerlemeler kaydediyor-du." (Lenin, Seçme Eserler, İnter yay. Cilt II, s.191-192)

Rusya'da sosyal demokrasi-nin "sesinin çatallaştığı" dönem, aynı zamanda Avrupa işçi hareketinde de sesin çatallaşmaya başladığı dö-nemdir. Almanya'da Bernsteincilik adı altında ortaya çıkan, kısa sürede Avrupa işçi hareke-tinde etkinlik kazanan bu çatallaşmada, Proud-honculuk, Lasallecilik vb. ile kıyaslandığında yeni olan, varılan sonuçlar değil, bu sonuçların dayandırıldığı gerekçelerdir.

Avrupa sosyal demokrat hareketi içinde ilk etkili bölünmeyi temsil eden Bernsteinciliğe rehberlik eden ana tez, bugün de benzerleri ta-

rafından sıkça dile getirilen, kapitalizmin değış-tiğı, dolayısıyla işçi sınıfının da değıştığı ve bu değışmeye uygun olarak Marksist teorinin de değıştirilmesi, revize edilmesi gerektiğı tezidir.

Bernstein, 1900'lerin başında kapitalizmin emperyalizm aşamasına ulaştığını kabul edi-yor; ancak bu gelişmeden, kapitalizmin artık eski kapitalizm olmaktan çıktığı sonucuna va-rıyordu. Bernstein'ın kapitalizmin değıştığı tezinin ana argümanlarını hisse senetli anonim şirketlerin, kartellerin ortaya çıkması ve kredi sisteminin gelişmesi oluştuyordu. Ona göre bu yeni olgular kapitalizmi çöküşten ve bu-nalımdan kurtaran, gerek burjuvazinin kendi iç çelişkisini (rekabeti) gerekse burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişkiyi yumuşatan ve uyumlulaştıran olgulardı. Bernstein özellikle Alman işçi sınıfının parlamenter ve sendikal mücadeleyle elde ettiğı kazanımlardan hareket-le hem işçi sınıfının değıştığını, bölüşümden al-dığı payın arttığını, dolayısıyla orta sınıf haline geldiğini, hem de devletin sınıf egemenliğinin aracı olmaktan çıkarak sınıflar arasındaki iliş-kide "tarafsız hakem rolünü" üstlendiğini iddia eder. Buradan hareketle, sınıf olmaktan çıkıp orta sınıf haline gelerek halklaşan işçi sınıfının önüne devletin demokratikleştirilmesi hedefini koyar. Bernstein, önce bize gerçekliğin tersyüz edilmiş algısını sunar, sonra da bu algıya da-yanarak, ideolojik alanda sınıf savaşımı yeri-ne sınıf uzlaşmacılığını, politik alanda devrim yerine reformu, örgütsel alanda devrimci parti yerine reformcu partiyi (kitle partisi) koyarak, kendinden önceki küçük burjuva sosyalizminin (Proudhonculuk, Lasallecilik vb) tezlerinin bir tekrarını sunar. Bernstein'ın bu yeni "Marksiz-minde" devrimden reforma çark ediş, zorunlu olarak devrimci yöntemden vazgeçişle tamam-lanır. Bernstein, işçi sınıfının iktidarı burjuva-zinin elinden çekip alacağı her türlü devrimci yöntemi ve ayaklanmayı reddedilmesi gereken "kötü" yan olarak ilân eder.

Kapitalizmin emperyalist aşamasının dev-rimci bir tahliliyle Lenin, Bernstein'ın ulaştığı

sonuçlardan tam zıt sonuçlar çıkarır.

Kapitalizmin emperyalizm aşamasıyla birlikte mali sermayenin egemenliğinin pekiştiği, sanayide tekelleşme, yoğunlaşma ve merkezileşmeye siyasette yoğunlaşma ve merkezileşmenin eşlik ettiği, burjuva egemenlik aracı olan devletin gericileşerek merkezileştiği, kapitalist gelişmeye paralel olarak toplumda proleterleşme ve yoksullaşma sürecinin hızlandığı, tekel-lerin burjuvazi içindeki rekabeti yavaşlatma bir yana, daha da yıkıcı hale getirdiği, dünyanın emperyalist devletler arasında egemenlik alanı ve toprak bakımından bölüşümünün gündeme geldiği, sınıf çelişkilerinin keskinleştiği, sınıf mücadelesinin sertleştiği, devrimin hem teorik ve hem de pratik hazırlık anlamında güncelleştiği ve devrimin zaferinin, devrimci bir partinin zorunluluğuyla bağlandığı sonucuna vardı.

Ayrıca, Lenin, işçi hareketinde ortaya çıkan bu yeni bölünmenin, kapitalizmin emperyalizm aşamasından ve bu aşamanın işçi hareketi üzerindeki etkilerinden ayrı ele alınamayacağını belirterek sınıf mücadelesinin kapsamını da yeniden biçimlendirdi.

Dünya işçi hareketine ve Rusya'daki sınıf hareketine devrimci müdahalesini, devrimin güncelliği, teorik, politik ve pratik hazırlığı ve devrimci partinin örgütlenmesi üzerine oturttu.

Bir yandan işçi hareketinin 1890'lı yıllarda Almanya'da, parlamenter ve sendikal mücadele yoluyla elde ettiği başarının abartılması ve bunun Bernstein tarafından devrimci teori ve devrimci örgütten kaçışın bir aracı olarak kullanılması ve öte yandan Rusya'da işçi hareketinin içinde bulunduğu durum ; sosyal demokrat hareket bir gerileme ve dağılma dönemine girerken, işçi sınıfının eylemliliğini sürdürmesi, siyasal mücadele gerilerken pratik mücadelenin (ekonomik mücadele) öne çıkması, merkezi eylem olanağını kaybeden hareketin siyasetten uzaklaşarak yerelleşmesi, aydın ve öğrencilerden oluşan yerel grupların sınıf içindeki çalışmaları ağırlıklı olarak ekonomik ajitasyon ve

propagandaya dayandırmaları, amaçlı ve planlı çalışma yerine “nerede olanaklı ise” orada kendiliğinden bir tarzda çalışmanın yaygınlaşması, dağınık ve amatörce yürüten çalışmanın sık sık polis operasyonlarıyla kesintiye uğraması ve bunlara eşlik eden, teoriden ve devrimci politikadan uzaklaşma, ekonomik mücadelenin neredeyse tek mücadele biçimi haline getirilmesi Rusya'da ekonomizmin gelişmesinin maddi zeminini oluşturdu. Bu maddi zemin üzerinde ekonomizm ilk olarak Credo* ile ortaya çıktı. RSDİP' in dağılmasından sonra bir grup sosyal demokratın kaleme aldığı Credo, Almanya'da ortaya çıkan Bernsteinçiliğin Rusya versiyonuydu. Rus Marksistlerinin görevleri Credo'da şöyle tarif ediliyordu: “ proleteryanın ekonomik mücadelesine, onu destekleme anlamında katılım ve liberal muhalefet hareketine katılım” (Lenin, Seçme Eserler, İnter Yay., Cilt I, s.504)

Daha sonra bu akım ekonomizme evrildi. 1903 sonrasında Menşevizm bu akımın sadece ideolojik- politik bir devamı değil, aynı zamanda örgütsel temsilcisi oldu. Sosyal demokrat hareketteki bölünmeyi ideolojik-politik alandan örgütsel alana taşıdı.

Lenin'in Rusya'da sürmekte olan devrimci mücadeleye asıl müdahalesi ikinci döneme rastlar.

1895'te Lenin, Petersburg'da bir grup yoldaşıyla “ İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği”ni kurduktan kısa bir süre sonra tutuklanarak Sibirya'ya sürüldü. Sibirya'da sürgünde kaldığı dönem boyunca Narodnizme, “Legal Marksizme” ve sosyal demokrasi içinde yeni yeni filizlenmekte olan ekonomizme karşı mücadelesini sürdürdü. Sürgünde yazdığı “Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi” kitabı ile Rus sosyal demokrasisinin programatik temellerini attı. “Sosyal Demokratların Görevleri” adlı makalesinde ise Lenin ilk kez Rus sosyal demokrasisinin ideolojik-politik ve örgütsel birliğinin oluşması için bir plan ortaya koydu.

Sürgünden döndükten sonra, planını hayata

geçirmek için yoğun bir faaliyetin içine girdi. Bu çerçevede sürgünde tanıştığı Martov’la birlikte yurtdışına çıkarak Plehanov’la görüştü. Görüşme olumlu sonuçlandı ve sosyal demokrasinin birliğini sağlamak üzere Rusya çapında bir gazetenin çıkarılması kararı alındı.** Bu, Lenin’in müdahalesinin ilk adımı oldu. Iskra (Kıvılcım) 1901 Aralığında yayın hayatına başladı.

Iskra, ilk sayısında Lenin’in kaleminden kendini şöyle tanıttı: “Rus sosyal demokratları arasında egemen olan kargaşayı ve kafa karışıklığını ortadan kaldıracak sıkı bir ideolojik birlik yaratmak gereklidir; bu ideolojik birlik, bir parti programıyla pekiştirilmelidir. İkinci olarak özellikle hakkında tam ve zamanında bilgi vermek ve periyodik yayınları Rusya’nın her yerine ulaştırmak olan bir örgüt yaratmak gereklidir. Ancak böyle bir örgüt ortaya çıktığında, bir Rus sosyal demokrat posta hizmeti kurulduğunda parti sağlam bir varlık kazanacak, gerçek bir olgu ve dolayısıyla da etkin bir politik güç haline gelecektir.” (Lenin, “Iskra Yazı Kurulu’nun Duyurusu”, Seçme Eserler, Cilt II, İnter Yay., s. 18)

Aynı duyuruda Lenin Iskra’nın yayın ilkelelerini de açıklıyordu. “Birleşmeden önce, birleşebilmemiz için ilk önce kesinlikle ve kararlılıkla aramızdaki ayrılıkları belirlemeliyiz. Yoksa birliğimiz mevcut dağınıklığın üstünü örten ve kökten aşılmasını engelleyen bir kuruntu olacaktır. Yani gazetemizi çeşitli türden görüşlerin basit bir toplanma yeri haline getirmeye niyeti-

mizin olmadığı anlaşılırdır. Tam tersine, gazeteye, son derece katı saptanmış bir yön vereceğiz. Bu yön tek sözcükle, Marksizm sözcüğüyle karakterize edilebilir.”(Age,s.18)

Lenin “Rus Sosyal Demokratların Görevleri” makalesinde ortaya koyduğu planı Iskra’da bir dizi makaleyle sürdürdü.”Nereden Başlamalı ?” makalesinde ayrıntılandığı planı, “Ne Yapmalı ”da bütün yönleriyle işledi.

“Birleşmeden önce, birleşebilmemiz için ilk önce kesinlikle ve kararlılıkla aramızdaki ayrılıkları belirlemeliyiz. Yoksa birliğimiz mevcut dağınıklığın üstünü örten ve kökten aşılmasını engelleyen bir kuruntu olacaktır. Yani gazetemizi çeşitli türden görüşlerin basit bir toplanma yeri haline getirmeye niyetimizin olmadığı anlaşılırdır. Tam tersine, gazeteye, son derece katı saptanmış bir yön vereceğiz. Bu yön tek sözcükle, Marksizm sözcüğüyle karakterize edilebilir.”

Lenin’in Ne Yapmalı’da geliştirdiği müdahale planı üç ana konuyu içeriyordu. Birincisi; politik ajitasyonun önemi ve karakteri sorunu; bu sorun aynı zamanda Sosyal Demokrat Harekette ortaya çıkan bölünmeye (ekonomizm) karşı mücadelenin içeriği ve kapsamını belirliyordu. İkincisi; Sosyal Demokrasinin örgütsel görevleri; Sosyal Demokrat Hareketin ideolojik, politik ve örgütsel birliğinin kurulması, Rusya çapında Merkezi bir savaş örgütünün inşası ve üçüncüsü; bunun ilk adımı olarak hareketi yerellikten, amatörükten kurtaracak Rus-

ya çapında devrimci bir gazetenin çıkartılması. Lenin’in bu üç konuyu ele alış tarzı ve müdahalesi bir sonraki sayıda ele alınacaktır.

• Credo: Hristiyanlıkta inanç beyanı anlamında kullanılır.

** Bu görüşmede ayrıca Zarya (Şafak) adında bir teorik derginin çıkarılması kararlaştırıldı. Zarya ancak birkaç sayı çıkarılabildi.

Karadeniz'e Düşen Karanfiller...

Nare Yıldırım

Kendi tarihinde 1915'e dönemeyen, bugününe bakamayan bir coğrafyada yaşama tutunma inadına ve rengine sahip insanlık olarak, iktidar aygıtının kapitalizmde coğrafyası olmayan bir benzeyişler bütünü olduğunu anımsatacak bir başka tarihi not düşmek gerekiyor.

21 Mayıs 1864...

Kayıtlara düşen ilk soykırım tarihidir 21 Mayıs.

280 bin kişilik, ağır silahlarla donatılmış Çarlık Rusya'sı ordularına karşı Çerkes ve Kafkas halklarının direniş mücadelesi, tarifi güç nice kanlı savaş sonrasında Rus orduları Kafkasya'yı işgal eder. Kafkasya Savaşları'nın bitişi ise 21 Mayıs'ta ilan edilir ve sürgün başlar.

Bugün Rusya Federasyonu'nun kendi kenti olarak tanıtımını yaptığı 2014 Kış Olimpiyatları'nı düzenlemeyi planladığı Soçi iskelesi başta olmak üzere Karadeniz limanlarına, salgın ve ölüm kokan bir bekleyişe itildiler çoluk çocuk...

Köhne teknelere tikiştirilen, topraklarında özgürlük mücadelesi vermekten başka suçlu olmayan, dili ve kültürüyle bir yaşam istenci taşıyan Çerkesya halkları, Karadeniz'in hırçın sularına bırakıldılar. Osmanlı tekneleriyle karşı kıyıya can pazarında geçmeye çalıştılar. Sayı-

sı istatistiklerde bulanıklaşan, nice yüz binlerle ya da 2 milyona yaklaşan bir sayıyla açıklanan onca insan, siyasal hakları için savaşmanın bedelini hırçın dalgalarda ödediler.

Kuduran dalgalardan kurtulanlar bu kez yeni acılarla, bugün 148 yıldır süren hüznleriyle yığıldılar başta Samsun, Trabzon, İstanbul olmak üzere karşı limanlara... Ve dünyanın dört bir yanına dağıldılar ardından... Diaspora Çerkesleri ve Kafkas halkları, yerinden yurdundan sökülüp atılmanın yükünü 148 yıldır taşıyorlar.

Çarlık Rusyası'nın bu soykırım tarihi, bugün Rusya Federasyonu tarafından da kabul edilmemektedir. Şaşırtıcı mıdır bu coğrafyadan baksak, hiç değildir. Çerkes ve Kafkas halklarının bugünkü direnişi işe terörizm olarak dillendirilmektedir.

Soykırım... İnkâr ve asimilasyona uğrayan her halk bilir sürgün ve soykırımın ne olduğunu. İzleri tarihe kazınır da kimse silemez. Resmi tarih unuttur ancak halklar unutmaz. İktidarlara, ideolojileri unutturur da tarih nezdinde, her halk bir gün kendi gerçekliğine sahip çıkar ve özgürlüğü için savaşır aynı tarih içinde. Halklar sürgüne, soykırıma, tehcire ve tehdide rağmen kimliğini unutmaz. Unutmaz da adı milliyetçilik olur ezen ulus nezdinde ve asimilasyonla sonuçlandırılmak istenir. İnsanca yaşam düşü olan tüm halklar, bir gün gelir milliyetçiliğin

değil, renklerin ve kültürlerin şöleninde ortaklaşmayı gerçekleştirir.

Çerkes Soykırımı Rusya'dan göçle bitmiş midir ?

Osmanlı bu yeni göçmen nüfusu asimilasyona tabi tutmuş, sürgünü devam ettirmiştir. Kallanların ne adı, ne sanı, ne dili ne de kültürü kalmıştır. Osmanlı'dan bugüne bu halkın dili, kimliği yok sayılmıştır.

O denli yok sayılmıştır ki, bugün Çerkes Soykırımı 148 yıldır görmezden gelinen ve sessizliğe boğulan çığlıklarını bugün daha da yükseltmekte ve talepleri yeni yeni kamuoyu yaratmaktadır. Neredeyse nüfusun yüzde doksanının katledilerek, sürgün edildiği bir soykırıma, 148 yıldır suskun kalan bir dünyada sesini duyurmaya çalışan Çerkesler, dünyanın eşitsiz koşullarında yerleşik görünen bir göçebedir; yaraları tanınmadıkça ve sarılmadıkça...

Bu coğrafyada Kürt Özgürlük Hareketi'nin gösterdiği direniş, tüm halklar gibi Çerkesler için de bir kaldıraç olmuştur. HDK açılış kongresinde halklar bir daha asla susmayacaklarını ilan etmişlerdir.

Kapitalizmin doğası gereği, baskı altında tutulan, inkâr ve imhaya tabi tutulan Halklar sorunu, sınıf temelinden koparılmaya, kültürel özerklik düzeyinde taleplerle yanıt verebilecek sığ politikalara endekslenmektedir. Hiçbir coğrafyası farklı olmayan bir dünya düzeninin insanlığa dayattığı eşitsizlik ancak sınıfsız bir toplumsal düzende son bulacaktır. O güne kadar bize düşen görev ise, ezilen, soykırıma uğrayan tüm halkların kendi geleceğini belirleme hakkını tanıma ve mücadelelerini ikircimsiz desteklemektir.

Soykırıma uğramış halklara bir bakın ... Dağılmış nar taneleri gibidirler. Rengi yaralarının, acılarının rengidir.

Bugün Karadeniz'in en hırçın olduğu gündür. Çünkü ölülerini, dirilerini; geleceğini bilmedikleri yaşamlarını limanlara taşıyan Çer-

keslerin, 148 yıldır dinmeyen çığlıklarının en hüznü günüdür. Bu hüznün; kendi dili ve kimliğini arayan, bunun için mücadele veren örgütlü bir güce dönüşmesi kaçınılmazdır.

Direnmeyen, yan yana durmayan, sesini duyurmayan, zoru göze almayan hiçbir halk kapitalizm koşullarında özgürleşemeyecektir. Tıpkı kapitalizm koşullarında yaşayan her insan gibi...

Karl Marx'ın New York Times'a verdiği demeç, 148 yıl önceki direniş anlatıyor :

“ ... Avrupa HALKLARI!

Bağımsızlık ve özgürlük için nasıl savaşılacağını kahraman Kafkasya Dağlılarından öğreniniz. Onlar bu ilkelerin en belirli, en saygıdeğer temsilcileridir.”

“ ... Çerkesya haritada bağımsız bir ülke olarak görünmektedir. Hiçbir şey, parlamento-daki oylamalar bile, tarihin akışının durmasına ve haklının sesinin kısılmasına yetmeyecektir. Kafkasya'nın Rusya'ya ait olmadığı gerçeği, o savaşçıların silahlarıyla kanıtlanacaktır.”

Çarlık Rusya'sı ve devamcısı Rusya Federasyonuna sesleniyor Çerkesler :

“Çerkes Soykırımını Tanıyın !”

Türkiyeli Çerkesler Sesleniyor :

“Anadilde Eğitim İstiyoruz !”

“Dilimizi ve Kültürümüzü Yaşatmak İstiyoruz. Bütün Halklar Gibi... Onlarla Birlikte...”

Asi, hırçın, savaşçı ve onurlu Çerkes ve Kafkas halklarını selamlıyoruz !

21 Mayıs 1864...

Unutmamalı... Unutturulmamalı...

“Haziranda Ölmek Zor!”

Fahri Pamir

Orhan Kemal

Haziran ayı , bir yanıyla işçi sınıfımızın büyük başkaldırısı şanlı 15-16 HAZİRAN’ın yıldönümüdür; bir başka yanıyla çok sayıda ölümsüz ölümünü yıldızlara uğurlayışımızın yıldönümüdür:

Maksim Gorki (14 Haziran 1936) //Clara-Zetkin (20 Haziran 1948)//Orhan Kemal (2 Haziran 1970) // Ahmet Arif (2 Haziran 1991) //Nâzım Hikmet (3 Haziran 1963) // İstanbul-Maltepe’de girdikleri çatışmalarda öldürülen THKPC önderlerinden Hüseyin Cevahir (1Haziran 1971)//ile 1980 darbesinden sonra İstanbul- Sefaköy’de güvenlik güçlerince pusuya düşürülüp kuşatılınca çatışmaya giren MLSPB savaşçıları Ercan Yurtbilir, Doğan Özzümrüt, Tamer Arda, Mete Atilla Ermutlu (6 Haziran 1981) öldürüldüler. Tütünün devrime adanmış kişiliklerini, ülkemiz komünistleri ve tüm devrimci demokratları unutmayacak ve unutturmayacaklardır.

Bu bölümde, Haziran ayında yitirdiğimiz dört büyük sanatçının –Orhan KEMAL, Ahmet ARİF, Nâzım HİKMET ve Maksim GORKİ’nin- yaşamayı sürdüren eserlerinden ve örnek devrimci kişiliklerinden söz edeceğiz. Bütün devrimci kuşaklar gibi, kendilerini okumaya, böylece hayata daha derin bir duyarlılık ve daha keskin bir ışıkla bakmaya ve onların örgütücü devrimci kişiliklerini örnek almaya de-

vam edeceğiz.

2 Haziran1970 : Türk edebiyatının ve işçi sınıfımızın büyük romancısı ORHAN KEMAL Sofya’da 56 yaşında öldü.

15 Eylül 1914’te Adana’nın Ceyhan ilçesinde doğdu. 2 Haziran 1970’te yaşamını yi-

tirdi. Toplumsal gerçekçi romanın usta kalemi, öykü ve roman yazarı. Asıl ismi Mehmet Raşit Ögütçü. İlk Büyük Millet Meclisi'nde Kastamonu Mebusu olan ve seçildiği Adalet Bakanlığı'ndan 3 gün sonra istifa ettirilip neredeyse tüm İstiklal Mahkemeleri'nde yargılanan Abdülkadir Kemali Bey'in oğlu.

Bolluk içinde geçen kısa bir çocukluk döneminden sonra yaşamı, 1950'ye kadar tam bir işçi yaşamıdır; ömrünün son yirmi yılında ise yoksul bir kalem emekçisidir.

Babasının, 1930'da Ahrar Fırkası'nı kurmak ve gazete çıkarmak yüzünden öldürülme korkusuyla Suriye'ye geçmesi üzerine, ortaokul son sınıfta öğrenimini yarıda bırakmak zorunda kaldı. Bir süre Suriye ve Lübnan'da yaşadı.

1932'de Adana'ya döndü. İşçilik, doku-macılık, ambar memurluğu, kâtiplik yaptı. Bu yıllarda TKP ile tanıştı ve partinin Adana il örgütünde yönetici oldu. 1939'da ilk şiirlerini de yazdığı askerliği esnasında, "Nâzım Hikmet ve Maksim Gorki'nin kitaplarını okumak" ve komünizm propagandası yapmak suçlamasıyla 5 yıl hapse mahkum oldu.

Kayseri, Adana ve Bursa cezaevlerinde yattı. Bursa Cezaevi'nde Nâzım Hikmet'le tanışması yaşamının ve yazarlığının dönüm noktası oldu. Nâzım'dan felsefe, ekonomi-politik ve yabancı dil dersleri aldı. Onun yol göstericiliğinde şiir-den vazgeçip öykü ve romana yöneldi.

1943'te salıverildikten sonra Adana'ya döndü. Amelelik, sebze nakliyeciliği, Adana Verem Savaş Derneği'nde kâtiplik yaptı.

1950'de İstanbul'a yerleşti, hayatını yazılarıyla kazandı. Hiç durmadan yazarak dergilere öykü, gazetelere roman tefrikaları yetiştirdi ve kalabalık bir aileyi kimseye boyun eğmeden geçindirmeye çalıştı. 1966'da bir lokantadaki konuşmasında komünizm propagandası yaptığı suçlamasıyla yargılandı, beraat etti. Yaşamının son döneminde Bulgaristan ve Romanya Yazarlar Birliği'nin davetlisi olarak, daha çok

da tedavi amacıyla Sofya'ya gitti. 2 Haziran 1970'te Sofya'da tedavi edildiği hastanede beyin kanamasından öldü. İstanbul'da Zincirlikuyu Mezarlığı'nda görkemli bir törenle toprağa verildi.

Orhan Kemal; roman ve öykü alanında toplumcu gerçekçiliğin en yetkin, en özgün temsilcisidir. O, işçi sınıfının, emeğin ve emekçinin en büyük romancısı, en usta öykücüsüdür. Bunun temel kaynaklarından biri, kuşkusuz, romancı yeteneği, bir diğeri ise hayatı derinliğine okumasını –görünenin altındaki asıl görülmesi gerekeni bütün bağlantı ve hareketi içinde görmesini- sağlayan devrimci bakışıdır. Komünist bilinci, onun yazarlığının ufkunu genişletmiş, kavrayışını derinleştirmiştir.

Ayrıca, hem Adana'da hem İstanbul'da tam bir işçi ve emekçi olarak yaşamış, hep yoksul mahallelerde oturmuş, halkla iç içe yaşamış; insanlarımızı yargılamadan önce anlamaya çalışmış, onları sevmiştir. Yani Orhan Kemal'in emekçilere bakışı üstten ve dışarıdan bir bakış değil, içeriden ve aralarından bakıştır.

Yaşamını, yazarlığı ve inançlarıyla birleştirip kaynaştırmış; baskılar, zorbalıklar, Babıâli'deki yoğun emek sömürüsü onu teslim alamamış, dürüst bir emekçi ve dirençli bir devrimcinin onurlu yaşamını tertemiz tutmayı başarmıştır.

Sanatının ana çizgilerini şöyle sıralayabiliriz:

- Adana'da girip çıktığı işler ve işçilik yaşamı ve İstanbul'da sürdürdüğü yaşam, yazarlığı için çok zengin bir insan ve gözlem malzemesi sağlamıştır. O nedenle de eserlerinde olağanüstü bir gerçeklik-sahicilik duygusu sarar bizi. Kişiler, gerçek; olgular inandırıcıdır.

- Orhan Kemal, tam bir diyalog ustasıdır. Kişiler, kendi ortamlarına ve durumlarına göre konuşurlar. Ve bize sezdirmek istediği şeyleri bu diyaloglar aracılığıyla verir; o nedenle de uzun betimlemelere, ruhsal çözümlemelere ihtiyac kalmaz.

- Her türlü süslemecilikten, söz oyunlarından arındırmıştır kalemini.

- Orhan Kemal; insanlara hep anlayış ve sevecenlikle, hep umutla ve iyimserlikle bakar. En önemlisi de toplumcu gerçekçi edebiyatımıza “Orhan Kemal bakışı” diyebileceğimiz farklı bir bakışı armağan etmiş usta bir romancıdır. Aydınlik gerçekçilik adını verdiğimiz bu anlayışın özü; insanları yargılamadan önce anlamaya çalışmak, onları biçimlendiren, kirleten içinde yaşadıkları acımasız toplum koşullarını görmek, emekçilere sevecen yaklaşmak ve “insandan ve gelecekte umut kesmemek” biçiminde ifade edilebilir. Bunu ortaya koyan en çarpıcı örneklerden biri şudur:

“Gurbet Kuşları”nda, onları çekemeyen Gafur’un gammazlamasıyla Mehmed ve Ayşe’nin gecekonduları yıkılır ve Mehmed de ‘yıkılır’ elbet. Orhan Kemal sonrasını şöyle anlatır :

”Yıkıyorlardı... Ortalık çılgık çılgıydı, ortalık duman dumana... Mehmed de mahvolmuşçasına çöküvermişti evin yıkıntılarının önüne. Ayşe yanbaşında. Bir ara gözüne Gafur ilişti: El feneriyle ciplerin çarpan ışıkları arasında gülümseyerek bakan memnun yüzü. Ayşe kızdı, deli oldu hatta. Kocasının, onun Mehmed’inin böyle kadın gibi çöküp ağlamasını mı gösterecekti ona? Omuzundan tutup çekti: Kalk lan, kalk. Gene yaparık, yenisini yaparık! “

İkinci örnek ise : “Bereketli Topraklar Üzerinde” adlı romanda anlattığı Hidayet’in Oğlu’nun tutumudur:

Her türlü pisliğe bulaşmış, para için adam öldürmüş... çok aşağılık bir insan olarak tanıdığımız Hidayet’in Oğlu; köylülerinin terk ettiği Köse Hasan’a sahip çıkar; onun için Pazar yerinden sebze atıkların toplar ve çorba kaynatıp sıcak sıcak içirir. Dahası var; Hasan’ı sırtına alıp helaya götürür : “Hela çukurunu çevrelemeye çalışan çuval parçasından birinin ucuyla Köse Hasan’ın kıcını sildikten sonra adamı kıyıya aldı, donunu çekti, uçkurunu bağladı; yenden sırtlayıp odaya getirdi, yatağına yatırdı.”

- Ayrıca, acımasız yaşamın emekçilerde uyandırdığı kendiliğinden doğan öfkeyi ve bilinç filizlerini gösterir ama asla abartmaz: kalemini tutar ve onların yerine kendisi konuşmaz. Ancak düzenin en çok hırpaladığı, bozduğu ve çamura buladığı insanlarımızdan bile umut kesmez; emekçilere de geleceğe de devrimci bir iyimserlikle bakar.

Orhan Kemal müzesinin girişinde, sizi, onun 30 Mart 1970’te yazdığı şu satırlar karşılar:

” İnandığım doğruların adamı oldum, böyle yaşadım, karınca kararınca bu doğruların savasını, daha çok sanatımda yapmaya çalıştım, kursağıma hakkım olmayan tek kuruş dahi girmemiştir.”

Her şeyin parayla ölçüldüğü ve satılığa çıkarıldığı, emekçi bir insanın ev geçindirmesinin çok çetin olduğu bir düzende, ölmesine birkaç ay kala, bunları söyleyebilmek çok büyük, çok değerli ve çok yüce bir şey! Temiz devrimci adı, kuşaklar boyu hep sevgi ve saygıyla anılacak; eserleri de kuşaklar boyu hayranlıkla okunmayı sürdürecektir.

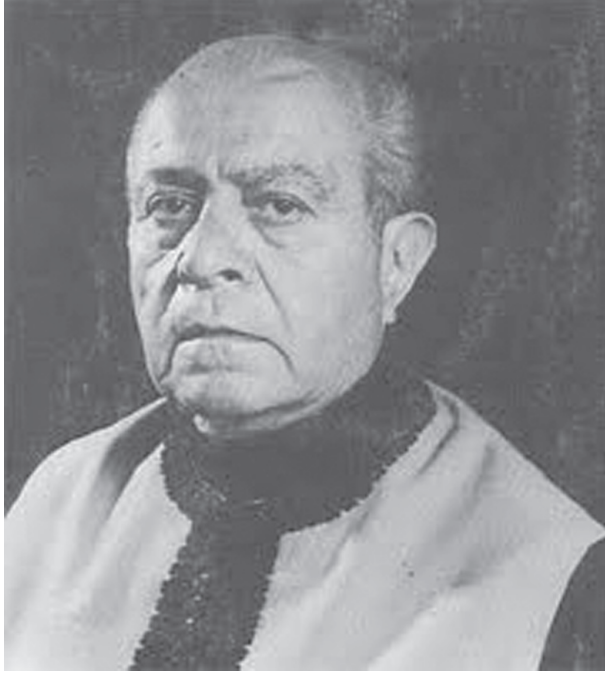
Ahmet Arif

2 Haziran 1991 : Devrimci Şair AHMET ARİF, 64 yaşında öldü.

Ahmed Arif, 21 Nisan 1927’de Diyarbakır’ın “Gâvur mahallesi” diye bilinen Hançepek sem-

indeki Yağcı Sokak, 7 no’lu evde doğdu.

Ortaöğrenimini Diyarbakır Lisesi’nde tamamladı. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Felsefe bölümü öğrencisiyken

1950’de Türk Ceza Yasası’nın 141. maddesine aykırı davranmak suçlamasıyla tutuklandı. 1952’de TKP tefkifatında yine tutuklandı ve ağır işkencelerden geçti. 2 yıl hapse hüküm giydi.

Gazetecilik yaparak yaşamını sürdürdü ve 2 Haziran 1991’de Ankara’da yalnız yaşadığı evinde öldü.

Ahmet Arif; toplumcu gerçekçi şiirimizin özgün sesidir.

Ahmet Arif’in Şiirlerinde;

- Emeğin kurtuluş ve özgürlük özlemi dile gelir, emekçinin alın terinin kokusu duyulur.
- Antik tarihte “Kavimler Kapısı” diye anılan Anadolu’nun ve uygarlıklar yatağı Mezopotamya’nın mazlum halklarının binlerce yıllık barış ve kardeşlik özlemleri dile gelir.
- Anadolu, Kürdistan ve tüm Ortadoğu halklarının uğradıkları zulüm, çektikleri acılar ile zulme ve zalimlere başkaldırmanın onuru ve coşkusu dile gelir,
- Onun şiirlerinde büyük kavgamızın nihai hedefi; yani sosyalist devrim, Türkiye, Ortadoğu ve Dünya devrimi ve böylece halkların namuslu elleriyle inşa edilecek sınırların, sınıfların ve sömürünün ortadan kalktığı komünizmin özgürlük dünyası –geleceğimiz- dile gelir.

Ahmet Arif; -kimilerinin sandığı gibi “feodal yiğitliğin” değil- geçmişimizin en soylu değerlerinin, bugünkü özgür bir dünya kavgamızın ve ışıltılı geleceğimizin şairidir.

“Bir şair: Ahmet Arif,

Toplar dağların rüzgârını,

Dağıtır çocuklara erken.

Cemal Süreya

Nazım Hikmet

3 HAZİRAN 1963: Komünist şair, - “ekmek, gül ve hürriyet günleri” nin şairi- NÂZİM HİKMET RAN, Moskova’da 61 yaşında yaşamını yitirdi.

Türkiye ve dünya şiirinin büyük ustası Nâzım Hikmet’i, 3 Haziran 1963 günü, tüm ilericisi insanlık yıldızlara uğurlamıştı. Aradan tam kırk dokuz yıl geçti. Fakat onu memleket has-

retiyle göndermiş olmanın yararı hâlâ taptaze, içimizi kanatmaya devam ediyor.

Ancak şiirleri de taptaze, hâlâ yepyeni.

Çünkü Nâzım’ın şiirleri;

Bizim en büyük düşlerimizin, umutlarımızın, en soylu özlemlerimizin yoğunlaşmış ifadesidir. Şiirlerini okuyan her emekçiye, her vic-

BUGÜN PAZAR

Bugün pazar.
Bugün beni ilk defa güneşe çıkardılar.
Ve ben ömrümde ilk defa
gökyüzünün bu kadar benden uzak,
bu kadar mavi,
bu kadar geniş olduğuna şaşarak
kımıldanmadan durdum.
Sonra saygı ile toprağa oturdum.
Dayadım sırtımı beyaz duvara.
Bu anda ne düşmek dalgalara,
bu anda ne kavga, ne hürriyet, ne karım.
Toprak, güneş ve ben..
Bahtıyarım...

NAZIM HİKMET

www.sirparki.com

danlı insanda sınıfların ortadan kalktığı, baskı ve sömürünün yok olduğu, sınırların anlamını yitirdiği, bolluk içinde yaşanması bir dünya özlemini uyandırmakla kalmadı; aynı zamanda böyle yaşanması bir dünya uğrunda örgütlenerek savaşma isteği ve iradesini de besledi, besliyor.

Uğruna yaşamını adadığı işçi sınıfının, emekçilerin ve tüm ilerici insanlığın yiğit ve gür sesidir.

Şairdir, komünisttir, tam bir insandır; “tepeden tırnağa iman ve ümittin ibaret” bir savaşçıdır.

Nâzım’ı, ona yaraşır şekilde anmalı; inançlarını, hasretlerini ve davasını devrimci kavgamızda yaşatmalıyız. Ve son yıllarda devrimci değerlerimize musallat olan ve sözde anma toplantıları düzenleyerek ölümsüz ölülerimizin

bize emanet ettikleri temiz devrimci kişiliklerini kirletmeye yeltenen nasyonalistlerin heveslerini kursaklarında bırakmalıyız.

Adı yüzyıllarca yaşayacak, şiirleri de !..

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFINA SELÂM

Türkiye işçi sınıfına selâm!

Selâm yaratana!

Tohumların tohumuna, serpilip gelişene selâm!

Bütün yemişler dallarınızdadır.

Beklenen günler, güzel günlerimiz

ellerinizdedir,

haklı günler, büyük günler,
gündüzlerinde sömürülmeyen, gecelerinde
aç yatılmayan,
ekmek, gül ve hürriyet günleri.
Türkiye işçi sınıfına selâm!
Meydanlarda hasretimizi haykıranlara,
toprağa, kitaba, işe hasretimizi,
hasretimizi, ay yıldızı esir bayrağımıza.
Düşmanı yenecek işçi sınıfımıza selâm!
Paranın padişahlığını,

karanlığını yobazın
ve yabancının roketini yenecek
işçi sınıfına selâm!
Türkiye işçi sınıfına selâm!
Selâm yaratana!

Nâzım Hikmet
12 Ağustos 1962

Maksim Gorki

14 HAZİRAN 1936 :Toplumcu gerçekçi edebiyat akımının öncüsü, en ünlü temsilcisi Rus romancısı MAKSİM GORKİ öldü.

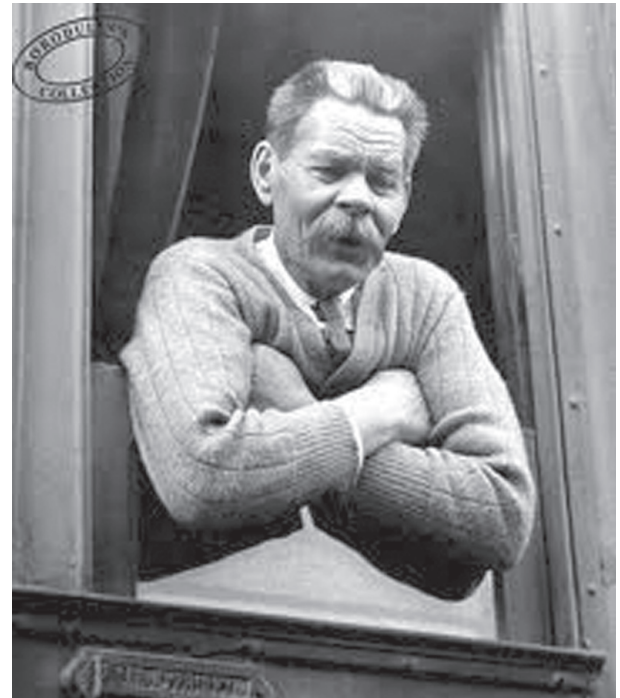
Yalnızca kendi ülkesinde değil, dünya edebiyat tarihinde seçkin bir yeri olan Maksim Gorki, aynı zamanda bir devrimci, bir eylem adamıdır. Bütün ömrünü, tüm yeteneğini, yüreğini ve kalemini ülkesinin ve dünyanın yazgısını değiştirmeye adanmıştır. Halkların hapishanesi diye anılan Çarlık otokrasisinin devrilerek emekçilerin elleriyle sosyalist bir düzen kurulması için çalışmıştır.

Ayrıca tüm yaşamı boyunca birçok yazarın, eleştirmenin, ressam ve sanatçının yetişmesine yardımcı olmuştur.

Yazdıkları ile yaşadıkları, inandığı ve mücadelesini verdiği değerler arasındaki müthiş uyum, çok etkili bir kişilik ortaya çıkarmıştır. Ne var ki Maksim Gorki, hiçbir zaman devrimci proleter alçakgönüllülüğü elden bırakmamış, eşitler arasında paylaşmaya dayalı bir toplum bilinci yaratmayı/yaşatmayı ilke edinmiş gerçek bir aydın, örgütlü mücadele adamı ve ya-

zardır.

“Ana” romanı başta olmak üzere, tüm romanları, öyküleri, anıları ve kuramsal yazıları ilk günkü gibi tazeliğini, canlılığını, okunurluğunu ve etkileyiciliğini sürdürmektedir.

ON İKİ YIL^[52]

Lenin'in 1907 de" Bir Derlemeye Önsöz" olarak kaleme aldığı yazısını, sınıf hareketinin, bugün içinde bulunduğu ideolojik savrulma ve örgütsel dağınıklıktan çıkışında ışık tutacağı düşüncesiyle, Söz ve Eylem okurlarına sunuyoruz. Lenin bu Ön Sözde "Ne Yapmalı"da ileri sürdüğü görüşlerin bir değerlendirmesini yapmıştır.

Lenin

Burada toplu olarak okura sunulan makale ve broşürler, 1895'le 1905 arasındaki zaman dilimine aittir. Bu metinlerin ana konusu, Rus Sosyal Demokrat hareketinin, bu zaman diliminde Rusya'daki Marksist yönelimin sağ kanadıyla mücadelede devamlı ortaya çıkan ve tartışılan programatik, taktiksel ve örgütsel sorunlarıdır.

Mücadele, ilkin, bizim 90'lardaki legal Marksistlerimizin baş sözcüsü Bay Struve'ye karşı ve tamamen teorik zeminde verildi. 1894 sonları ve 1895 başlarında bizim legal basında ani bir değişim ortaya çıkmıştı. İlk kez, sadece yurtdışındaki Emeğin Kurtuluşu grubunun [55] liderleri değil, Rusya'daki Sosyal-Demokratlar tarafından da ortaya konulan Marksist görüşler, burada kendilerine yer bulmaya başladılar. Bu yazınsal canlanma ve Marksistlerle, o zamana kadar pratikte bizim ilerici yazınımız üzerinde bölünmemiş bir etkiye sahip olan –örneğin N. K. Mikhailovsky gibi- eski Narodnik liderler arasında süren ateşli tartışmalar, Rusya kitlesel işçi hareketindeki ciddi bir yükselişin başlangıcı niteliğindedir.

Rus Marksistlerinin bu yazınsal faaliyetleri, proleteryanın aktif mücadelesinin, – devrimimizin tümündeki en güçlü faktör olan - düzenli olarak yükselen işçi hareketleri döneminde öncülük yapan 1896'nın ünlü St.Petersburg grevlerinin doğrudan müjdecisiydi.

Sosyal Demokratlar o günlerde yazılarını, kendilerini Ezop dili kullanmaya zorlayan ve onları pratik faaliyetlerden ve politikadan kopuk en genel ilkelerle sınırlayan koşullar altında yazıyorlardı.

Bu, Marksist hareketin heterojen unsurlarını Narodniklere karşı mücadelede birleştirmek için oldukça yararlı oldu.Yurtdışında ve ülke içindeki Rus Sosyal Demokratları'nın yanı sıra, bu mücadele ayrıca Struve, Bulgakov,Tugan-Baranovsky, Berdyayev ve diğerleri tarafından da yürütüldü. Bunlar, burjuva demokratlardı; Narodnizm'den kopmak, kendileri için küçük burjuva (veya köylü) sosyalizminden, bizim <durumumuzdaki gibi> gibi proleterya sosyalizmine değil, burjuva liberalizmine geçişi ifade ediyordu.

Genelde Rus devriminin tarihi, özelde de Kadet Partisinin tarihi ve özellikle Bay Struve'nin (Oktobrizm'in eşiğine doğru) evrimi, bizim politika yazarlarımız için şimdi bu gerçeği apaçık bir hale, bozuk para gibi çok sık kullanılır hale getirdi. (Fakat 1894 – 95'te bu gerçeğin Marksist yazarlardan herhangi biri tarafından nispeten küçük sapmalar temelinde gösterilmesi gerekmekteydi; o zamanlar bu bozuk paraların hâlâ basılması gerekiyordu. Bu yüzden Bay Struve'ye karşı,Rusya'nın Ekonomik Gelişmesi Sorunu Üzerine Materyal derlemelerinde K.Tulin imzasıyla 1895'de St.Petersburg'da basılan ve sansür tarafından imha edilmiş olan

[1] “Narodnizmin Ekonomik İçeriği ve Bunun Bay Struve’nin Kitabındaki Eleştirisi” başlıklı makalemin tam metnini yayınlıyarak, üçlü bir amaç gütmektedirim. Birincisi, okuyucu Bay Struve’nin kitabına ve 1894 – 95’de Marksistlere karşı Narodniklerin makalelerine aşına olduğundan ,Bay Struve’nin bakış açısının bir eleştirisini sunmak önem kazanmaktadır. İkincisi, bu baylarla yapılan ittifakın sürekli tekrarlanan suçlamalarına cevap verebilmek ve bizzat Bay Struve’nin çok önemli olan siyasi kariyerini takdir etmek için devrimci bir Sosyal Demokrat tarafından, Bay Struve’ye,bizim Narodniklere karşı genel açıklamalarımızla eş zamanlı olarak yapılan uyarıyı alıntılarla önemli olmaktadır. Üçüncüsü, Struve ile eski ve birçok bakımdan modası geçmiş polemik, Devrimci Sosyal Demokratların, “Ekonomistlerle”, Bernştayncılarla ve Menşeviklerle böylesi polemikler için aşırı bir eğilim taşıdıklarına ilişkin sayısız kez suçlandıkları uzlaşmaz teorik polemiklerin pratik ve siyasi değerlerini gösteren öğretici bir örnek olarak önemlidir.

Bugün de bu suçlamalar Sosyal Demokrat Parti içerisindeki “uzlaşmacılar” ve parti dışındaki yarı – sosyalist “sempatizanlar”dan karşılık görmektedir. Aşırı polemikçilik ve bölünme eğiliminin, genelde Rusların, özelde Sosyal Demokratların ve özellikle de Bolşeviklerin tipik özelliği olduğu, çok sıklıkla söylenmiştir. Fakat aslında, sosyalizmden liberalizme sıçrama şeklindeki aşırı eğilimin, genelde kapitalist ülkelerde hakim olan koşulların, özelde Rusya’daki burjuva devriminin koşullarının ve özellikle bizim aydınlarımızın yaşam ve çalışma koşullarının sonucu olduğu gerçeği çoğu zaman gözden kaçmaktadır. On yıl önceki olaylara, “Struvecilik” le o zamandan şekillenmeye başlayan teorik farklılıklara ve taraflar arasında tam bir siyasi ayrışmaya ve parlamentoda,basında ,halka açık toplantılarda uzlaşmaz bir mücadeleye yol açan küçük (ilk bakışta küçük görünen) farklılıklara bu bakış açısıyla bakmaya değer.

Şunu belirtmeliyim ki Bay Struve’ye karşı

bu makale benim 1894 sonbaharında o zamanlar küçük bir Marksist çevreye okumuş olduğum bir yazıma dayanmaktadır. O zamanlar St Petersburg’da aktif olan ve bir yıl sonra İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği’ni kuran bu Sosyal Demokrat grubu, o çevrede St.,R. ve benim tarafımdan temsil edilmekteydi. Legal Marksist yazarları ise .B.Struve,A.N.Potresov ve K. [54], temsil etmekteydiler. Yazımın konusu “ Marksizmin Burjuva Yazınında Yansıması” idi. Başlıktan da görüleceği gibi, burada Struve ile olan polemik, (Sosyal Demokrat vargıları bakımından) 1895 baharında yayınlanan makale ile kıyaslanamayacak kadar keskin ve daha açıktı.İkinci makale,kısmen sansür nedeniyle, kısmen de Narodnizme karşı legal Marksistlerle birlikte mücadele için bir “ittifak”ın hatırına, yumuşatılmıştı. St.Petersburg Sosyal Demokratlarının o zaman Bay Struve’ye vermiş oldukları “ sola doğru kaykılma”nın tümüyle sonuçsuz kalmadığı, Bay Struve’nin 1895’de polis tarafından imha edilen derlemelerdeki yazısında ve Novoye Slovo’daki [55] (1897) bazı makalelerinde açıkça görülmektedir.

Dahası, Bay Struve’ye karşı olan 1895 tarihli makaleyi okurken, bunun daha sonraki ekonomi incelemelerinin (bilhassa Kapitalizmin Gelişimi’nin [2]) bir özeti olduğu unutulmamalıdır. Son olarak,okuyucunun dikkatini bu makalenin, burjuva devriminin eşiğindeki bir ülkede devrimci – demokrat bir eğilim olarak Narodnizmin (Marksist açıdan) olumlu özellikleri ve yönlerini vurgulayan son sayfalarına çekmek isterim. Bu, oniki veya onüç yıl sonra İkinci Duma seçimlerindeki “Sol blok”da ve “Sol blok” taktiklerinde pratik ve politik ifadelerini bulacak olan önerilerin teorik bir formülasyonu idi. Menşeviklerin, proleterya ve köylülüğün devrimci – demokratik diktatörlüğü fikrine karşı olan kesimi, Sol bloka kesinlikle müsaade edilemeyeceğini olduğunu savunarak bu konuda devrimci Sosyal Demokratların o çok eski ve çok önemli geleneğine -- Zarya [56] ve eski Iskra [57] tarafından gayretle sa-

vunulan geleneğe geri dönmüşlerdi. “Sol blok” taktiklerinin koşullara bağlı ve sınırlı hoşgörülebilirliğinin, kaçınılmaz olarak Narodnizm üzerine aynı temel teorik Marksist görüşlerden gelmesi akla yatkındır.

Struve’ye karşı bu makaleyi (1894 – 95),1895’de St.Petersburg’daki Sosyal Demokrat faaliyetlerin deneyimleri temelinde 1897’nin sonuna doğru yazılan Rus Sosyal Demokratlarının Görevleri [3]izledi. Bu yazı, bu ciltte Sosyal Demokrat Sağ kanatla polemikler şeklinde ifade edilmiş olan diğer makale ve broşürlerdeki görüşleri, olumlu bir biçimde sunmaktadır. Görevler yazısının çeşitli önsözleri, bu faaliyetlerle Parti’mizin gelişiminin farklı dönemleri arasındaki bağlantıyı göstermek için burada tekrar basılmıştır (örneğin Akselrod’un önsözü, broşürün “Ekonomizm”e karşı mücadeleyle bağlantısını vurgulamaktadır ve 1902’deki önsöz, Narodnaya Volya ve Narodnoye Pravo üyelerinin [58] gelişimlerinin altını çizmektedir).

“Zemstvo Zalimleri ve Liberalizmin Aniballeri” (4) yazısı 1901’de yurtdışında Zarya’da yayınlandı. Tabiri caizse,Struve’nin siyasi lider olduğu Sosyal Demokrat birliği çürütmektedir. 1895’de biz kendisini uyardık ve dikkatli bir şekilde kendimizi bir müttefik olarak ondan ayırdık. 1901’de, tamamen demokratik talepleri bile herhangi bir tutarlılıkla savunmaktan aciz bir liberal olarak ona karşı savaş ilan ettik.

1895’de,Batı’da Bernştayncılık’tan [59] birkaç yıl önce ve Rusya’da birçok “ileri” yazarın Marksizm’den tamamiyle kopmalarından önce ben, Bay Struve’nin güvenilmez bir Marksist olduğuna ve Sosyal demokratların onunla hiçbir alışverişleri olmaması gerektiğine işaret ettim. 1901’de, Rus devriminde Kadet Partinin ortaya çıkışından birkaç yıl önce ve bu partinin Birinci ve İkinci Duma’lardaki politik fiyaskosundan önce, 1905 – 07 yıllarındaki kitlesel politik hareketlerde tamamiyle açığa çıkan Rus burjuva liberalizminin bütün özelliklerini be-

lirttim.

“Liberalizmin Aniballeri” yazısı bir liberalin yanlış akıl yürütmesini eleştiriyordu fakat bugün için,devrimimizdeki en büyük liberal partinin politikasına hemen hemen bütünüyle uygulanabilir. Biz 1905 – 07 ‘de acımasızca anayasal hayallerle savaşır ve Kadet Partisine karşı mücadele ederken, biz Bolşeviklerin liberalizmle ilgili olarak eski Sosyal Demokrat politikaya döndüğümüze inanma eğiliminde olanlara gelince, -- “Liberalizmin Aniballeri” makalesi onlara yanlışlarını gösterecektir. Bolşevikler, devrimci Sosyal Demokrasinin geleneklerine sadık kaldılar ve liberallerin “anayasacı yalpalamalar” sırasında destek verdikleri ve bizim partimizin Sağ-kanat üyelerini geçici olarak yanlışla sürükleyen burjuvazinin zehirlemesine karşı pes etmediler.

Sonraki Ne yapmalı ? broşürü,1902 başlarında yurtdışında yayımlandı.(5) Bu çalışma, artık yazınsal bir eğilim olmaktan çıkıp Sosyal Demokrat örgütlenme içerisinde varlığını sürdüren Sağ kanada yönelik bir eleştiriydi. Sosyal Demokratların ilk kongresi 1898 yılında yapılmıştı.Bu kongre, Emeğin Kurtuluşu grubunu içine alan Yurtdışı Rus Sosyal Demokratlar Birliği tarafından temsil edilen Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi’ni kurdu. Ancak merkez Parti organları polis baskısı altındaydılar ve yeniden kurulamadılar.

Aslında ortada birleşik bir parti yoktu : birlik hâlâ bir tasavvur,bir yönerge idi.Grev hareketi ve ekonomik mücadeleyle yaşanan karasevda, Sosyal Demokrat oportünizmin,” Ekonomizm” olarak bilinen tuhaf bir biçiminin yükselmesine yol açtı.1900’ün tam sonunda, Iskra grubu yurtdışında faaliyet göstermeye başladığında, bu konu üzerindeki bölünme zaten gerçekleşmişti.1900 ilkbaharında Plekhanov, Yurtdışı Rus Sosyal Demokratlar Birliği’nden istifa ederek kendi örgütü – Sotsial Demokrat’ı kurdu.

Iskra, resmen iki gruptan bağımsız olarak işe başladı fakat pratik amaçlarla, Birliğe karşı

Plekhanov'un yanında yer aldı. Bu ikisini birleştirme çabası (Birlik ve Sotsial-Demokrat'ın 1901 Haziranında Zürih'teki Kongre'lerinde) başarısız oldu. Ne Yapmalı ? görüş ayrılıklarının nedenlerinin, Iskra'nın taktiklerinin ve örgütsel faaliyetlerinin niteliğinin sistematik bir muhasebesini vermektedir.

Ne yapmalı? Bolşevik'lerin şimdiki karşıtı Menşevikler ve ayrıca burjuva liberal kampa mensup –Kadetler, Tovarishch gazetesi yazarı Bezzaglavtsi [60] vb.- kalemler tarafından sık sık gündeme getirilmektedir. Bu yüzden broşürü, burada, tekrar, sadece örgütsel ilişkilere ve önemsiz polemiklere ait ayrıntıları atlamak suretiyle, biraz kısaltarak yayımlamaya karar verdim. Broşürün ana içeriğiyle ilgili olarak günümüz okurunun dikkatini aşağıdaki mesele-ye çekmek gerekiyor.

Bugün Ne Yapmalı?'yı eleştirenlerin temel hatası, broşürü, partimizin gelişim sürecinde oldukça gerilerde kalmış verili bir somut tarihsel durumla bağlantısından kopararak değerlendirmeleridir. Bu yanlış, örneğin, broşürün ortaya çıkışından yıllar sonra, yazılarında onun profesyonel devrimciler örgütüne yönelik dile getirdiği hatalı ve abartılı fikirlerden söz eden Parvus (ve tabii ki, bir çok Menşevik) tarafından çarpıcı bir biçimde sergilenmiştir.

Bugün bu açıklamalar, sanki bunları yazanlar Partimizin gelişiminde bütün bir dönemi, o zamanlarda uğruna mücadele edilmek zorunda kalınmış olan, fakat uzun zaman önce pekiştirilmiş ve amaçlarına ulaşmış kazanımları gözardı etmek isterlermiş gibi, gülünç görünmektedir.

Bugün Iskra'nın (1901 ve 1902'de) profesyonel devrimciler örgütü fikrini abarttığını savunmak, Rus – Japon Savaşından sonra, Rus silahlı kuvvetlerinin gücünü abartmış oldukları, savaştan önce bu kuvvetlere karşı savaşılmaya hazırlanma gereksinimini abarttıkları gerekçe- siyle Japonları kınamaya benzemektedir. Zaferi kazanmak için, Japonlar, güçlerini olası en

büyük Rus kuvvetine karşı düzenlemek zorundaydılar. Ne yazık ki, Partimiz hakkında hüküm verenlerin çoğu, bizim dışımızdan, konuyu bilmeyen, bir profesyonel devrimciler örgütü fikrinin bugün çoktan tam bir zafer kazanmış olduğunu kavramayanlardır. Eğer bu fikir o zamanlar öne sürülmüş olmasaydı, eğer biz bunun gerçekleşmesini engellemek isteyenlere karşı onu inatla dayatmış olmasaydık, o zafer olanaksız olurdu.

Ne Yapmalı? 1901 ve 1902'deki Iskra taktiklerinin ve Iskra örgüt politikasının bir özettir. Tam anlamıyla bir "özet", ne bir eksik ne bir fazla. 1901 ve 1902'ye ait Iskra sayılarına bir göz atma zahmetine katlanan herkes bunu açıkça görecektir. [6] Öte yandan, Iskra'nın o zamanın baskın eğilimi ekonomizme karşı verdiği mücadeleyi bilmeksizin, bu mücadelenin anlamını kavramaksızın bu özet hakkında hüküm vermek, boş gevezelikten ibarettir. Iskra bir profesyonel devrimciler örgütü için mücadele etmiştir. O, 1901 ve 1902'de bu mücadeleyi özel bir gayretle yürütmüş, o zamanın baskın eğilimi Ekonomizmi yenmiş ve nihayet 1903'te hedeflediği örgütü yaratmıştır. Bu örgütü daha sonra Iskracı saflarda ortaya çıkan çatlağa ve fırtınalar ve gerilimler döneminin tüm sarsıntılarına karşın muhafaza etmiş, Rus devrimi süresince korumuştur; örgütü 1901-02'den 1907'ye herhangi bir bozulmaya uğramadan taşımıştır.

Ve şimdi, bu örgüt uğruna verilmiş savaşım uzun zaman önce kazanılmış, atılan tohum boy vermiş ve hasat yapılmışken, birileri çıkıp bize şöyle diyor: "Bir profesyonel devrimciler örgütünü abartıyorsunuz!" Bu gülünç değil midir

Tüm devrim öncesi dönemi ve devrimden sonraki iki buçuk yılı (1905-1907) ele alın. Bizim Sosyal-Demokrat Partimizi, bütün bu süre boyunca, birlik, örgütlenme ve politikada devamlılık açılarından diğer partilerle karşılaştı- rın. O zaman partimizin bu açılardan diğer partilerden – Kadetlerden, Sosyalist Devrimciler vb.den tartışmasız bir biçimde üstün olduğunu itiraf etmek durumunda kalacaksınız.

Devrimden önce bütün Sosyal Demokratlar tarafından resmen kabul edilen bir program oluşturdu ve bu programda değişiklikler yapıldığında, herhangi bir bölünme meydana gelmedi. 1903'den 1907'ye kadar (resmi olarak 1905'den 1906'ya kadar) saflarındaki bölünmeye rağmen Sosyal Demokrat Parti, halka, parti içindeki durumu tam olarak anlattı (İkinci Genel Kongre tutanakları, Üçüncü Bolşevik ve Dördüncü Genel Kongre veya Stockholm Kongresi). Bölünmeye rağmen Sosyal Demokrat Parti, tüm diğer partilerden önce geçici özgürlüğün sihirinden yararlanarak ideal demokratik bir yapıda legal bir örgüt, bir seçim sistemi ve kongrelerde örgütlü üye sayısına göre temsil sistemi kurdu. Sosyalist Devrimci veya Kadet Partilerinde ,bu ikincisi pratik olarak yasal olmasına,en iyi örgütlenmiş burjuva partisi olmasına ve bizim Partimizle kıyaslanamayacak fonlara, basını kullanma ve yasal faaliyetleri için daha fazla olanaklara sahip olmasına rağmen, hâlâ bugün bile bunları bulamazsınız. Ve İkinci Duma için bütün partilerin katıldığı seçimleri ele alın – bu seçimler Partimizin ve Duma grubunun üstün örgütsel birliğini açıkça göstermedi mi ?

Bunu kimin başardığı, Partimizin bu üstün birlik, dayanışma ve sağlamlığını kimin var ettiği ? sorusu ortaya çıkıyor. Bu, inşasına en büyük katkıyı Iskra'nın yaptığı profesyonel devrimciler örgütü tarafından başarıldı.

Partimizin tarihini iyi bilen , Partinin kurulmasına omuz vermiş herhangi bir kimsenin, bu konuda ikna olması ve anında bunun bir eski üyelik listesi, Partiyi inşa etmek ve onu bugünkü haline getirmek için en çok çalışmış olan merkezi çekirdek olduğunu farketmesi için, örneğin Londra Kongresindeki gruplardan herhangi birinin delege listesine şöyle bir bakması yeter.

Elbette onların başarısı, esas olarak, en iyi temsilcileri Sosyal Demokrat Parti'yi inşa eden ve nesnel iktisadi koşullar nedeniyle, ka-

pitalist toplumdaki diğer tüm sınıflardan daha büyük bir örgütlenme kapasitesine sahip olan işçi sınıfından gelmektedir. Bu koşula sahip olmayan bir profesyonel devrimciler örgütü, bir oyuncaktan, bir maceradan, bir tabeladan başka bir şey olamazdı. Ne Yapmalı?, savunduğu örgütün,“kendiliğinden mücadeleye atılan hakiki devrimci sınıf”la bağlantısı olmaması durumunda, anlamsız olduğuna işaret ederek bunu tekrar tekrar vurgulamaktadır. Fakat proletaryanın birleşik bir sınıf haline gelmeye yönelik nesnel kapasitesi, azami düzeyde, ancak yaşayan insanlar ve kesin örgüt biçimleri vasıtasıyla gerçekleşir. 1900-1905 arası Rusya'da egemen olan tarihsel koşullarda Iskra dışında hiçbir örgütlenme bugün sahip olduğumuz Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'ni yaratamazdı. Profesyonel devrimciler, Rus proleter sosyalizmi tarihinde üzerlerine düşen görevi yerine getirmişlerdir. Onların artık 1902-1905 dönemi “grupçuk”larının dar çerçevesine sığmayan bu eserini yeryüzündeki hiçbir güç yok edemez. Ayrıca, hareketin militan görevlerinin, o dönemde bu görevleri yerine getirmek üzere en doğru yolu bulmak için mücadele etmek zorunda olanlar tarafından abartıldığı yönündeki modası geçmiş şikâyetlerle sarsılmaya çalışılan elde edilmiş kazançların önemini küçümsemek de mümkün değildir.

Sözünü ettiğim tabii ki sadece eski Iskra dönemi grupçuklarının dar çerçevesidir (Iskra 1903 sonlarında çıkan 51. sayıdan itibaren Menşevizmin denetimine girmiştir ve yeni Iskra'nın Menşevik editörlerinin beğeniyle söz ettikleri bir makalede Troçki'nin belirttiği üzere “eski ve yeni Iskra'yı birbirinden bir uçurum ayırmaktadır”). Bu grup ruhunu günümüz okuruna kısaca açıklamak gerekmektedir. Bu derleme içinde basılan Ne Yapmalı? ve Bir Adım İleri, İki Adım Geri(7) broşürleri okuyucuya yurtdışındaki çevreler arasındaki, zaman zaman sert ve yıkıcı olan, ateşli bir tartışmayı sunmaktadır. Kuşkusuz, bu mücadele birçok rahatsız edici özellikler taşımaktadır. Tabiatıyla

bu, ancak sözkonusu ülkedeki genç ve olgunlaşmamış işçi hareketinde mümkün olabilecek bir şeydir. Elbette , Rusya'daki bugünkü işçi hareketinin liderleri, Sosyal-Demokrasinin günümüzdeki görevlerine yoğunlaşmak için, grup geleneklerinin birçoğuyla bağlarını koparmak, grup faaliyetlerinin önemsiz yönlerini ve grup çekişmelerini unutmak ve bir kenara atmak zorundadırlar. Geçmişten miras kalan ve bugünkü görevlerimize uygun düşmeyen tüm grup ruhu kalıntılarının kökünün kazıyacak olan şey, ancak açık kitlesel faaliyetlerle birlikte, proleter unsurların katılımıyla Partinin genişlemesi olacaktır. Ve Bolşeviklerin Kasım 1905'te, yani legal faaliyet koşulları ortaya çıkar çıkmaz, Novaya Zhizn'de [62] [8] ilan ettikleri demokratik bir biçimde örgütlenmiş işçi partisine geçiş -- bu geçiş, artık modası çoktan geçmiş olan eski grup tarzından fiilen, geri dönülmez bir biçimde kopuş demektir.

Evet, “ modası çoktan geçmiş” diyorum; zira eski grup ruhunu kınamakla iş bitmiyor ; geçmiş dönemin özel koşullarında onun taşıdığı önemin algılanması zorunludur. Bu gruplar o günler için gerekliydi ve olumlu bir rol oynamışlardır. Otokratik bir devlette, özellikle tüm Rus devrimci hareketi tarihinin yarattığı zeminde, bu çevreler olmaksızın sosyalist işçi partisi ortaya çıkarılamazdı. Ve bu çevreler, yani sınıksız ilişki içindeki çok az sayıda üyeden oluşan, kendine özgü ve hemen hemen daima kişisel dostluk temelinde bir araya gelen gruplar, Rusya'da sosyalist hareket ve işçi hareketinin gelişmesinde kaçınılmaz bir aşamayı temsil ediyordu. Hareket büyüyüdükçe, bu çevrelerin bir araya getirilmesi, onların arasında sıkı bağlar kurulması ve sürekliliğin sağlanması görevleriyle karşı karşıya geldi.

Bu, otokrasinin “elinin uzanamayacağı” bir hareket üssü gerektiriyordu –yani yurtdışı. Dolayısıyla yurtdışı grupçuklar, zorunluluktan doğdu. Aralarında herhangi bir bağlantı yoktu; Onların üzerinde, Rusya'da bir Parti şeklinde bir otorite yoktu ve böyle bir aşamada hareke-

tin ana görevlerini kavrama konusunda, yani bir hareket üssünün tam anlamıyla nasıl kurulacağına ve bir bütün olarak Partinin inşasına hangi biçimde yardımcı olabileceklerine dair yaklaşımlarında farklılaşmaları kaçınılmazdı. Bu yüzden, bu grupçuklar arasında çatışma mukadderdi.

Bugün dönüp geriye baktığımızda bu çevrelerden hangisinin gerçekten bir hareket üssü gibi davranacak konumda olduğunu rahatça görebiliyoruz. Oysa o dönemde çeşitli çevreler henüz işe yeni başlarken, kimse bunu söyleyemezdi ve tartışmalar ancak mücadele yoluyla sonuca bağlanabilirdi.

Parvus'un sonradan eski Iskra'yı yıkıcı bir grup mücadelesi yürütmek ve akabinde de uzlaşmacı bir politika savunmakla suçladığını hatırlıyorum. Olay olup bittikten sonra bunu söylemek kolaydır ve bunu söylemek, o zamanlar hakim olan koşulları anlamakta yetersiz kalmanın itirafıdır. Bir kere, bu çevrelerden birinin veya diğerinin gücü veya önemini saptamaya yarayacak bir kriter mevcut değildi. Bunların birçoğunun önemi, unutulmamış olmakla birlikte, abartılıydı fakat o zamanlarda, (bunlar) mücadele vasıtasıyla kendi var olma haklarını savunmak istiyorlardı. İkincisi, bu çevreler arasındaki farklılıklar, o zamanlar kendileri için yeni (birşey olan) işlerin nasıl bir yön alacağı konusundaydı. Ben o zamanda (Ne Yapmalı'da) bu görünürdeki küçük farklılıkların aslında büyük önem taşıdıklarını, bu yeni işin daha başında, Sosyal Demokrat hareketin başlangıcında, işin ve hareketin genel niteliğinin tanımlanmasının propaganda, ajitasyon ve örgütlenmeyi çok önemli ölçüde etkileyeceğini belirttim. Daha sonraları Sosyal Demokratlar arasındaki tüm ihtilaflar, Partinin belirli konulardaki siyasi faaliyetlerinin doğrultusuyla ilgiliydi. Fakat o zamanlar tartışma, genel olarak tümüyle Sosyal Demokrat politikanın en genel ilkeleri ve temel hedefleri üzerine idi.

Grupçuklar görevlerini yaptılar ve artık, elbette, miatlarını doldurdular. Fakat eskimiş

olmalarının nedeni, sadece, onların verdikleri mücadelenin, en keskin anlamda Sosyal Demokrat hareketin kilit sorunlarını oluşturmaları ve onların, bu sorunları uzlaşmaz bir devrimci ruhla çözerek, partinin yaygın faaliyetleri için sağlam bir temel yaratmalarındır.

Ne Yapmalı üzerine, yazındaki tartışmalarda özellikle öne çıkan sorulardan yalnızca ikisi üzerinde duracağım. 1904’de, Bir Adım İleri, İki Adım Geri’nin çıkışından hemen sonra Iskra’da yazan Plekhanov, prensipte benimle kendiliğindenlik ve politik bilinç konusunda ters düştüğünü açıkladı. Ne bu açıklamaya, (Cenevre’de Vperyod [63] gazetesindeki kısa bir not dışında) [9]ne de bunun Menşevik basındaki sayısız tekrarlarına cevap vermedim.

Cevap vermedim çünkü Plekhanov’un eleştirisi, açık bir şekilde, yalnızca bahane idi. Metinden kopartılarak ayıklanmış cümlelere, tam anlamıyla ustalıkla veya kesin olarak formüle etmediğim özel ifadelerle dayanıyordu. Dahası, 1902’nin Mart’ında çıkan Ne Yapmalı ? broşürünün genel içeriğini ve tüm ruhunu görmezden geliyordu. Parti programının taslağı (Plekhanov’un şekillendirip, Iskra editörlerinin düzelttikleri) 1902 Haziran veya Temmuz’unda çıktı. Iskra editörlerinin hepsi taslakta kendiliğindenlik ve politik bilinç arasındaki ilişkinin formülasyonu üzerinde mutabık kalmışlardı. (benim Plekhanov’la yayın kurulunda yer alan, program üzerindeki anlaşmazlıklarım bu nokta üzerinde değil, küçük üretimin, büyük ölçekli üretim tarafından devre dışı bırakılması konusunda idi, ki ben buna ilişkin olarak ve proleteryanın veya genelde emekçi sınıfların duruşundaki farklılık konusunda Plekhanov’unkinden daha açık bir formül istiyordum; bu noktada ben, Partinin saf proleter karakterinin daha dar bir tanımında ısrar ettim).

Sonuç olarak bu konuda, Parti Program taslağı ile Ne Yapmalı ? arasında prensipte herhangi bir farklılık söz konusu olamazdı. İkinci Kongre’de (Ağustos 1903), o zamanlar Ekonomist olan Martinov, programda ortaya ko-

nulduğu şekliyle bizim kendiliğindenlik ve politik bilinç üzerine görüşlerimize karşı çıktı. Bir Adım İleri’de belirttiğim gibi, Iskracılar’ın hepsi ona muhalif oldular. Dolayısıyla, anlaşmazlığın aslında Iskracılar’la, Ne Yapmalı ? ile program taslaklarının ortak noktasına saldıran Ekonomistler arasında olduğu açıktır. İkinci Kongre’de de, Ne Yapmalı ? da ortaya koymuş olduğum kendi formülasyonlarımı, özel ilkeler oluşturarak programatik düzeye çıkartma niyeti taşıımıyordum. Aksine, kullanmış olduğum -- ve o zamandan beri sık sık alıntılanan -- ifade, Ekonomistlerin bir aşırı uca gitmiş olduklarıydı. Ne Yapmalı ? nın, Ekonomistlerin eğmiş oldukları çubuğu düzelttiğini söylemiştim. (bkz.1903 R.S.D.İ.P İkinci Kongresi tutanakları, Cenevre, 1904).Bunu,yalnızca ne kadar eğritilmiş olursa olsun, hareket çizgimizi en düzgün olacak şekilde büyük bir gayretle düzelttiğimiz için vurguladım. [10]

Bu sözlerin anlamı yeterince açıktır: Ne Yapmalı? Ekonomist çarpıtmaların tartışmacı bir üslupla düzeltilmesidir ve broşüre başka bir gözle bakmak yanlış olur. Plekhanov’un bu broşüre karşı yazmış olduğu makalenin yeni Iskra koleksiyonunda (İki Yıl) tekrar basılmadığını eklemem gerekiyor ve bu nedenle burada Plekhanov’un argümanlarını ele almıyorum,yalnızca Menşevik yayınlarında buna ilişkin pekçok referansla karşılaşabilecek olan günümüz okuruna ilgili sorunu açıklıyorum.

İkinci açıklamam ekonomik mücadele ve sendikalarla ilgilidir. Bu konudaki görüşlerim , yazında sık sık yanlış tanıtılmıştır ve ben, bu yüzden, Ne Yapmalı’da ekonomik mücadele ve sendikaların muazzam önemini açıklamaya oldukça yer ayrılmış olduğunu vurgulamalıyım. Ben, sendikaların tarafsızlığını savundum ve muhaliflerimin iddialarına rağmen, daha sonra yazılmış broşür veya gazete yazılarımda bu görüşümü değiştirmedim. Yalnız, R.S.D.İ.P Londra Kongresi ve Stuttgart Uluslararası Sosyalist Kongresi, beni,sendikaların tarafsızlığı-

nın bir ilke olarak savunulamayacağı sonucuna yöneltti. Tek doğru ilke, sendikaların Parti ile mümkün olan en yakın işbirliğidir. Bizim politikamız, sendikaları Partiye yakınlaştırmak ve onunla bağlantılarını kurmak olmalıdır. Bu politika tüm propaganda, ajitasyon ve örgütlenme çalışmalarımızda, yalnızca bizim görüşlerimizin “kabul edilmelerini” sağlamaya çalışmadan ve farklı düşüncedekileri sendikalardan ihraç etmeden, kararlılıkla ve ısrarla takip edilmelidir.

Bir Adım İleri,İki Adım Geri broşürü 1904 yazında Cenevre’de yayımlandı. Bolşeviklerle Menşeviklerin İkinci Kongre’de (Ağustos 1903) başlayan bölünmelerinin ilk aşamasını ele almaktadır. Örgütsel mücadelenin küçük ayrıntıları, özellikle Parti merkezlerinin kişisel bileşimleriyle ilgili noktalar, günümüz okurunu ilgilendirmeyeceği ve gerçekte de, unutulmaları daha iyi olacağı için, bu broşürü yarıya indirdim. Ancak kanımca önemli olan, İkinci Kongrede taktik ve diğer kavramlar üzerindeki anlaşmazlığın analizi ve Menşeviklerle örgütlenme konularındaki polemiktir. Bunların her ikisi de bizim devrimimizdeki işçi partisinin tüm faaliyetlerine damga vurmuş olan eğilimler olarak Menşevizm ve Bolşevizm’i anlamak için gereklidir.

Ben, Sosyal Demokrat Parti’nin İkinci Kongresi’ndeki tartışmalardan, tarım programı üzerindeki tartışmadan bahsedeceğim. Olaylar, o zamanlar programımızın (kesinti toprakların – otrezki, ç.n—iadesi) [64] fazla sınırlı olduğunu ve devrimci – demokratik köylü hareketinin gücünü küçümsemediğini göstermiştir. – şimdiki baskının 2.Cildinde bunu daha ayrıntılı olarak ele alacağım.[11] Burada,bu aşırı derecede sınırlı tarım programının bile o zamanlar Sosyal Demokrat Sağ kanat tarafından çok geniş olarak addedildiğinin altını çizmek önemlidir.Marti-

nov ve diğer Ekonomistler, bunun çok ileriye gitmek olduğunu söyleyerek itiraz ediyorlardı ! Bu, eski Iskra’nın Ekonomizme karşı, Sosyal Demokrat politikayı daraltma ve özelliklerini küçümseme girişimlerine karşı vermiş olduğu bütün mücadelenin pratikteki büyük önemini göstermektedir :

O zamanlar (1904’ün ilk yarısında) Menşeviklerle aramızdaki anlaşmazlıklar örgütsel sorunlarla sınırlıydı. Ben, Menşeviklerin tavrını “ örgütlenme konularında oportünizm” olarak tanımladım. Buna karşı çıkan P.B.Axelrod, Kautsky’e şunu yazdı : “ Benim işlemeyen kafam, şimdilerde programatik ve taktiksel görüşlerden bağımsız ve onlarla doğrudan bağlantısı yokmuş gibi öne sürülen bu ‘örgütlenme konularında oportünizm’ denilen şeyi kavramaktan aciz.” (6 Haziran 1904 tarihli mektup, yeni Iskra koleksiyonu İki Yıl’da yeniden basıldı, Bölüm II,sh.149)

Örgütsel görüşlerde oportünizmin taktik görüşlerdeki oportünizmle doğrudan ilişkisi, Menşevizm’in 1905 – 1907 arasındaki tüm kayıtlarında yeterince görülmektedir. Bu “anlaşılmaz şey”e, “ örgütlenme konularında oportünizm” e gelince, pratik deneyim, benim değerlendirmemi, beklentilerimi de aşan bir şekilde doğruladı. Menşevik Cherevanin bile şimdi (1907 Londra R.S.D.İ.P Kongresi üzerine broşürüne bakın), Axelrod’un örgüte ilişkin planlarının (o çok konuşulan “emek kongresi” vb.) yalnızca,proleteryanın davasını alt üst edebilecek bölünmelere yol açacağını kabul etmek zorunda kaldı. Dahası, aynı Cherevanin bu broşüründe bize, Londra’da Plekhanov’un Menşevik fraksiyon içerisinde “örgütsel anarşizm” ile mücadele etmek zorunda kaldığını anlatıyor. 1907’de hem Cherevanin’in ve hem de Plekhanov’un, önde gelen Menşeviklerin “örgütsel anarşizm” lerini farketmek zorunda kaldıklarını görünce, demek ki benim 1904’de “ örgütlenme konularında oportünizm”e karşı mücadele etmem boşuna değilmiş.

Menşevikler örgütsel oportünizmden taktik

oportünizme geçtiler. Zemtsvo Kampanyası ve “Iskra’nın” Planı [12] broşürü (yanılmıyorsa, 1904 sonuna doğru, Kasım veya Aralık’ta, Cenevre’de yayınlandı) onların bu yöndeki ilk adımıdır. Güncel yazılarda sık sık Zemtsvo kampanyası üzerindeki anlaşmazlığın nedeninin, Bolşeviklerin Zemtsvo halkı önünde gösteriler örgütlemekte hiçbir yarar görmemeleri olduğuna ilişkin açıklamalar yer almaktadır. Okuyucu, durumun böyle olmadığını anlayacaktır. Anlaşmazlıkların nedeni Menşeviklerin, bizim liberaller arasında paniğe neden olmamamız konusunda ısrar etmeleri idi ve bunun da ötesinde, 1902’deki Rostov grevinden, 1903’de yaz grevleri ve barikatlara çıkılmasından sonra ve 9 Ocak 1905’in arifesinde Menşevikler, Zemtsvo halkı [65] önünde gösteri yapma düşüncesini, en üst gösteri türü olarak övmektedirler. Bizim bu Menşevik “Zemtsvo kampanyası planı”na karşı tavrımız, Bolşevik gazete Vperyod’un birinci sayısında (Cenevre, Ocak 1905) bu konudaki bir yazının başlığında ifade edildi: “Proleterlerin Doğru Gösterileri ve Bazı Aydınların Zayıf Argümanları” [13]

Bu derlemeye dahil edilen son broşür, Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasi’nin İki Taktiği, 1905’in yazında Cenevre’de yayınlandı. [14] < Bu broşür >, Menşeviklerle aramızdaki köklü taktik farklılıkların sistematik bir açıklamasıdır. Bu farklılıklar, Londra’daki Üçüncü (bahar) R.S.D.İ.P (Bolşevik) Kongresinde ve bizim burjuva devrimimizin bir bütün olarak proleteryanın görevleri açısından Bolşevikler ve Menşevikler tarafından değerlendirilmesindeki temel ayrılıkları saptayan Cenevre’deki Menşevik Konferansı kararlarında tam olarak formüle edilmişlerdi. Bolşevikler demokratik devrimde proleteryanın öncü rolüne sahip olduğunu ileri sürmekteydiler. Menşevikler ise proleteryanın rolünü “aşırı bir muhalefete” indiriyorlardı. Bolşevikler, muzaffer bir devrimin, “proleterya ve köylülüğün devrimci – demokratik diktatörlüğü” anlamına geldiğini savunarak, devrimin sınıfsal önemi ve sınıf karakterinin olumlu bir

tarifini yapıyorlardı. Menşevikler burjuva devrimini her zaman o kadar yanlış yorumladılar ki, bu, proleteryanın rolünün burjuvaziye tabi ve ona bağlı olması konumunu kabul etmeleri sonucuna vardı.

İlkelerdeki bu farklılıkların pratik faaliyetlere nasıl yansıdığı, herkesin malumudur. Bolşevikler, Bulygin Duma’sını boykot ettiler; Menşevikler kararsız kaldılar. Bolşevikler Witte Duma’sını boykot ettiler; Menşevikler tereddüt ettiler ve halkın oyuna başvurdular, fakat bunu Duma için yapmadılar. Menşevikler Birinci Duma’da bir Kadet Hükümetini ve Kadet politikasını desteklerken, Bolşevikler, “Sol bir yürütme komitesi” [66] lehine propagandaya paralel olarak, kararlı bir şekilde anayasacı hayalleri ve Kadet karşı – devrimciliğini teşhir ettiler. Ayrıca, Menşevikler, Kadetlerle bir blok oluşturulması için çağrı yaparken, Bolşevikler İkinci Duma seçimlerinde bir Sol blok için çalıştılar, vesaire, vesaire.

Şimdi öyle görünüyor ki, Rus devrimindeki “Kadet dönemi” (bu ifade Mart 1906 tarihli Kadetlerin Zaferi ve İşçi Partisi’nin Görevleri broşüründen alınmıştır) [15] sona ermiştir. Kadetlerin karşı – devrimci niteliği tümüyle teşhir edilmiştir. Kadetler kendileri başından beri devrime karşı savaşmış olduklarını itiraf etmeye başlıyorlar ve Bay Struve, içtenlikle Kadet liberalizminin iç düşüncelerini açığa vuruyor. Sınıf bilincine sahip proleterya geriye dönüp de bu Kadet dönemine, bu “anayasal yalpalama”nın bütününe ne kadar dikkatli bir şekilde bakarsa, Bolşeviklerin hem bu dönemi ve hem de Kadet Partisinin özünü önceden doğru değerlendirmiş olduklarını ve Menşeviklerin aslında yanlış bir politika, proleterya’yı burjuva liberalizminin boyunduruğu altına sokmak uğruna, nesnel olarak proleteryanın bağımsız politikasından vazgeçmeye eşdeğer bir politika izlediklerini, o denli açık biçimde görecektir.

Geçmişe dönük olarak, son oniki yıl içerisinde Rus Marksizmi ve Sosyal Demokrasi’nin iki akımı arasındaki mücadeleye bir göz

atınca,”legal Marksizm”, “Ekonomizm”, ve “Menşevizm”in, bir ve aynı tarihsel eğilimin değişik biçimleri oldukları sonucuna ulaşmak kaçınılmaz olmaktadır. Bay Struve ve benzerlerinin “legal Marksizmi” (1894), Marksizmin burjuva yazınındaki bir yansımasıydı.1897 ve daha sonraki yıllarda, Sosyal Demokrat faaliyetlerde ayrı bir akım olarak “Ekonomizm”, aslında, hemen hemen burjuva – liberal “Credo”da öne sürülen programı uyguladı: ekonomik mücadele işçilerin, siyasi mücadele liberallerin <ışidir>. Menşevizm, yalnızca edebi bir akım, yalnızca Sosyal Demokrat faaliyetlerde bir eğilim değil, Rus devriminin ilk aşamasında (1905 – 07) kendi ayrı politikasını – pratikte proleter-yayı burjuva liberalizmine tabi kılan (16) bir politikayı izlemiş olan,birbirine sıkıca bağlı bir fraksiyondur.

Kapitalist ülkelerin tümünde, proleterya, kaçınılmaz şekilde sağdaki komşusu, küçük burjuvaziye binlerce geçici bağla bağlıdır. İşçi partilerinin hepsinde kaçınılmaz olarak, görüşleri,taktikleri ve örgütsel “çizgisi” itibariyle, küçük burjuvazinin oportünist eğilimlerini yansıtan az çok tanımlanmış bir Sağ kanat ortaya çıkar. Rusya gibi bir küçük burjuva ülkesinde,burjuva devrimi çağında, genç Sosyal Demokrat İşçi Partisinin kuruluş aşamasında, bu eğilimler, kendilerini, Avrupa’daki herhangi bir ülkedekinden çok daha şiddetli, kesin ve açık bir biçimde ortaya koymak zorundaydılar. Devrimci Marksizm’i güçlendirmek ve Rus işçi sınıfını kurtuluş mücadelesinde çelikleştirmek için bu eğilimin Rus Sosyal Demokrat hareketinin gelişiminin farklı dönemlerinde büründüğü çeşitli biçimleri tanımak gerekmektedir.

Eylül 1907

s(1) Şimdiki baskısına bakınız, Cilt. 1, sh..

333-507. --Ed.

(2) Şimdiki baskıya bakınız, cilt. 3, sh.. 21-632. --Ed.

(3) Şimdiki baskıya bakınız, cilt. 2, sh.. 321-51. --Ed.

(4) Şimdiki baskıya bakınız, cilt. 5, sh. 31-80. --Ed.

(5) Şimdiki baskıya bakınız, cilt. 5, sh. 317-529. --Ed.

[6] Bu baskının 3.cilti, Iskra’nın bu yıllardaki en önemli makalelerini içerecektir. [61]

(7) şimdiki baskısına bakınız,Cilt 7,sh.203 - 425

[8] şimdiki baskısına bakınız,Cilt 10,sh.29 – 39 – Ed. [Aktaran’ın Notu : Lenin’in “ Parti’nin Reorganizasyonu” çalışmasına bakınız -- DJR]

(9) şimdiki baskısına bakınız,Cilt 8,sh.245,-- Ed. [Aktaran’ın Notu : Lenin’in çok kısa “ Parti Programının Tarihi çalışmasına bakınız -- DJR]

(10) şimdiki baskısına bakınız,Cilt 6,sh.491,- - Ed. [Aktaran’ın Notu : Lenin’in R.S.D.İ.P İkinci Kongresi., 17 (30) Temmuz – 10 (23) Ağustos,1903. bakınız -- DJR]

(11) bu cildin 256 – 58 sh.bakınız,-- Ed. [Aktaran’ın Notu : Lenin’in İlk Rus Devriminde Sosyal Demokrasi’nin Tarım Programı,1905 – 07, Bölüm II, §1]

(12) Şimdiki baskısına bakınız, cilt. 7, sh. 497-518. --Ed.

(13) Şimdiki baskıya bakınız, cilt. 8, sh. 29-34. --Ed.

(14) Şimdiki baskıya bakınız, cilt. 9, sh. 15-140. --Ed

(15)Şimdiki baskıya bakınız, cilt. 10, sh. 199-276. --Ed.

(16)İkinci Parti Kongresindeki (Bir Adım İleri,İki Adım Geri,1904 ile karşılaştırınız) çeşitli akımları ve görüş nüansları arasındaki mücadelenin analizi, 1897 ve onu izleyen yılların

Ekonomizmi ile direkt ve sıkı bağları şüphe götürmeyecek biçimde gösterecektir. Ben, Ne Yapmalı ? (1902) broşüründe, Sosyal Demokrat harekette Ekonomizm ile 1895 – 97 yıllarının “legal Marksizm”i veya “Struve’cilik” in bağlantısını göstermiştim. Legal Marksizm – Ekonomizm – Menşevizm, yalnızca ideolojik olarak değil, aynı zamanda doğrudan tarihsel devamlılıklarıyla da birbirleriyle bağlantılıdır.

NOTLAR :

[52] 1907’de, M.S.Kernov yönetimindeki Zerno Yayınevi, On iki Yıl genel başlığı altında Lenin’in eserlerinden üç ciltlik bir derleme basmaya karar verdi. Bu yayının orijinal sözleşmesi Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesine bağlı Marksizm – Leninizm Enstitüsünün Merkez Parti Arşivi’nde bulunmaktadır. Yalnızca birinci cilt ve ikinci cildin ilk bölümü yayınlandı. Birinci cilt şunları içermektedir : Narodnizmin Ekonomik İçeriği ve Bunun Bay Struve’nin Kitabındaki Eleştirisi; Rus Sosyal Demokratlarının Görevleri ; Zemstvo Zalimleri ve Liberalizmin Anıballeri ; Ne Yapmalı ?; Bir Adım İleri, İki Adım Geri ; Zemstvo Kampanyası ve Iskra’nın Planı ; Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği . Birinci cilt Kasım 1907’de baskıdan çıktı (kapaktaki tarih 1908’dir) ve çıkar çıkmaz toplatıldı fakat bu baskının büyük kısmı kurtarılmıştı ve kitap illegal olarak elden ele dolaştı.

İkinci Cilt, Lenin’in tarım sorunu üzerindeki yazılarını kapsayacaktı. Sansürün baskısı nedeniyle On iki Yıl başlığından vazgeçildi ve bu cildin iki bölüm olarak basılmasına karar verildi: birinci bölüm 1899’da Ekonomik Araştırmalar ve Makaleler derlemesinde basılmış olan legal çalışmaları, ikinci bölüm illegal çalışmaları içerecekti. Lenin, İkinci Cilde, yeni bitirdiği Birinci Rus Devriminde Sosyal Demokrasinin Tarım Programı, 1905 – 1907 adlı kitabını da dahil

etti. Ancak bu yayın planı gerçekleşmedi. İkinci Cildin yalnızca birinci bölümü 1908 başında Tarım Sorunu adı altında çıktı. Bu bölüm, şu yazıları içeriyordu : Ekonomik Romantizmin Bir Karakterizasyonu , Perm Guberniyasında 1894 – 95 El Zanaatları Sayımı ve “El zanaatları” Endüstrisinin Genel Sorunları ve Tarım Sorunu ve Marx’ın Eleştirmenleri ” (Bölümler I – XI). Birinci Rus Devriminde Sosyal Demokrasinin Tarım Programı, 1905 – 1907 kitabının da dahil edildiği İkinci Cildin ikinci bölümü, polis tarafından matbaada el koyularak, imha edildi. Üçüncü Cilt, Bolşevik basında (Iskra, Vperyod, Proletary, Novaya Zhizn ve diğerleri) yer almış olan programatik ve polemik yazılarını içerecekti. Devrimci yazına karşı baskının yoğunlaşması ve sansürün zulmü, üçüncü cildin basımını engelledi. [sh.94]

[53] Emeğin Kurtuluşu grubu - G. V. Plekhanov tarafından 1883’de İsviçre’de kurulan ilk Rus Marksist grubu. Grubun diğer üyeleri P. B. Axelrod, L. G. Deutsch, Vera Zasulich, and V. N. Ignatov idi.

Emeğin Kurtuluşu grubu Rusya’da Marksizmin propagandası için çok şey yaptı. Marx ve Engels’in Komünist Manifesto, Marx’ın Ücretli Emek ve Sermaye, Engels’in Ütopik ve Bilimsel Sosyalizm gibi eserlerini ve Marksizm’in kurucularının diğer eserlerini Rusça’ya çevirip, yurtdışında bastırdılar ve Rusya’da dağıttılar ve ayrıca kendi yayınlarıyla Marksizmi halka tanıttılar. Onların çalışmaları, Rusya’da Marksizm’in yayılmasının ve Sosyal Demokrat hareketin gelişmesinin önündeki başlıca engel olan Narodnizm’e sert bir darbe indirdi. Sosyalizm ve Politik Mücadele (1883), Farklılıklarımız (1885) ve diğer yazılarında Plekhanov Narodniklerin gerici görüşlerini Marksist bakış açısından eleştirdi. (Rusya’nın gelişmesinde kapitalist olmayan yol ile ilgili görüşleri, devrimci harekette proleteryanın öncü rolünün inkârı, tarihte bireyin rolü üzerine öznel – idealist görüşleri, vb.) Plekhanov’un, Emeğin Kurtuluşu grubu tarafından yayınlanan

Rus Sosyal Demokratlarının programı için iki taslağı (1883 ve 1885),Rusya’da Sosyal Demokrat bir Parti’nin kurulmasına doğru atılmış önemli bir adımdı. Plekhanov’un Monist Tarih Görüşünün Gelişimi (1895) kitabı “Rus Marksistlerinin bir kuşağının yetişmesine hizmet etmiştir” (Lenin, şimdiki baskıya bakınız, Cilt 16, “Vperiyod Fraksiyonu”). Bu kitap, Marksist görüşlerin yayılmasında ve diyalektik ve tarihsel materyalizmi açıklamada çok önemli bir rol oynadı. Grup Sotsial Demokrat derlemelerinin dört cildini ve işçiler için bir dizi broşürü yayınlarak Rusya’da dağıttı.

Engels, “içtenlikle ve çekincesiz bir şekilde Marx’ın büyük ekonomik ve tarihsel teorilerini kabul eden” Emeğin Kurtuluşu grubunun ortaya çıkışını memnuniyetle karşıladı. (Karl Marx, Friedrich Engels, Ausgewählte Briefe, Berlin, Dietz Verlag, 1953, S. 455). Plekhanov ve Vera Zasulich,Engels’in kişisel dostlarıydı ve onunla yıllarca yazıştılar. Grup, uluslararası işçi hareketiyle ilişkiler kurdu ve İkinci Enternasyonalin Birinci Kongresinden (Paris,1889) başlayarak ve tüm varlık süresi boyunca, Enternasyonalin bütün kongrelerinde Rusya Sosyal Demokrasisini temsil etti.

Grup, Rusya’daki işçi hareketiyle pratikte bağları olmamasına rağmen, Rusya işçi sınıfının devrimci bilincini geliştirmede önemli bir rol oynadı. Lenin, bu grubun “Sosyal Demokrat hareketin teorik temellerini hazırlamış olduğuna ve işçi sınıfı hareketine doğru ilk adımları attığına” işaret etmiştir. (şimdiki baskıya bakınız, cilt. 20, “ İşçi Sınıfı Hareketinde İdeolojik Mücadele “). Aynı zamanda grup üyeleri, ciddi hatalardan suçluydular. Liberal burjuvazinin rolünü abartmış ve proleterya devriminin yedek gücü olarak köylülüğün devrimci rolünü küçümsemişlerdi. Bu hatalar, gelecekte Plekhanov ve grubun diğer üyeleri tarafından benimsenen Menşevik görüşlerin mikrobunu içermektedirler.

Grubun inisiyatifiyle, 1894 yılında Yurtdışı Rus Sosyal Demokratlar Birliği kuruldu. Üye-

leri,1900 yılında Birlik’ten ayrıldılar ve Sotsial Demokrat adında devrimci bir örgüt kurdular. Grubun Iskra ve Zarya’nın yazı kurulundaki üyeleri, Plekhanov, Axelrod ve vera Zasulich’ti. Emeğin Kurtuluşu grubu, Ağustos 1903’deki R.S.D.İ.P İkinci Kongresinde kendisini feshettiğini açıkladı. [sh.94]

[54] St. V. V. Starkov, R. S. I. Radchenko, K. , R. E. Klasson’dur. [sh.98]

[55] Novoye Slovo (Yeni Söz) – St.Petersburg’da 1894’den sonra liberal Narodnikler tarafından ve 1897 baharından itibaren de “legal Marksistler” tarafından yayınlanan aylık bilimsel,edebi ve siyasi dergi. Bu dergide Lenin’in iki yazısı, “Ekonomik Romantizmin Bir Karakterizasyonu” ile “Belirli Bir Gazete Yazısı Hakkında” yayınlandı.Dergi,Aralık 1897’de çarlık yetkilileri tarafından kapatıldı. [sh..98]

[56] Zarya (Şafak) – 1901 – 1902’de Iskra’nın editörleri tarafından yayınlanan Marksist teorik ve siyasi dergi. Lenin’in “Günlük Notlar”, “Zemstvo Zalimleri ve Liberalizmin Aniballeri”, Tarım Sorunu ve “Marx’ın Eleştiricileri” nin ilk dört bölümü (Tarım Sorunu ve Bay ‘Eleştirmenler’ başlığıyla), “İçişlerimizin Eleştirisi” ve “Rusya Sosyal Demokrasisinin Tarım Programı” makaleleri bu dergide yayınlandı.Dergi dört sayı çıktı. [sh.99]

[57] Iskra (Kıvılcım) – 1900 yılında Lenin tarafından kurulmuş olan ilk bütün –Rusya illegal Marksist gazetesi.R.S.D.İ.P İkinci Kongresi’nden sonra Parti’nin Merkez Yayın organı oldu.Lenin’in eski Iskra’ya ilişkin referansları,gazetenin 1’den 51’e kadarki sayılarını kapsamaktadır. Bu sayıdan sonra Iskra Menşeviklerin fraksiyon yayını haline gelmiştir. [sh.99]

[58] Narodnaya Volya (Halkın İradesi), üyeleri Narodovoltsi olarak tanınan bu grup,1891 sonbaharında St.Petersburg’da kuruldu. Asli üyeleri arasında M. S. Olminsky (Alexandrov) N. L. Meshchervakov, Y. M. Alexandrova, A.

A. Fedulov, and A. A. Yergin bulunmaktaydı. Bu grup, Narodnaya Volya programını benimsemişti. Yayınları arasında bir dizi illegal broşür ve kitapçık, İşçi Derlemeleri ve Letuchy Listok (Kitapçık)'un iki sayısını yayınladı. Grup Nisan 1894'de polis tarafından bastırıldı ancak kısa bir süre sonra faaliyetlerine devam etti. O dönemde, Narodnaya Volya'nın görüşlerini terkederek, Sosyal Demokrat görüşleri benimseme sürecindeydiler. Letuchy Listok'un, Aralık 1895'de çıkan 4.sayısında, Sosyal Demokrat etkinin işaretleri açıkça görülmekteydi. Grup, St.Petersburg İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği'yle ilişki kurdu ve Birliğin yayınlarından bazılarını (örneğin, Lenin'in Fabrika İşçilerine Uygulanan Para Cezaları Yasası Hakkında Açıklama yazısını) bastırdı ve Rabocheye Dyelo gazetesinin Birlik'le ortaklaşa yayınlanması için hazırlıklara girişti. Mayıs 1896'da hapishaneden gizlice çıkartılmış olan Lenin'in Grevler Üzerine broşürünün basımında bu grubun matbaasını kullanmak için de hazırlıklar yapılmıştı. (bu broşürün el yazması hâlâ bulunamamıştır).Ancak bu plan matbaanın polis tarafından bulunması ve polis baskısı nedeniyle yürümedi ve üyelerinin Haziran 1896'da tutuklanmalarından sonra grubun varlığı ortadan kalkmış oldu. Sonunda, üyelerinden bazıları (P. F. Kudelli, N. L. Meshcheryakov, M. S. Olmsky, ve diğerleri) R.S.D.İ.P içerisinde aktif kişiler olurken, çoğunluk Sosyalist Devrimci Parti'ye katıldılar.

Üyeleri, Narodopravtsi olarak tanınan Narodnoye Pravo (Halkın Hakkı) grubu, 1893 yılında eski Narodopravtsi'ler O. V. Aptekman, A. I. Bogdanovich, A. V. Gedeonovsky, M. A. Natanson, N. S. Tyutchev ve diğerleri tarafından kurulmuş olan, Rus demokrat entellektüellerinin illegal örgütüydü . Narodopravtsi tüm muhalif grupları siyasi reformlar uğruna mücadele için birleştirmeyi amaç edindi. Bu örgüt, iki programatik belge yayınladı -- “ Manifesto” ve “Acil Bir Sorun”. Grup 1894 ilkbaharında çarlık yetkilileri tarafından bastırıldı. Lenin'in

Narodnoye Pravo'yu siyasi bir parti olarak değerlendirmesi için bakınız Halkın Dostları Kimlerdir ? ve Sosyal Demokratlara Karşı Nasıl Savaşılır ? (şimdiki baskı, cilt. 1, sh. 320-32) ve Rus Sosyal-Demokratlarının Görevleri (şimdiki baskı, cilt. 2, sh. 344-45). Narodopravtsi'lerin çoğu sonradan Sosyalist Devrimci Parti'ye katıldılar. [sh.99]

59] Bernstein'cılık – Alman ve uluslararası Sosyal Demokrasi 'de anti Marksist oportünist bir akım. 19.yüzyılın sonlarında ortaya çıktı ve adını,Alman Sosyal Demokrat Partisindeki Sağ oportünist eğilimin en açıksözlü temsilcisi olan Eduard Bernstein'dan aldı. [sh.100]

[60] Bezzaglavtsi -- 1905 – 1907 devriminin güçten düşme döneminde Rus aydınlarının (S. N. Prokopovich, Y. D. Kuskova, V. Y. Bogucharsky, V. V. Portugalov, V. V. Khizhnyakov, ve diğerleri) kurmuş oldukları yarı – Kadet, yarı – Menşevik bir grup. Adlarını ondan aldıkları haftalık siyasi dergi Bez Zaglaviya (kelime anlamı - İsimsiz) Prokopovich'in editörlüğünde 1906'nın Ocak – Mayıs ayları arasında yayınlanmıştır. Sonraları Bezzaglavtsi, Kadet sol kanat gazetesi Tovariş etrafında toplanmışlardır. Görünüşte tarafsızlık maskesi altında burjuva liberalizminin ve oportünizmin fikirlerini savunmuşlar ve Rus ve uluslararası Sosyal Demokrasi içerisindeki revizyonistleri desteklemişlerdir. [sh.101]

[61] “ bu yayının 3.cildi “ – Oniki Yıl derlemesinin üçüncü cildini ifade etmektedir, ki bu cilt yayınlanmamıştır. [sh.102]

[62] Novaya Zhizn (Yeni Hayat) – St.Petersburg'da, 27 Ekim (9 Kasım) – 3 Aralık (16 Aralık) 1905 tarihleri arasında yayınlanmış ilk legal Bolşevik gazetesi. Lenin Kasım başlarında Rusya'ya döndüğünde gazetenin editörlüğünü üstlendi. Novaya Zhizn aslında R.S.D.İ.P'nin Merkez Yayın Organı idi. V. D. Bonch-Bruyevich, V. V. Vorovsky, A. V. Lunacharsky, M. S. Olmsky, ve diğerleri, gazete ile yakın ilişki içindeydiler. Maxim Gorki aktif ola-

rak işbirliği yaptı ve gazeteye büyük mali destek sağladı. Gazetenin sirkülasyonu 80,000'e ulaşmıştı fakat sürekli baskı altındaydı. Çıkmış olan yirmiyedi sayıdan onbeşine el konulmuştu. 27.sayısının çıkışından sonra hükümet tarafından kapatıldı.28.ci son sayı, illegal olarak çıkartıldı. [s.105]

[63] Vperyod (İleri) – 22 Aralık,1904'den (4 Ocak,1905), 5 Mayıs (18 Mayıs) 1905'e kadar Cenevre'de yayınlanan haftalık illegal Bolşevik gazete.On sekiz sayı çıktı. Lenin, gazetenin örgütleyicisi, yöneticisi ve ideolojik kılavuzuydu. Yazı kurulunun diğer üyeleri, V. V. Vorovsky, A. V. Lunacharsky,ve M. S. Olmsky idi. Gazetenin Menşevizmle mücadelede, Parti ilkelilerinin yeniden oluşturulmasında ve yükselen devrimin yarattığı taktik sorunların açıklanması ve formüle edilmesinde oynadığı olağanüstü rol,Üçüncü Parti Kongresi'nin özel bir kararıyla takdirle kaydedildi ve yazı Kuruluna teşekkür edildi. [sh.107]

[64] Kesinti topraklar (otrezki) – Rusya'da serflüğün kaldırılması sırasında,toprak sahipleri tarafından köylülerden (koparılıp)alınan topraklar. [sh.109]

[65] Zemstvo – aristokratların yönetimindeki yerel öz-yönetim organları. Zemstvo'lar 1864'de Rusya'nın merkez guberniyalarında kurulmuşlardı. Yetkileri yalnızca ekonomik işlerle (hastahaneler,yollar,istatistikler, sigorta vb.) sınırlıydı. İçişleri Bakanlığı ve eyalet valilerine bağlıydılar ve bunlar,hükümetçe istenmeyen kararları bozabiliyorlardı. [sh.110]

[66] Sol Yürütme Komitesi – böyle bir komitenin oluşturulması sloganı, Duma'da işçilerin vekillerinin izlediği sınıf çizgisinin bağımsızlığını sağlamak, köylü vekillerinin faaliyetlerini yönlendirmek ve onları

Kadetlerin etkilerinden korumak için Bolşevikler tarafından ileri sürülmüştü. Menşevikler bu slogana,

“ulusal muhalefet” sloganıyla karşı

çıktılar,yani, onlar Kadetleri, Sosyal Demokratlar, Sosyalist

Devrimciler ve Trudovikler gibi Sol bir parti olarak kabul ediyor ve işçi ve köylülerin vekillerinin

Kadetleri desteklemelerini istiyorlardı.

Temmuz 1906'da,Birinci Duma'nın dağılmasından sonra Sol Yürütme Komitesi,filen kendisini

Duma'daki Sosyal Demokrat grup etrafında örgütledi. Sol Yürütme Komitesi'nin inisiyatifiyle, Duma Sosyal Demokrat grubu Komitesi ve Trudovik grup Komitesinin imzasıyla Ordu ve Donanmaya”; Tüm-Rusya Köylü Birliği,R.S.D.İ.P Merkez Komitesi, Sosyalist Devrimci Parti Merkez Komitesi, Tüm-Rusya Demiryolcuları Birliği ve Tüm-Rusya Öğretmenler Sendikası tarafından da imzalanan “Tüm-Rusya Köylülerine ”,yukarıdaki aynı kuruluşlarla (üç birlik hariç) birlikte Polonya Sosyalist Partisi ve Bund'un da imzaladığı “ Tüm Halka ” bildirileri yayınlandı. Manifestolar,halkı hükümete karşı devrimci mücadele için harekete geçirdi ve bir kurucu meclis sloganını öne çıkardı. [sh.111]

Kasım 1907'de Oniki Yıl Derlemesi içinde basılmıştır.

St. Petersburg

V. I. Lenin, Toplu Eserler, İngilizce 4.cü Baskım,

Yabancı Diller Basımevi, Moskova, 1972 Cilt. 13, sh. 94-113.

Rusça'dan çeviren : Bernard

Isaacs Editör : Clemens Dutt

İnternet için hazırlayan

David J. Romagnolo, djr@cruzio.com (Kasım 1997)

Tarihten Haziran Ayı Notları

1 HAZİRAN :

1971 :THKP-C liderlerinden Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir; İstanbul-Maltepe’de silahlı çatışmaya girerek çekildikleri ev kuşatıldı. Tam 52 saat süren çatışma sonunda HÜSEYİN CEVAHİR vurularak öldürüldü, MAHİR ÇAYAN ise yaralı olarak tutuklandı.

Hüseyin Cevahir ve Mahir Çayan

2 HAZİRAN :

1863 : ABD’de Harriyet Thubman önderliğindeki siyah gerillalar, köleleri özgürleştirmek için Mayland’a girdi.

1964 : Filistin Kurtuluş Örgütü kuruldu.

1970 : Türk edebiyatının ve işçi sınıfımızın büyük romancısı ORHAN KEMAL, Sofya’da

56 yaşında öldü.

1991 : Devrimci Şair AHMET ARİF, yalnız yaşadığı Ankara’daki evinde 64 yaşında öldü.

3 HAZİRAN 1963 : Komünist şair, - “ekmek, gül ve hürriyet günleri” nin şairi- NÂZİM HİKMET, Moskova’da 61 yaşında yaşamını yitirdi.

4 HAZİRAN :

1844 : Almanya’nın Silezya bölgesinde dokuma işçileri ayaklandı.

1970 : Antalya Altın Portakal Ödülü’nü, başrolünü Yılmaz Güney’in oynadığı ‘Bir Çirkin Adam’ filmi kazandı.

1979 : 103 kişinin yaşamını yitirdiği Kahramanmaraş toplu katliamının sanığı 885 kişinin davası başladı.

1986 : İzmir’de bir kız öğrenci, ramazan günü okuluna askılı elbiseyle geldiği için polis tarafından dövüldü.

5 HAZİRAN :

1946 : TBMM, sınıf esasına dayalı dernek ve parti kurulmasına izin verdi. Bu yasayla kurulan partiler birkaç yıl sonra kapatıldı.

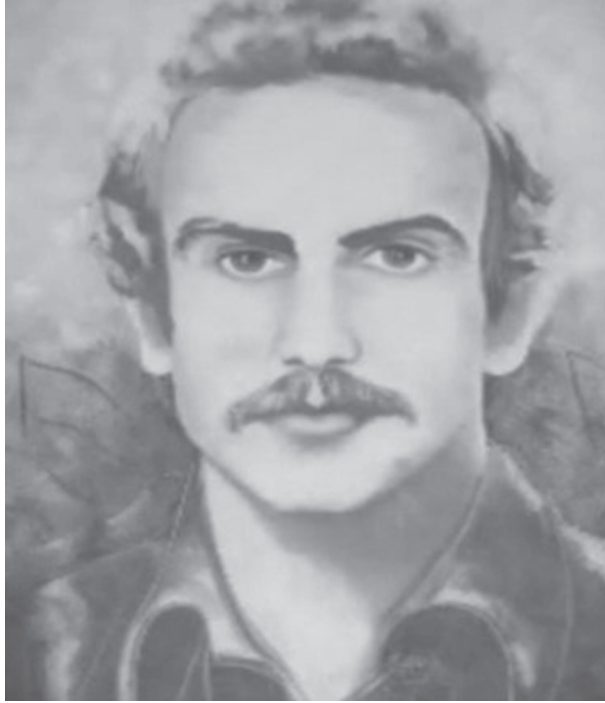
2010 : Rize’nin Güneysu ilçesi toprakları üzerinde yer alan Gürgen Deresi, deneme aşamasındaki HES nedeniyle kurudu

6 HAZİRAN :

1981: Bir grup MLSPB üyesi devrimci, Şemsi Özkan adlı bir hainin ele vermesiyle 5 Haziran’ı 6 Haziran’a bağlayan gece İstanbul-

Sefaköy’de güvenlik güçlerince pusuya düşürülüp kuşatıldılar ve çatışmaya girdiler. “Teslim olun!” anonslarına aldırmayıp çatışma yolunu seçtiler; bütün bir gece boyunca süren bu çatışmada marşlar söyleyerek ve slogan atarak devrim yolunda ölümsüzleştiler.

Sabaha kadar aralıksız süren çatışmanın sonunda Ercan Yurtbilir, Doğan Özzümrüt, Tamer Arda, Mete Atilla Ermutlu öldürüldüler.

Tamer Arda

2006 : Şili’de 1 milyon öğrenci, eğitim sorunlarının çözümü için yürüdü.

9 HAZİRAN :

1980 : Altı ay içinde tam sekiz kez devalüasyon yapıldı ve TL’nin değeri % 5,5-8,8 düştü.

10 HAZİRAN :

1967 : Arap-İsrail Savaşı’nda İsrail; Gazze, Golan Tepeleri, Doğu Kudüs, Batı Şeria ve Sina Yarımadasını işgal etti.

12 HAZİRAN :

1990 : Mardin’de köylülere dışkı yedirdiği iddiasıyla yargılanan Bnb. Çağlayan suçlu bulundu, sadece 2,5 ay hapse mahkum edildi.

13 HAZİRAN :

1381 : İngiltere’de köylü isyancılar Londra’yı basarak hükümet binalarını ateşe verdi, hapishaneleri boşalttı.

1928 : Türkiye Cumhuriyeti ile Düyunu Umumiye (Osmanlı Borçları) alacaklıları arasında sözleşme imzalandı.

14 HAZİRAN :

1936 : Toplumcu gerçekçi edebiyat akımının öncüsü, en ünlü temsilcisi Rus romancı MAKSİM GORKİ öldü.

1940 : II. Dünya Savaşı’nda büyük vahşetin yaşandığı Yahudi toplama kampı Auschwitz kuruldu.

2006 : Uluslararası Af Örgütü, CIA’nın, suçluluğundan şüphelendiği insanları nakletme ve işkence operasyonlarında- Türkiye de içinde olmak üzere -7 Avrupa ülkesinin sorumluluğu bulunduğunu bildirdi.

15 HAZİRAN :

1970 : 15-16 Haziran Olayları: 15-16 Haziran 1970 tarihlerinde Türkiye’de İstanbul merkezli olarak başlayan ve yayılan, Türkiye tarihindeki en büyük işçi eylemlerinden biri gerçekleşti.

1970’te, çalışma yaşamını ve temel sendikalar mevzuatını düzenleyen 274 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası ile 275 sayılı Sendikalar Yasası’nda değişiklik yapan tasarının yasalaşmasına işçiler DİSK’in çağrısıyla grevle karşılık verdi.

“15-16 Haziran İşçi Direnişleri” olarak tarihe geçen olaylarda 5 kişi öldü, 200’e yakın kişi yaralandı.

Gösterilere pek çok fabrikadan on binlerce işçi katıldı. Direniş ve başkaldırı esas olarak DİSK üyesi işçilerden geldiği halde, yürüyüşle-

re çok sayıda Türk-İş işçisi de toplu halde katıldı. Olayların ilk günü akşamı Bakanlar Kurulu 60 günlük bir sıkıyönetim ilan etti.

1977 : Fatsa Halkevi Başkanı Kemal Kara öldürüldü. Bu cinayet, Fatsa’da meydana gelen ilk siyasi cinayetti.

2000 : “Bir Dinozorun Anıları” kitabının yazarı, akademisyen MİNA URGAN öldü. Çok okunan bu kitabında Urgan, 12 Eylül sonrası dönemin - özellikle Özal döneminin- yol açtığı toplumsal çürümeye tepkisini dile getirdi.

16 HAZİRAN :

1970 : 15-16 Haziran işçi direnişi, İstanbul ve Kocaeli’de sıkıyönetim ilan edilmesi ile sona erdi.

199 : Memur sendikaları yöneticilerinin “Grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı” için düzenledikleri İstanbul-Ankara yürüyüşü başladı.

1994:Anayasa Mahkemesi, Demokrasi Partisi’nin (DEP) kapatılmasına ve 13 DEP milletvekilinin üyeliğinin sona ermesine karar verdi.

2008 : Tuzla tersanelerindeki iş cinayetlerine dikkat çekmek için DİSK’e bağlı Limter-İş Sendikası öncülüğünde bir günlük grev gerçekleştirildi.

17 HAZİRAN :

1921 : Sivas, Erzincan ve Tunceli yöresinde başlayan ve yaklaşık ??? ay süren Koçgiri İsyanı, ordu tarafından bastırıldı.

1968 : Öğrenciler İstanbul Teknik Üniversitesi’ni (İTÜ) işgal etti.

1995 : “Grevli ve toplu sözleşmeli sendika hakkı” isteyen on binlerce memur, Ankara’da oturma eylemi yaptı.

19 HAZİRAN :

1862 : ABD’de kölelik yasaklandı.

2008 : Değişen 301. Maddeden ilk mahkûm

olan kişi, yayıncı-yazar Ragıp Zarakolu oldu.

Clara Zetkin

20 HAZİRAN :

1948 : Kadın hakları savunucusu ve devrimci, kadın emek hareketinin öncüsü, ünlü Marksist önder CLARA ZETKİN yaşamını yitirdi.

1993 : 600 bin memur, sendikal haklar için iki günlüğüne iş bıraktı.

21 HAZİRAN :

1633 : Galileo Galilei, engizisyon mahkemesinde dünyanın döndüğüne ilişkin tezini inkâr zorlandı.

1908 : İngiltere’nin başkenti Londra’da, seçme ve seçilebilme hakkını kazanabilmek için 200 bin kadın büyük bir yürüyüş düzenledi.

23 HAZİRAN :

1960 : Köy Enstitüleri’nin kurucusu, eğitimci İsmail Hakkı Tonguç ö

2005 : Meksika’da Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu (EZLN), silahlı mücadeleye son verdi.

24 HAZİRAN :

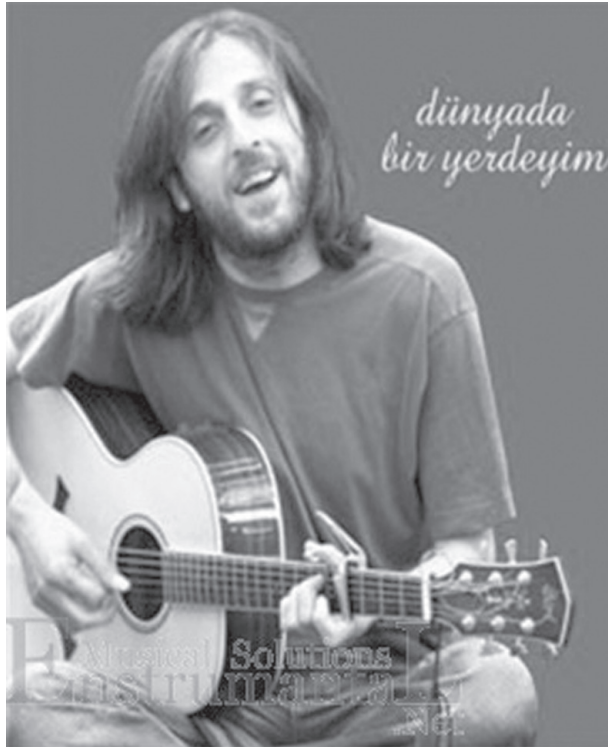
2008 : “Hayata Dönüş” adı verilen katliam operasyonunda yer alan ve Bayrampaşa Cezaevi’nde 12 mahpusun ölümüne neden olmakla suçlanan jandarmaların yargılandığı dava, zaman aşımı gerekçesiyle düşürüldü.

2010 : Kot taşlama sırasında ölümcül “silikosis” hastalığına yakalanan işçiler, aileleriyle birlikte Meclis’e giderek sosyal güvence ve emeklilik hakkı talep ettiler.

25 HAZİRAN :

1919 : Wilson, Türklerin İstanbul’u terk etmeleri ve güçlü bir devletin İstanbul çevresiyle Boğazlarda hâkimiyet kurması gerektiğini bildirdi. Demirci Mehmet Efe Aydın’da, Çerkez Ethem de Salihli’de çete savaşlarını başlattılar.

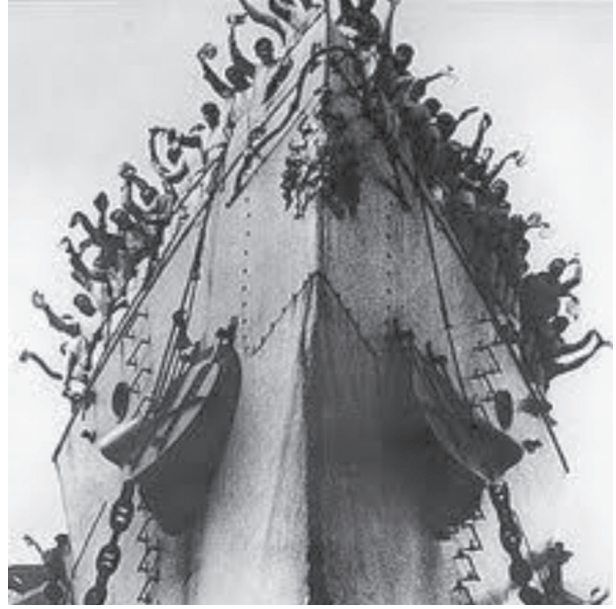
1981 : DİSK Genel Başkanı Abdullah Baş-türk ve 51 arkadaşı hakkında ölüm cezası talebiyle dava açıldı.

2005 : KÂZIM KOYUNCU, Karadeniz ve Laz müziğine yeni bir soluk veren sanatçı, kanser tedavisi gördüğü hastanede 33 yaşında hayata veda etti.

27 HAZİRAN :

1905: Rus savaş gemisi Potemkin’in mürettebatı, geminin yönetimine el koyarak, kurtlu yemeği yemek istemedikleri için kurşuna dizilmek istenen erlerin idamını engellemek üzere Odessa limanına doğru yola çıktı.

Potemkin Zırhlısı’nda isyan

28 HAZİRAN :

2009 : Honduras’ta ABD desteğini arkasına alan ordu, darbe yaparak yönetimle el koydu ve solcu Devlet Başkanı Manuel Zelaya’yı tutukladı.

29 HAZİRAN :

1871 : İlk sendikacılık yasası, İngiltere Parlamentosu’na onaylandı.

0 HAZİRAN :

1921 : Çin Komünist Partisi kuruldu.

Futbolla Uyutulan Bir Halk Uyanıyor!

A. Deniz

Yıllardır futbol, tüm dünyada iktidarların oyuncağı olmuş, tepki gelmesi muhtemel bütün kararlar futbol takımlarının aldığı fantastik sonuçların ardından açıklanarak, gelebilecek tepkiler engellenmiş, gazetelerde bile bu haberlerin küçük kutularda yayınlanmasına sebep olmuştu.

Ancak 3 Temmuz Fenerbahçe darbesinden sonra artık uyanan bir futbol taraftarı, futbol- la ilgisi olmayan kitleleri bile uyandırmaya başladı. Fenerbahçe başkanı Aziz Yıldırım'ın tutuklanması ve medyada yürütülen linç kampanyasının en güçlü olduğu günlerde, FB taraftarı, Bağdat Caddesi'nden köprüye yüz bi-

nin üzerinde bir kalabalıkla yürürken, hem de olayın üzerinden daha 7 gün geçmişken teşhisi koymuş, kendilerine göre reçeteyi de yazmıştı. Yürüyüş boyunca "Cemaat Fenerle başa çıkamaz", "Hükümet istifa" ve "Yıkılmayan son kale Fenerbahçe" sloganları yandaş medya dışında her yerden duyulmuştu.

Bu sayede cemaat lafının bile dillendirilmediği medyada "hizmet" adı verilen organizasyon, bağlantıları ve yaptıkları ilk kez konuşulmaya başlanmıştı.

Daha başlangıçta bu teşhisi koyan FB taraftarı, yurdu işgal edilmiş bir halk gibi davrandı.

Sosyal medyayı kullanarak defalarca protesto ve kulübe destek organizasyonları düzenlenirken, Çağlayan'daki her duruşmaya binlerce kişi gitti. Bu süreçte, belki de AKP'ye oy veren, adaletin varlığına inanan, özel yetkili mahkemelerin (ÖYM) nasıl bir hukuksuzluğu barındırdığını bilmeyen FB'liler artık yüksek sesle düzene haykırmaya başlıyordu. "ÖYM'ler kapatılmalı"yla başlayan konuşmalar, polislin orantısız güç kullanmasına kadar uzanıyordu.

Silivri'yi kara, Çağlayan'ı yağmura rağmen dolduran taraftar, Çağlayan'daki yağmurdan Adliye salonunun dışındaki alanda bulunan Adalet Çay Bahçesi'ne sığınırken; "Türkiye'de adalet var dedikleri Çağlayan'daki Adalet Çay Bahçesi'ymiş meğerse" diyordu.

Daha önceki süreçlerde iktidarlara yakınlığıyla bilinen Fenerbahçe'nin taraftarı bu kadar kısa bir sürede teşhisi koyup, haksızlıkların ve medyadaki linç kampanyasının nedenlerini her yerde dillendirince bu, birilerinin hoşuna gitmemiş olacak ki artık taraftarların olduğu her yerde polis biber gazı ve plastik mermi kullanmaya başlıyordu.

Öyle ki son GS maçından sonra helikopterle taraftarın üzerine biber gazı atılması artık hangi aşamaya gelindiğinin göstergesiydi.

Peki, GS maçında ne oldu da aralarında doktor, öğretmen, mühendis ve öğrencilerin de olduğu insanlar canları pahasına polisle çatıştılar?

Maç, olayların başladığı Okul Açık'tan izleyen biri olarak FB taraftarının bu olayın mağduru ve en masumu olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. Daha maç öncesinde elinde bileti, kombinesi olan insanlar içeri girebilmek için

kapılara yığıldılar diye biber gazı kullanan, maç sırasında sözlü diyaloglarla taraftarı öfkeliendiren polis, maçın bitiminden 10 dakika sonra asıl senaryolarını gösterime koydu.

10 aydır haklarında söylenmedik şey bırakılmayan; küme düşecek, puanı silinecek söylemleriyle moralsizleştirilen, Şampiyonlar Ligi'ne gönderilmemesi nedeniyle en önemli oyuncularını kaybetmiş FB, bu süre zarfında direnmiş ve kimsenin beklemediği şekilde şampiyonluk şansını son maça kadar taşımıştı. Taraftarın bu sene şampiyonluk gibi bir beklentisi yoktu. Zaten onlar, daha çok başka şeylerle uğraşıyor ve başka bir mücadele veriyorlardı. Adına da "direniş" demişlerdi; onlar dışarıda, takım sahada direnmişti de zaten. Bu yüzden kimse GS'nin şampiyonluğuna tepki göstermedi; çünkü bili-

yorlardı ki onlara tepki göstermek kendi oyuncularını üzecek, onların verdiği mücadeleye saygısızlık olacaktı. Hakemin bitiş düdüğüyle tüm stat, "Bu taraftar sizinle gurur duyuyor." dedi ve sabırla GS'li oyuncuların

sevinç gösterilerini bitirip gitmelerini ve mabet adını verdikleri statlarında bu sene son kez takımlarını alkışlayıp verdikleri onur mücadelesinin hakkını vermek istedi.

Tüm bekleyiş bunun içindi. Bu sırada GS'li oyuncular çıkış tüneline doğru giderken çevik kuvvet ani bir hareketle Okul Açık tribünün önüne gelince, taraftarda "Cemaat dışarı" sloganları yükseldi. Bunun üzerine bazı çevik kuvvet görevlileri taraftarlarla sözlü, küfürli diyaloglara girdiler, ardından da tribünlere doğru biber gazı sıkmaya başladılar. Sahaya girmeye çalışan iki kişiyi kontrolsüz ve orantısız güç kullanarak durdurmaya çalışınca, bir iki koltuk

atıldı polise ve karşılık olarak tüm tribüne biber gazı sıkmaya devam ettiler ve olaylar kontrol- den çıktı. Biber gazı saldırısını durdurmak, tri- bündeki kadın, yaşlı ve çocukları korumak için taraftarlar koltukları söküp atmaya başladılar ve polisin, senaryo gereği olsa gerek, özellikle açık bıraktığı kapıdan sahaya inerek polisi kori- dorlara kadar kovaladılar. Bu kez polisin müda- halesi daha da sert oldu. Artık yönüne, şiddeti- ne bakmadan biber gazı atmaya, önlerine geleni coplamaya ve tekme atmaya başladılar. Ve her yer savaş alanına döndü. Ağlayan çocuklar, ne- fessizlikten öleceğini düşünen insanlar, kalaba- lık mekânların en korkulan olayına, “izdiham” sürüklendiler. Bu sırada düşenler, ezilenler, ayağı, kaburgası kırılanlarla stat adeta deprem yerine dönmüştü. Olayların ardından Kadıköy civarındaki tüm hastaneler ço- cuklarla doldu. Nefes alamayan, astım hastası ol- duğu için ölümle burun buruna ge- len çocuklarla...

Dışarıdaki olaylarsa artık iplerin koptuğu noktaydı. Silah- ların bile önün- de durabilecek gücü, on aydır yürütülen planlı kampanyanın yarattığı öfkeden alıyordu artık taraftar. Biber gazından kaçanlara panzerlerle su sıkılırken, acıyı suyla öfke seline dönüştürdüklerini fark etmiyorlardı. O gece Kadıköy’de her şey ola- bilirdi.

Fenerbahçe taraftarı kendi söylemleriyle bi- ber gazına bağışıklık geliştirmişlerdi, hatta esp- riler bile yapıyordu sosyal medyada.

Atılan biber gazlarının boş kutularını alan ta- raftarlar son kullanma tarihlerinin 1 yıl geçme- sini, “Demek ki o yüzden dokundu, yoksa ba- ğışıklığımız vardı.” diyerek eleştiriyor, “biber

gazı bağımlılık yaptı, bu işin sonu Amatem’de biter”; artık her eyleme katılacağız mecburen, ne de olsa bağımlılık” diyerek olayın trajiko- mik yönünü gözler önüne seriyorlardı.

Bu sürecin sonunda ne olur bilinmez ama şu bir gerçek ki; hediye bir mendil için birbi- rini ezen insanlar, Fenerbahçe stadında Türk Telekom’un hediye yağmuru adıyla tribünlere attığı atkı, tshirt gibi hediyelerin hepsini geri atarken “endüstriyel futbol istemiyoruz” diye bağırıyor, 1 Mayıs’a, şimdi kendilerine daha yakın hissettikleri ezilen emekçilere destek ver- mek için daha kalabalık gidiyor, transfer için bir anda 5 milyon euro veren Ferit Şahenk’i değil, taraftarın yanında olup biber gazı yedi, olaylar sırasında kaçmadı diye Ali koç’u gözbe-

beği yapıyor ve Che diye ad- landırıyor. Ali Koç’la uzaktan ilgi- si olmayan bu benzetme taraf- tarın ruh halini ve özlemlerini yansıtmaları ba- kımından dik- kate değerdir ve FB yönetiminin sınıfsal konumu ve düşüncele-

rinden bağımsız olarak gelişen kendiliğinden eylemin ulaştığı boyutun göstergesidir. Tribün- lerde her geçen gün ultras kültürü biraz daha gelişiyor, futbol asla sadece futbol değil, sözü gerçek anlamını buluyor.

Ve Fenerbahçe taraftarı artık her platform- da: “2 yıl sonraki seçimlere çubuklu formamla gideceğim, kimse kime oy verdiğimi bilmeye- cek ama herkes kime oy vermediğimi bilecek.” diyor.

Bundan sonra dünyadaki her isyanda bir çu- buklu forma görürseniz şaşırmayın...

Hasan Hüseyin Korkmazgil; bu ölüm-
süz destansı şiirini, Orhan Kemal'in
Sofya'daki ölümünü (2 Hazi-
ran 1970) haber alınca duyduğu acıyı, ustası
Nazım'ın 10 yıl önce (3 Haziran 1960) yine bir
haziran günü gurbetteki ölümünün acısıyla har-
manlayarak yazmıştır. Bu uzun şiiri kısaltarak
sunuyoruz.

HAZİRANDA ÖLMEK ZOR

-orhankemal'in güzel anısına-
işten çıktım
sokaktayım
elim yüzüm, üstüm başım gazete

sokakta tank paleti
sokakta düdük sesi
sokakta tomson
sokağa çıkmak yasak

sokaktayım
gece leylak ve tomurcuk kokuyor
yaralı bir şahin olmuş yüreğim
uy anam anam
haziranda ölmek zor!

havada tüy
havada kuş
havada kuş soluğu kokusu
hava leylak ve tomurcuk kokuyor
ne anlar acılardan güzel haziran
ne anlar güzel bahar
kopuk bir kol sokakta çırpınıp durur...

çalışmışım on beş saat
tükenmişim on beş saat
acıkmışım, yorulmuşum, uyumamışım
anama sövmüş patron
sıkmışım dişlerimi
ıslıkla söylemişim umutlarımı

.....
neden böyle acılıyım
neden böyle ağrılı
neden niçin bu sokaklar böyle boş
niçin neden bu evler böyle dolu?
sokaklarla solur evler
sokaklarla atar nabızı kentlerin
sokaksız kent
kentsiz ülke
kahkahanın yanbaşı gözyaşı...

nâzım hikmet-orhan kemal
işten çıktım
elim yüzüm, üstüm başım gazete
karanlıkta açan bir su gibi
vurdum kendimi caddelere
hava leylak ve tomurcuk kokusu
havada kör yoluna
havada suçsuz günahsız gitme korkusu
ah desem eriyecek demirleri bu korkuluğun
oh desem tutuşacak soluğum

....
nerdeyim ben nerdeyim ben nerdeyim?
kimsiniz siz
kimsiniz siz kimsiniz?
ne söyler bu radyolar

gazeteler ne yazar
kim ölmüş uzaklarda
göçen kim dünyamızdan?
....
kökü burada yüreğimde
yaprakları uzaklarda bir çınar
ıslık çala çala göçtü bir çınar
göçtü Memet diye diye
şafak vakti bir çınar
silkeledi kuşlarını, güneşlerini
“oğlum sana sesleniyorum, işitiyor musun me-
met, memet!”

gece leylak ve tomurcuk kokuyor
üstüm başım, elim yüzüm gazete
vurmuşum sokaklara
vurmuşum sokaklara
uy anam anam
haziranda ölmek zor!

bu acılar, bu ağrılar, bu yürek
neyi kimden esirgiyor bu buz gibi sokaklar
bu ağaçlar niçin böyle yapraksız
bu geceler niçin böyle insansız
bu insanlar niçin böyle yarinsız
bu niçinler niçin böyle yanıtsız?

“uyarına gelirse tepemde bir de çınar demişti
on yıl önce”
demek ki on yıl sonra
demek ki sabah sabah
demek ki “manda gönü”
demek ki “şile bezi”

demek ki “yeşil biber”
bir de Memed’in yüzü
bir de güzel İstanbul
bir de “saman sarısı”
bir de özlem kırmızısı
demek ki göçtü usta
kaldı yürek sızısı geride kalanlara

nerdeyim ben nerdeyim?
kimsiniz siz kimsiniz?
yıllar var ki ter içinde

taşıdım ben bu yükü
bıraktım acının alkışlarına
3 haziran ‘63’ü

bir kırmızı gül dalı şimdi uzakta
bir kırmızı gül dalı eğilmiş üzerine
yatıyor oralarda
bir eski gömütlükte yatıyor usta
bir kırmızı gül dalı eğilmiş üstüne
okşar yanan alnını
bir kırmızı gül dalı
Nazım ustanın...

gece leylak ve tomurcuk kokuyor
bir basın işçisiyim
elim yüzüm, üstüm başım gazete
geçsem de gölgesinden tankların tomsonların
şuramda bir çalıkuşu ötüyor
uy anam anam
haziranda ölmek zor!

Hasan Hüseyin